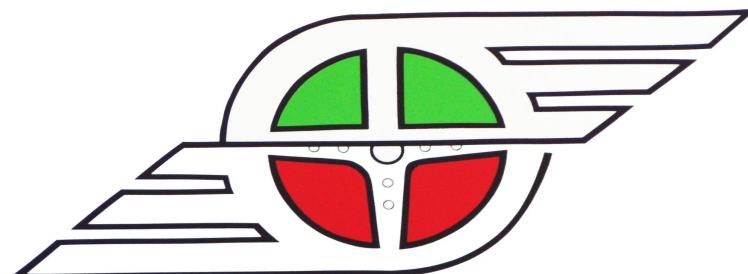

STREDNÁ PRIEMYSELNÁ ŠKOLA DOPRAVNÁ
Sokolská 911/94, 960 01 ZVOLEN

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Doprava

Študijný odbor:
3765 M technika a prevádzka dopravy

Obsah

1. ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE.....	3
2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	5
3. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY.....	8
4. PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	9
4.1. Personálne podmienky.....	9
4.2. Materiálno technické podmienky.....	10
4.3. Organizačné podmienky.....	11
4.4. Podmienky zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	12
4.4.1. Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci.....	12
5. PROFIL ABSOLVENTA.....	13
5.1. Celková charakteristika absolventa.....	13
5.2. Kľúčové kompetencie.....	14
5.3. Hodnotenie správania žiakov.....	17
6. RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN.....	20
7. VZDELÁVACIE OBLASTI.....	23
7.1. Všeobecné vzdelávanie.....	23
7.2. Účelové kurzy/učivo.....	24
7.2.1. Kurz pohybových aktivít v prírode.....	24
7.2.2. Kurz na ochranu života a zdravia.....	25
8. MATURITNÁ SKÚŠKA.....	27
8.1. Témy maturitnej skúšky.....	27
9. VZDELÁVANIE ŽIAKOV S OSOBITNÝMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI.....	30
9.1. Vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím.....	32
9.1.1. Žiaci s telesným postihnutím.....	32
9.1.2. Žiaci so špecifickými vývojovými poruchami učenia.....	33
9.2. Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.....	33
9.3. Vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov.....	35
10. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV.....	37
11. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY.....	40
12. ĎALŠIE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV ŠKOLY.....	42
13. PREVODNÍKOVÁ TABUĽKA pre odbor: 3765 M technika a prevádzka dopravy.....	43
14. UČEBNÝ PLÁN pre odbor: 3765 M technika a prevádzka dopravy.....	44
15. UČEBNÉ OSNOVY VŠEOBECNOVZDELÁVACÍCH PREDMETOV.....	47
Slovenský jazyk a literatúra.....	48
Anglický jazyk.....	68
Nemecký jazyk.....	97
Etická výchova.....	121
Náboženská výchova.....	124
Dejepis.....	130
Občianska náuka.....	137
Fyzika.....	149
Matematika.....	156
Informatika.....	166
Aplikovaná matematika.....	174
Telesná a športová výchova.....	178
16. ODBORNÉ VZDELÁVANIE.....	183
16.1. Teoretické vzdelávanie.....	183
16.2. Praktická príprava.....	184
16.3. Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory.....	184
16.4. Odborné kompetencie.....	185
16.4.1. Teoretické vzdelávanie.....	187
16.4.2. Praktická príprava.....	189

1. ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovaci jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠkVP	24. august 2016
Miesto vydania	SPŠ, Sokolská 911/94, Zvolen
Platnosť ŠkVP	01. september 2016 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	Fax	e-mail	Iné
Ing. Romana Trnková	Riaditeľka	045/5333097 0911046293	045/5333097	trnkova@dopravnazv.sk	skola@dopravnazv.sk www.dopravnazv.sk
Ing. Ľubica Pospíšilová	Zástupca riaditeľa	045/5366390 0911046294		pospisilova@dopravnazv.sk	
Ing. Eva Konôpková	Vedúci pracovník pre technicko - ekonomickú oblasť	045/5366390 0903482918		konopkova@dopravnazv.sk	
Mgr. Eva Vernárska	Výchovný poradca	045/5366390		vernarska@dopravnazv.sk	

Zriaďovateľ:

Banskobystrický samosprávny kraj
Odbor vzdelávania a ľudských zdrojov
Námestie SNP. č 23,
97401 Banská Bystrica

Tel.: 048 4325111

Ing. Romana Trnková
riaditeľka školy

Zvolen, 01.09.2016

2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre študijné odbory 37 Doprava, pošty a telekomunikácie vychádzajú z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu študijných odborov 37 Doprava, pošty a telekomunikácie.

Poslaním našej školy je odovzdávanie vedomostí pripravovanie našich žiakov na povolanie, získanie kompetencií, ale aj formovanie postojov mladých ľudí, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola je otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etiky, sebaregulácie ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Cieľom nášho školského vzdelávacieho programu je pripraviť absolventov so širokým všeobecnovzdelávacím základom, odbornými a teoretickými vedomosťami a praktickými spôsobilosťami tak, že sú schopní vykonávať kvalifikovanú cieľavedomú samostatnú technickú a prevádzkovú činnosť pri prevádzke, konštrukcii, diagnostike, výrobe, montáži a údržbe ako aj v prevádzke a údržbe elektrotechnických inštalácií a zariadení špeciálne v doprave a telekomunikáciách. Tiež vedia vykonávať samostatnú činnosť v ekonomickej oblasti, v oblasti zabezpečovania dopravy a prepravy najmä po prevádzkovej stránke.

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň dva cudzie jazyky a vedieť ich používať,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a vedieť navrhnúť ich riešenie,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Odborné vzdelávanie je súčasťou celoživotného vzdelávania a musí byť súčasťou spoločnosti založenej na vedomostiach, v ktorej je vzdelávanie cestou rozvoja ľudskej osobnosti. Cieľom a zámerom odborného vzdelávania je pripraviť žiaka na zmysluplný a zodpovedný osobnostný, občiansky a pracovný život.

Všeobecné ciele odborného vzdelávania a prípravy

- a) naučiť sa osvojiť si nástroje pochopenia sveta a rozvíjať schopnosti nevyhnutné k učeniu sa,
- b) naučiť sa tvorivo zasahovať do svojho životného, pracovného a spoločenského prostredia,
- c) učiť sa porozumieť vlastnej osobnosti a jej vytváraniu v súlade s všeobecne akceptovanými morálnymi hodnotami,
- d) učiť sa žiť v spoločnosti s ostatnými, vedieť spolupracovať s ostatnými a podieľať sa na živote spoločnosti a nájsť si v nej svoje miesto.

Ciele školského vzdelávacieho programu orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
- podporovať špecifické záujmy, schopnosti a nadanie žiakov,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,
- poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase, umožniť žiakom prístup ku kvalitnému zaujímavému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
- viesť žiakov k hodnoteniu svojich schopností a k rešpektovaniu schopností druhých,
- rozvíjať slobodné, kritické a nezávislé myslenie žiakov, ich úsudok a rozhodovanie,
- viesť k prijímaniu zodpovednosti žiakov za svoje myslenie, rozhodovanie, správanie a cítenie,
- viesť žiakov k emocionálnemu a estetickému vnímaniu,
- rozvíjať úctu k ľudskému životu,
- vytvárať úctu a rešpekt k živej a neživej prírode, ochrane životného prostredia,
- prehĺbovať osobnostnú, národnostnú a občiansku identitu žiakov, ich pripravenosť chrániť vlastnú identitu, rešpektovať identitu druhých,
- viesť žiakov k tomu, aby sa vo vzťahu k iným ľuďom oslobodili od predsudkov, intolerancie, rasizmu, nacionalizmu, etnickej, náboženskej a inej neznášanlivosti,
- vytvárať zodpovedné a slušné správanie žiakov v súlade s morálnymi zásadami a zásadami spoločenského správania sa,
- viesť žiakov k aktívnej účasti v občianskom živote a spolupráci na rozvoji demokracie,
- rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov pre hodnotný pracovný, rodinný a partnerský život,

Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

- a) **prípravu a tvorbu vlastného vzdelávacieho školského programu** s cieľom:
 - uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, zavádzaním projektového a programového vyučovania,
 - zabezpečovať a s skvalitňovať vyučovanie prvého a druhého cudzieho jazyka kvalifikovanými učiteľmi,
 - skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií, ich aplikáciu vo vyučovaní v odborných predmetoch, podporovať ďalšie vzdelávanie učiteľov v oblasti informačných technológií,

- rozvíjať osvojenie základných poznatkov, pracovných postupov a nástrojov potrebných pre kvalifikovaný výkon na trhu práce,
- pripravovať žiakov na celoživotné vzdelávanie,
- zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v jednotlivých študijných odboroch,
- rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
- vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,
- zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov,
- zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní.

b) *posilnene úlohy a motivácie učiteľov*, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:

- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
- podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
- rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov,
- Zabezpečovať odmeňovanie na základe kvality dosahovaných výchovnovzdelávacích výsledkov práce učiteľa.

c) *podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka* s cieľom:

- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom – rodičom,
- rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerancie a radosti z úspechov,
- vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka
- odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násillia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
- viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
- zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
- nadväzovať spoluprácu s potencionálnymi zamestnávateľmi žiakov,
- presadzovať zdravý životný štýl,
- vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľnočasových aktivít,
- vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania,
- viesť žiakov k aktívnemu prístupu k práci, profesijnej kariére a prispôsobovaniu sa zmenám na trhu práce,
- vytvárať zodpovedný prístup žiakov k tímovej a samostatnej práci,
- podporovať flexibilitu, adaptabilitu a kreativitu žiakov,
- vytvárať zodpovedný prístup žiakov k plneniu si svojich povinností a stanovených pravidiel,
- viesť žiakov k chápaniu práce, ako príležitosti na seberealizáciu.

d) *skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami* na princípe partnerstva s cieľom:

- zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
- podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- aktívne zapájať zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,

- spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v našom regióne,
- spolupracovať s podnikmi poskytujúcimi služby v doprave,
- rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov.

e) zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia s cieľom:

- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
- zmodernizovať odborné učebne a učebne pre prípravu žiakov,
- upraviť vybrané triedy na rozšírenie doplnkových činností školy vzhľadom na realizáciu kurzov pre verejnosť, zabezpečenie školení a iných vzdelávacích akcií,
- využiť materiálno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
- pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

3. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Stredná priemyselná škola dopravná vo Zvolene ul. Sokolská 911/94 sa nachádza v meste asi 500 metrov od centra. Je dostupná mestskou hromadnou dopravou.

Na základe analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce a analýzy práce školy sme identifikovali všetky pozitíva a negatíva školy, ktoré nám signalizovali, čo všetko máme zmeniť, čo ponechať tak, aby náš výchovno-vzdelávací proces mal stále vyššiu a kvalitatívnu úroveň, identifikovali sme zamestnanecké príležitosti v odbore dopravy pre našich absolventov. Ich možnosť uplatnenia v rôznych pracovných pozíciách v cestnej doprave, mestskej hromadnej doprave, stanicích technickej kontroly, ako technici v autoopravárstve, auto predajniach ako dispečeri, garážmajstri, inštruktori v autoškole, ako vodiči medzinárodnej kamiónovej dopravy, v policajnom zbore na odboroch dopravy, ako špecialisti pre kompletný prepravný, zasielateľský a dopravný proces, ako špecialisti na konštrukciu, montáž, prevádzku a údržbu elektrotechnických zariadení. Absolventi sú schopní vykonávať kvalifikovanú činnosť v ekonomickej oblasti, oblasti zabezpečovania dopravy a prepravy, najmä po prevádzkovej stránke, ako i zabezpečiť úkony potrebné pri zasielaní tovaru. Ďalej sú schopní vykonávať činnosti v oblasti zabezpečovacej a oznamovacej techniky. Výberom voliteľných predmetov si žiak vytvára predpoklady odbornej orientácie so zameraním na prax alebo ďalšie štúdium. Absolventi sú pripravovaní aj na súkromnú podnikateľskú činnosť v rámci dopravy a obslužných činností v doprave. Ochota zamestnávateľov zamestnať našich absolventov po ukončení vzdelávacieho programu je ústretová. Vychádzajúc zo SWOT analýzy:

Silné stránky školy:

- záujem uchádzačov o štúdium (predpoklad naplnenia prvých ročníkov),
- komplexnosť školy a jej poloha,
- kvalita a skúsenosť pedagogických zamestnancov,
- dobré vybavenie štandardných a odborných učební, kabinetov,
- zabezpečenie praxe na pracoviskách potencionálnych zamestnávateľov,
- záujem podnikateľských subjektov o absolventov študijného odboru,
- záujem žiakov o získavanie jazykovej spôsobilosti hlavne v anglickom a nemeckom jazyku,
- kvalifikovanosť učiteľov a odborná úroveň vyučovania,
- tradícia školy,
- aktívne zapájanie sa žiakov do mimo vyučovacích aktivít,
- rozvoj záujmovej činnosti žiakov,
- záujem absolventov o ďalšie vzdelávanie na vysokých školách.

Slabou stránkou školy je to, že

- nedostatok finančných prostriedkov na najmodernejšie učebné pomôcky,
- nedostatočné finančné ohodnotenie zamestnancov školy,
- odchod pedagogických zamestnancov do finančne výhodnejších zamestnaní, ako aj nedostatok kvalifikovaných pedagógov odborných technických predmetov

Príležitostí školy signalizujú

- dobré uplatnenie absolventov školy v odboroch dopravy,
- dobrá a funkčná spolupráca s potencionálnymi zamestnávateľmi v odboroch dopravy,
- zosúladienie odbornosti žiakov s požiadavkami trhu práce na základe analýz podnikateľských subjektov,
- v rámci ŠKVP venovať zvláštnu pozornosť výučbe cudzích jazykov, európskej legislatíve v odboroch dopravy,
- škola ako centrum vzdelávania v cestnej a železničnej doprave v regióne,
- zapojenie sa do projektu celoživotného vzdelávania,
- rozšírenie spolupráce školy s podnikateľskými subjektami v odboroch dopravy s cieľom zvýšenia možnosti uplatnenia absolventov.

Prekážky v rozvoji školy:

- nedostatok finančných prostriedkov mimo finančného normatívu na trvalo udržateľný rozvoj školy, na kvalitnú vybavenosť školy, permanentnú modernizáciu výpočtovej techniky a zníženia energetickej náročnosti na prevádzku školy,
- nižšia vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl,
- nedostatočné finančné ohodnotenie pedagogických a nepedagogických zamestnancov,
- nezaujem časti rodičov o výchovno-vzdelávacie výsledky svojho dieťaťa.

4. PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

4.1. Personálne podmienky

1. Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program sú v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
2. Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
3. Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci musia zabezpečiť súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
4. Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými

predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.

5. Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania je východiskom pre tvorbu učebných plánov v školských vzdelávacích programoch. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín sú záväzné, ich dodržanie v školských vzdelávacích programoch musí byť preukázateľné.
6. Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickú a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

Zamestnanci:

Pracovný pomer

Pracovný pomer	Počet pedag. prac.	Počet nepedag. prac.
Trvalý PP	28	9
PP na dobu určitú	4	1
Z toho:		
-znížený úväzok	5	4
Na dohodu	3	0
Spolu	35	10

Kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov

Počet	nekvalifikovaných	kvalifikovaných	spolu	% plnenia kvalifikácie
Učiteľov	0	35	35	100 %
Z toho:				
všeobecnovzdeláv.	0	17	17	100 %
odborných	0	18	18	100 %

Pozn.: Počet zamestnancov sa mení v závislosti na počte žiakov a požiadaviek spoločnosti.

4.2. Materiálno technické podmienky

a) Kapacita školy

1. Školský manažment:
kancelária riaditeľa školy,
kancelárie zástupcov riaditeľa školy (1),
kancelárie pre ekonomický úsek (3),
sociálne zariadenie (2).
2. Pedagogickí zamestnanci školy:
zborovňa pre rokovania pedagogickej rady (1),
kabinety pre učiteľov (15) z toho kabinety pre praktické vyučovanie (3),
laboratórium (1).
3. Nepedagogickí zamestnanci školy:
kancelária pre sekretariát (1),
kancelárie pre ekonómov (2),
miestnosť pre upratovačky (6),

miestnosti pre údržbu a dielne (4)
služobný byt (1),
sklady (7),
archív (1),
bufet (1).

4. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne (16)
5. Priestory pre centrálné ovládanie didaktickej techniky (1)
6. Priestory pre záujmovú a spoločenskú činnosť žiakov a zamestnancov školy (spoločenská miestnosť)

b) Makrointeriéry

1. Školská budova
2. Školský dvor

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické učebne (31) - učebne pre teoretické vyučovanie,
2. Odborné učebne (11) - učebne pre vyučovanie odborných predmetov
3. Učebne praxe a praktických cvičení(6)
4. Laboratórium elektrotechniky (1)
5. Telocvičňa (1)

d) Vyučovacie exteriéry

Školské ihrisko

e) Technické vybavenie

Všetky odborné učebne a kabinety vyučujúcich sú vybavené IKT technikou, internetom. Odborné učebne sú vybavené učebnými pomôckami pre všeobecnovzdelávacie predmety a odborné predmety v súlade s platnými normatívmi.

4.3. Organizačné podmienky

1. Požiadavky školskej legislatívy: plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh ŠkVP vo väzbe na teoretické vyučovanie a praktickú prípravu. Pre realizáciu ŠkVP platí platný ŠVP.
2. Požiadavky na praktické vyučovanie: praktické cvičenia v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa vykonávajú v laboratóriách, odborných učebniach a školských dielnach. Materiálne podmienky vyplývajú z podmienok realizácie obsahu učiva. Praktické vyučovanie nadväzuje na teoretické vyučovanie. Realizuje sa v 1-2-3 hodinových celkoch.
3. Ukončovanie štúdia a organizácia maturitnej skúšky: sa riadi Zákonom NR SR č. 245/2008 Z.z. O výchove a vzdelávaní (školský zákon). Úspešní absolventi získajú maturitné vysvedčenie.
4. Kurzy, exkurzie sa organizujú v rámci 7 týždňov školského roka podľa podmienok a možnosti školy. Exkurzie sú súčasťou vyučovania a zameriavajú sa na poznávanie nových technológií v oblasti IKT. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov a plánuje sa v ročných plánoch práce školy.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz

pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia a v 2. ročníku štúdia.

5. Organizácia spolupráce s rodičmi, sociálnymi partnermi a verejnosťou: Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovných poradcov, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov, osobnou komunikáciou s rodičmi, prípadne zákonnými zástupcami rodičov. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia ZRPŠ a zasadnutia Rady školy, v ktorých sú zastúpení rodičia a sociálni partneri. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkoch školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií organizovaných školou.
6. Organizácia odborných súťaží: Súťaže a prezentácia zručností a odborných spôsobilostí sa organizuje formou jednoduchých ročníkových prác ako spoločný výstup teoretického a praktického vyučovania na záver každého ročníka alebo formou školských súťaží. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu súťaží a ich prezentácie prípadne aj s prístupom verejnosti. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na súťažiach IKT na národnej a medzinárodnej úrovni. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu prác a ich prezentácie prípadne aj s prístupom verejnosti. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na súťažiach a prezentáciách vo svojom odbore na národnej a medzinárodnej úrovni. Výsledky žiakov sa môžu predstaviť verejnosti na výstavách a prezentáciách na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.

4.4. Podmienky zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne praktickej prípravy. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem.

Za plnenie povinností právnickej osoby na úseku BOZP v škole zodovedá riaditeľ školy. Oblasť zodpovednosti a jeho povinnosti sú uvedené vo vnútroškolskej smernici „Koncepcia politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“.

Zástupca riaditeľa školy a ostatní pracovníci školy majú svoju oblasť zodpovednosti a povinnosti uvedné vo vnútroškolskej smernici „Koncepcia politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“.

4.4.1. Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Výchova k bezpečnej a zdravie neohrozujúcej práci vychádza po dobu štúdia z požiadaviek platných právnych a ostatných predpisov (zákonov, nariadení vlády SR, vyhlášok, technických predpisov a slovenských technických noriem). Tieto požiadavky sa vzťahujú k výkonu konkrétnych činností, ktoré sú súčasťou praktického vyučovania. Tieto požiadavky sa musia doplniť informáciami o rizikách možného ohrozenia, ktorým sú žiaci pri teoretickom a praktickom vyučovaní vystavení vrátane informácií o opatreniach na ochranu ich zdravia.

Priestory pre výučbu zodpovedajú svojimi podmienkami požiadavkám stanovených v zdravotníckych predpisoch (hygienické požiadavky na priestory, prevádzka školských zariadení, bezpečná prevádzka, používanie strojov, prístrojov a pod.). Nácvik a precvičovanie činností je v súlade s požiadavkami, ktoré upravujú prácu pre mladistvých (napr. Zákonník práce) a v súlade

s podmienkami, podľa ktorých môžu mladiství vykonávať zakázané práce z dôvodu prípravy na povolanie. Základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- dôkladne a preukázané oboznámenie žiakov s predpismi o BOZP, protipožiarными predpismi a s technologickými postupmi,
- používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarным predpisom,
- používanie ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
- vykonávanie stanoveného dozoru na pracoviskách žiakov, pričom sa vymedzia stupne dozoru nasledovne:
- práca pod dozorom si vyžaduje sústavnú prítomnosť osoby poverenej dozorom, ktorá dohliada na dodržiavanie BOZP a pracovného postupu. Táto osoba musí zrakovo obsiahnuť všetky pracovné miesta tak, aby mohla bezpečne zasiahnuť v prípade porušenia BOZP,
- práca pod dohľadom si vyžaduje prítomnosť osoby poverenej dohľadom kontrolovať pracoviská prevádzkovej praxe pred začatím práce a pokiaľ nemôže zrakovo všetky pracoviská obsiahnuť, v priebehu práce ich obchádza a kontroluje.
-

Stanovením príslušného stupňa dozoru je poverený vedúci zamestnanec.

Pri nástupe žiaka na štúdium sa vyžaduje:

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorí splnili podmienky kritérií pre prijatie žiaka do 1.ročníka v príslušnom školskom roku.

Kritériá pre prijatie žiakov do 1.ročníka sú vypracované samostatne v súlade s platnou legislatívou.

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť na prihláske potvrdil všeobecný lekár. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláske vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávani

Pri nástupe žiaka na štúdium sa taktiež vyžaduje:

- pracovné oblečenie a obuv na praktické vyučovanie,
- oblečenie a obuv na telesnú a športovú výchovu a účelové kurzy.

5. PROFIL ABSOLVENTA

5.1. Celková charakteristika absolventa

Absolvent skupiny študijných odborov 37 Doprava, pošty a telekomunikácie na strednej odbornej škole je kvalifikovaný zamestnanec so širokým profilom, ktorý je po nástupnej praxi a zodpovedajúcej dobe zapracovania pripravený pre výkon podnikateľských, technicko-hospodárskych a technických funkcií a ekonomických funkcií, prípadne vysokokvalifikovaných robotníckych povolaní v oblasti dopravy a prepravy. Absolvent môže nájsť uplatnenie v dopravných službách a v zasielateľských organizáciách zaoberajúcich sa kontrolnou, riadiacou a rôznou komerčnou činnosťou najmä v cestnej doprave. Absolvent je pripravený vykonávať kvalifikovanú činnosť v oblasti elektrickej trakcie a energetiky v doprave, zabezpečovacej a oznamovacej techniky v doprave, telekomunikačnej techniky a údržby opráv koľajových alebo cestných vozidiel.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností získa absolvent štúdiom široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, s dostatočnou adaptabilitou na príbuzné odbory, logicky mysliaci, schopný aplikovať nadobudnuté základné vedomosti, zručnosti a návyky pri riešení konkrétnych problémov,

schopný samostatnej práce i práce v tíme, sústavného samostatného sebazvdelávania s trvalým záujmom o sledovanie vývoja vo svojom odbore štúdiom odbornej literatúry, ovládajúci aj vybrané manuálne zručnosti. Je schopný využívať vedecky fundované metódy práce na zodpovedajúcej úrovni a cieľavedome, rozvážne a rozhodne jednat' v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami vlastenectva, humanizmu, etiky a demokracie. Absolvent získa také schopnosti a vedomosti a flexibilitu svojich schopností, ktoré umožňujú uplatniť sa na pracovnom trhu na Slovensku a v rámci Európskej únie.

Školský vzdelávací program akcentuje všeobecné vzdelávanie ako široko profilujúce odborné vzdelávanie a vytvára tak predpoklady pre celoživotné vzdelávanie a sebarealizáciu absolventov jednotlivých študijných odborov.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

5.2. Kľúčové kompetencie

V súlade s cieľmi stredného odborného vzdelávania na úrovni ISCED 3A smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili na tejto úrovni zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie sú zakomponované do všetkých vzdelávacích oblastí. Odborné kompetencie sú vymedzené v rozsahu daného študijného odboru. V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií ako základným orientačným nástrojom pre vymedzenie kľúčových kompetencií ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie, ktoré sú kľúčovými aj pre školský vzdelávací program :

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehľadnoscovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejať empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobjších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- definovať základné ekonomické pojmy a vzťahy,

- definovať postup a náležitosti potrebné na založenie a prevádzkovanie firmy a má vedomosti z oblasti občianskeho, obchodného, daňového práva a z oblasti marketingu a manažmentu,
- poznať zásady účtovníctva, jednoduché kalkulácie nákladov a rozpočty a na základe výsledkov prijímať závery,
- vyjadrovať sa technicky správne a primerane prostredníctvom odbornej terminológie, strojopisu a technického štýlu v odborných oblastiach,
- popísať základné právne normy a predpisy,
- vysvetliť a správne používať odbornú terminológiu pre oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií i elektronických komunikácií,
- definovať technologické postupy v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií i elektronických komunikácií s využitím mechanizačných prostriedkov a výpočtovej techniky,
- ovládať problematiku dopravnej a prepravnej sústavy a hospodárskej geografie štátov Európy a vybraných štátov sveta,
- definovať základné elektrotechnické zákony, riešiť elektrotechnické a elektronické obvody, ich aplikáciu v oblasti dopravných prostriedkov, vrátane znalosti základných elektrotechnických meracích prístrojov a meracích a diagnostických metód,
- charakterizovať základné elektrotechnické a elektronické súčiastky,
- charakterizovať materiály , ich vlastnosti a využitie, spôsoby výberu a voľby vhodných materiálov na konštruovanie častí i celkov elektronických zariadení a zariadení v doprave,
- definovať podmienky prevádzkovania príslušných dopravných prostriedkov,
- popísať problematiku palív a mazív, vrátane ich skúšok a úprav,
- charakterizovať podmienky a požiadavky zavádzania alternatívnych palív do prevádzky cestných vozidiel,
- popísať členenie konštrukčných systémov a jednotlivých konštrukčných skupín príslušných dopravných prostriedkov, vrátane podmienok ich bezpečného prevádzkovania a základov údržby,
- vysvetliť princíp činnosti zabezpečovacej techniky a oznamovacích zariadení a logiku zabezpečovacích systémov z hľadiska bezpečnosti a spoľahlivosti systémov,
- rozlišovať druhy, vlastnosti a možnosti využitia mechanizačných zariadení v doprave a v poštovej prevádzke,
- komunikovať ústne a písomne, dodržiavať zásady komunikácie so zákazníkmi a zásady interpersonálnych vzťahov.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať získané teoretické vedomosti v praktickej činnosti,
- spracúvať a vhodnými metódami hodnotiť potrebné informácie na podnikateľské činnosti s využitím komunikačných a informačných technológií,
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty a pracovať s webovými stránkami,
- aplikovať vybrané matematické, fyzikálne a chemické postupy pri riešení technických problémov a riešení úloh v hospodárskej praxi,
- používať cudzí jazyk k získaniu informácií z rôznych zdrojov a je schopný ho používať ako prostriedok pre potreby svojho povolania aj v medzinárodnej spolupráci,
- vyhotovovať podnikové písomnosti vecne, jazykovo a formálne správne,
- písať hmatovou metódou, ovládať techniky spracovania textu a dodržiavať normalizovanú úpravu písomnosti,
- sa správne orientovať v prevádzkových predpisoch a pomôckach,
- vykonávať technologické postupy, viesť prevádzkovú, ekonomickú, účtovnícku a skladovú evidenciu, vyhotovovať príslušné prevádzkové doklady,
- aplikovať logistické postupy v jednotlivých oblastiach hospodárskeho života,
- uplatniť a použiť diagnostické metódy, metódy opráv a údržby dopravných prostriedkov , strojov a zariadení,

- vypočítat' základné elektrické veličiny, riešiť elektrotechnické a elektronické obvody a navrhovať jednoduché elektrické obvody a plošné spoje,
- namerať a analyzovať namerané základné elektrické veličiny, elektrické obvody a graficky znázorniť výsledky meraní,
- určiť elektrotechnický materiál podľa účelu zariadenia so zreteľom na vlastnosti a spôsob spracovania,
- prevádzkovať, navrhovať, konštruovať, skúšať a obsluhovať elektrické stroje, prístroje a zariadenia,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygiene práce.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

5.3. Hodnotenie správania žiakov

Opatrenia vo výchove

- za vzorné správanie a vzorné plnenie povinností, za dobrú reprezentáciu triedy a školy a za mimoriadne činy môže žiak dostať osobitnú pochvalu, a to najmä:

- 1. ústnu alebo písomnú pochvalu od triedneho učiteľa*
- 2. rozhodnutie riaditeľa školy o udelení pochvaly*

V osobitne odôvodnených prípadoch, najmä ak ide o mimoriadne záslužný alebo statočný čin, môže žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie zástupca zriaďovateľa strednej školy, zástupca štátnej správy v školstve alebo minister školstva, vedy, výskumu a športu SR. Pochvala sa môže v odôvodnených prípadoch spojiť s udelením knižnej, prípadne inej vecnej odmeny. Návrhy na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia sa prerokujú v pedagogickej rade. Pochvaly sa zapisujú do osobného spisu žiaka.

B.1. Na posilnenie disciplíny, za menej závažné previnenia voči školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam, mravným normám spoločnosti alebo ak žiak narúša činnosť kolektívu, možno žiakovi uložiť:

- a) napomenutie od triedneho učiteľa**
- b) pokarhanie od triedneho učiteľa**
- c) pokarhanie od riaditeľa.**

B.2. Žiakovi možno uložiť za závažné alebo opakované previnenia voči školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam alebo mravným normám spoločnosti

- a) podmienené vylúčenie,**
- b) vylúčenie.**

Výchovné opatrenia podľa odseku B.2. možno uložiť žiakovi len vtedy, ak skončil plnenie povinnej školskej dochádzky.

- Žiakovi je možné uložiť opatrenia vo výchove podľa odsekov B.1. a B.2. po prerokovaní v pedagogickej rade do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa o previnení žiaka dozvedel pedagogický zamestnanec školy, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď sa žiak previnenia dopustil. Za jedno previnenie sa ukladá len jedno opatrenie vo výchove.
- Pred uložením opatrenia vo výchove podľa odsekov B.1. a B.2. treba previnenie žiaka objektívne prešetriť. Podľa potreby, najmä pri posudzovaní závažného alebo opakovaného previnenia, sa na jeho prerokovanie za účasti žiaka prizve zákonný zástupca žiaka, prípadne i delegovaný zástupca rady školy.
- Uloženie opatrenia vo výchove podľa odseku B.1. písmeno a) sa oznamuje žiakovi spravidla pred kolektívom triedy alebo školy.
- V rozhodnutí o uložení opatrenia vo výchove podľa odseku B. 2 písm. a) určí riaditeľ školy skúšobnú lehotu, a to najdlhšie jeden rok. Ak sa podmienenečne vylúčený žiak v skúšobnej lehote osvedčil, riaditeľ upustí od vylúčenia. Ak sa žiak v tejto lehote dopustí ďalšieho závažného previnenia, riaditeľ uloží žiakovi opatrenie vo výchove podľa odseku B.2. písm. b).
- Na rozhodovanie riaditeľa podľa odseku B.1. písmeno c) a B.2. písmeno a) sa nevzťahuje všeobecne záväzný právny predpis o správnom konaní.
- Opatrenie vo výchove sa zaznamenáva do osobného spisu žiaka. Opatrenie vo výchove udelené, resp. uložené neplnoletému žiakovi oznamuje riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka písomne.
- Vymedzenie dôvodov, ktoré sa považujú za previnenia voči školskému poriadku:

a) menej závažné previnenia:

- opakované záznamy v pedagogickej dokumentácii,
- neospravedlnená účasť na vyučovaní vrátane neskorých príchodov na vyučovanie,
- znečisťovanie priestorov školy,
- ničenie školského majetku,

b) závažné previnenia:

- fajčenie v areáli školy a na akciách organizovaných školou,
- požívanie alkoholických a návykových látok v areáli školy a na akciách organizovaných školou,
- falšovanie lekárskeho potvrdenia,
- nosenie do školy alebo na školou organizované akcie vecí ohrozujúce život alebo zdravie, ako napr. zbrane, výbušniny, cigarety, drogy,
- šikanovanie,
- verbálna (ústna) a neverbálna (písomná) propagácia a podpora hnutí smerujúcich k potláčaniu práv a slobôd občanov podľa § 260 Trestného zákona,
- v dobe podmienenečného vylúčenia opakovaná neospravedlnená účasť na vyučovaní, preukázateľný nezáujem o štúdium a zvlášť závažné a opakujúce sa priestupky.

Udelenie výchovných opatrení podľa počtu hodín neospravedlnenej absencie

Počet hodín neospravedlnenej absencie	Opatrenia vo výchove
1 - 5	Napomenutie triednym učiteľom
6 - 20	Pokarhanie triednym učiteľom
21 - 40	Pokarhanie riaditeľom školy
viac ako 41	Podmienené vylúčenie zo štúdia
	Vylúčenie zo štúdia

Výchovné opatrenia budú prerokovávané individuálne a v spojitosti so zníženou známkou zo správania.

Hodnotenie a klasifikácia správania žiakov

Klasifikáciu správania navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi a schvaľuje riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka sa zohľadňuje plnenie ustanovení školského poriadku a ďalších vnútorných predpisov školy a dodržiavanie stanovených pravidiel správania, ľudských práv a práv dieťaťa, dodržiavanie mravných zásad správania sa v škole a na verejnosti počas aktivít súvisiacich so štúdiom na strednej škole. Pri klasifikácii sa v jednotlivých prípadoch prihliada na zdravotný stav žiaka.

Správanie žiaka sa klasifikuje podľa kritérií uvedených v odsekoch 4 – 7.

Stupňom 1 – veľmi dobré sa žiak klasifikuje, ak dodržiava ustanovenia školského poriadku a ďalších vnútorných predpisov školy a riadi sa nimi. Dodržiava morálne zásady a pravidlá spolunažívania v kolektíve a vo vzťahu k učiteľom. Ojedinele sa môže dopustiť menej závažných previnení.

Stupňom 2 – uspokojivé sa žiak klasifikuje, ak jeho správanie je v súlade s ustanoveniami školského poriadku a ustanoveniami ďalších vnútorných predpisov školy, morálnymi zásadami a pravidlami spolunažívania vzhľadom k spolužiakom a učiteľom. Žiak sa dopustí závažnejšieho priestupku alebo sa opakovane dopúšťa menej závažných priestupkov voči ustanoveniam školského poriadku.

Stupňom 3 – menej uspokojivé sa žiak klasifikuje, ak sa dopustí závažného priestupku voči školskému poriadku a ďalším vnútorným predpisom školy alebo sa aj po udelení druhého stupňa klasifikácie správania dopúšťa závažnejších priestupkov voči morálnym zásadám a pravidlám spolunažívania, porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb.

Stupňom 4 – neuspokojivé sa žiak klasifikuje, ak jeho správanie je v rozpore s ustanoveniami školského poriadku a s ustanoveniami ďalších vnútorných predpisov školy, s právnymi a etickými normami spoločnosti, výrazne porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb. Dopustí sa závažných previnení, ktorými vážne ohrozuje výchovu ostatných žiakov. Zámerne naruša činnosť žiackeho kolektívu.

Klasifikácia správania žiaka sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka.

Žiak nadstavbového, pomaturitného a vyššieho odborného štúdia sa v súlade s osobitným predpisom neklasifikuje so správania.

6. RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN

Skupina študijných odborov: 37 Doprava, pošty a telekomunikácie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1536
Odborné vzdelávanie	56	1792
Disponibilné hodiny	28	896
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536
Jazyk a komunikácia		
• slovenský jazyk a literatúra	24	768
• prvý cudzí jazyk		
Človek a hodnoty		
• etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť		
• dejepis	5	160
• občianska náuka		
Človek a príroda		
• fyzika	3	96
• chémia		
• biológia		
• geografia		
Matematika a práca s informáciami		
• matematika	6	192
• informatika		
Zdravie a pohyb		
• telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792
Teoretické vzdelanie	30	960
Praktická príprava	26	832
Disponibilné hodiny	28	896
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Maturitná skúška		

¹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Poznámky k rámcovému učebnému plánu:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- j) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.

- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- n) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- p) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- q) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

7. VZDELÁVACIE OBLASTI

7.1. Všeobecné vzdelávanie

Cieľom všeobecného vzdelávania je vytvoriť predpoklady na rozvoj osobnosti v nadväznosti na vedomosti, teoretické a praktické zručnosti získané na základnej škole. Školský vzdelávací program zdôrazňuje také vzdelávanie, ktoré je založené na orientácii životnej adaptability žiakov, na vytváraní ich správnych postojov k životnému prostrediu, k ľuďom, k sebe samým, na kvalite človeka vzhľadom na jeho uplatnenie v demokratickej spoločnosti založenej na humanizme. Pri stanovení cieľov sa akceptuje osobnosť žiaka, jeho orientácia na prípravu na prácu a na život v spoločnosti. Všeobecné vzdelávanie je zamerané na osobný rozvoj žiakov, na ich začleňovanie do života spoločnosti, na formovanie občana a na prípravu na pracovný život. Je integrálnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy, využíva sa nielen ako samostatná oblasť vzdelávania, ale začleňuje sa do obsahu odborného vzdelávania v rámci medzipredmetových vzťahov a aplikačných súvislostí. Cieľmi všeobecného vzdelávania je:

- Rozvoj ľudskej individuality predpokladá starostlivosť o uchovanie fyzického a psychického zdravia človeka, kultiváciu a podporu seberealizácie každého jedinca a maximálne uplatnenie jeho schopnosti. Kognitívny a psychomotorický rozvoj človeka predstavuje základný cieľ, pretože celkový potenciál obyvateľov každej krajiny je hlavným zdrojom jej rozvoja a hospodárskej prosperity.
- Sprostredkovanie historicky vzniknutej kultúry spoločnosti prostredníctvom špecifickej techniky, umenia, pracovných zručností, duchovných a morálnych hodnôt. Základným cieľom je uchovanie a rozvíjanie národnej, jazykovej a kultúrnej identity, vzťah k ochrane a k zveľadľovaniu kultúrneho dedičstva.
- Výchova k ochrane životného prostredia je predpokladom zabezpečenia zachovania života na zemi a udržateľného rozvoja spoločnosti. Žiaci získavajú sprostredkované poznatky ale zároveň si vytvárajú vzťah k prírode, získavajú schopnosti a motiváciu k aktívnemu utváraniu zdravého životného prostredia, uvedomujú si vzťah medzi jednotlivými zložkami krajiny a človekom. Cieľom vzdelávania je, aby žiaci dokázali získané poznatky aplikovať v praxi.
- Posilňovanie súdržnosti spoločnosti vytvára uvedomelý vzťah človeka k iným ľudským spoločenstvám na Zemi, vyrovnáva nerovnosti sociálneho a kultúrneho prostredia, zabezpečuje rovnaký prístup k vzdelaniu. Tieto úlohy sa koncentrujú do výchovy k ľudským právam a multikultúrnej výchove.
- Podpora demokracie a občianskej spoločnosti potrebuje kritických a nezávisle mysliacich občanov uvedomujúcich si vlastnú dôstojnosť a rešpektujúcich práva a slobody ostatných. Školské spoločenstvo je prvým spoločenským prostredím, do ktorého dieťa vstupuje s pomerne uzavretého prostredia rodiny a kde prežíva prvé stretnutia s fungovaním demokracie v školskej komunite.
- Výchova k partnerstvu, spolupráci a solidarite v európskej spoločnosti znamená výchovu k životu bez konfliktov a negatívnych postojov, rešpektovanie odlišnosti medzi ľuďmi a kultúrami dnešného prepojeného sveta.
- Zvyšovanie konkurencieschopnosti, ekonomiky a prosperity spoločnosti ovplyvňuje nielen kvalifikáciu, pružnosť a prispôsobivosť pracovných síl ale aj schopnosť inovácie a zmeny, rozvíjanie a využívanie nových technológií a úrovni riadenia.
- Zvyšovanie zamestnatel'nosti si vyžaduje orientovať všeobecné vzdelávanie na zvyšovanie flexibility, adaptability, samostatnosti, zodpovednosti, tvorivosti a iniciatívy človeka. Je to predovšetkým vzdelávanie v cudzích jazykoch, vzdelávanie na uplatnenie sa v informačnej spoločnosti, na schopnosť práce s modernými informačnými a komunikačnými technológiami, schopnosť vyhľadávať informácie a kriticky myslieť.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

- 1) Jazyk a komunikácia
- 2) Človek a hodnoty
- 3) Človek a spoločnosť
- 4) Človek a príroda
- 5) Matematika a práca s informáciami
- 6) Zdravie a pohyb

7.2. Účelové kurzy/učivo

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy sú účelové kurzy, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakom dopĺňujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

Prehľad účelových kurzov:

- 1) Kurz pohybových aktivít v prírode
- 2) Kurz na ochranu života a zdravia

7.2.1. Kurz pohybových aktivít v prírode

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz sa organizuje v prvom a druhom ročníku štúdia v rozsahu 3-5 dní po 5 hodín. Môže sa organizovať ako plavecký výcvik a lyžiarsky výcvik. Kurz nadväzuje na výučbu plávania a lyžovania základnej školy. Žiaci si osvojujú športové a úžitkové spôsoby plávania a lyžovania, zvyšuje sa úroveň ich pohybových schopností, upevňuje sa ich zdravie, zvyšuje telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť. Národné a praktické metódy prevládajú nad verbálnym a hodnotenie žiakov je slovné. Presný termín určí riaditeľ školy.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- zvládnuť techniku plaveckých spôsobov – kraul, znak, prsia, ľubovoľný spôsob, skoky do vody,
- zvládnuť základy lyžiarskej techniky,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri záchrane topiaceho sa a pri úrazoch na lyžiarskych svahoch.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Plávanie
- 2) Lyžovanie

Popis obsahových štandardov

Plávanie

Plávanie zvyšuje úroveň pohybových schopností žiakov, najmä vytrvalosti. Žiaci si osvojujú základné poznatky z teórie plávania, jeho špecifiká z hľadiska biomechaniky a fyziológie. Pôsobenie plávania na organizmus človeka je mimoriadne významné. Žiaci takto získavajú poznatky aj o využití svojho voľného času, informácie o kondičných cvičeniach, rehabilitačného a rekreačného plávania. Osvojujú si tiež pravidlá plávania a správneho dýchania. Hodnotia sa technika plávania, uzlové body v technike a zručnosti pri záchrane topiaceho sa.

Lyžovanie

Lyžovanie má nezastupiteľné miesto vo funkčnom a pohybovom zdokonaľovaní každého jednotlivca. Prispieva k upevneniu zdravia, zvýšeniu telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, pomáha odstraňovať nedostatky zdravotne oslabeným žiakom, prispieva k psychického, sociálnemu a morálnemu vývinu mládeže. Žiaci by mali zvládnuť bezpečné ovládanie lyží v primeranom lyžiarskom teréne optimálnou lyžiarskou technikou. Výcvik by sa mal zamerať na zvládnutie znožného oblúka prestúpením v širšej stope, vyvážený dynamický postoj po spádnicí a jazde šikmo svahom, správne rozloženie hmotnosti, postavenie a vytočenie trupu, prenášanie váhy z jednej lyže na druhú, pre pokročilých lyžiarov sa odporúča zvládnuť striedavý beh dvojkročnej a súpažnej techniky. Kurz poskytuje aj informácie o lyžiarskom výstroji a nebezpečenstvách zimného pobytu v horách.

7.2.2. Kurz na ochranu života a zdravia

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Účelový kurz je povinnou organizačnou formou vyučovania. Jeho zameranie musí byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehĺbili osvojené postoje a návyky. Obsah kurzu nadväzuje na účelové cvičenia a tvorí ho teoretická príprava, praktický výcvik a mimovyučovacia záujmová činnosť žiakov. Názorné a praktické metódy prevládajú nad verbálnym a hodnotenie žiakov je slovné.

Účelové cvičenia sa uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka. Presný termín určí riaditeľ školy. Účasť žiakov je na cvičeniach povinná. Žiaci so zmenenou pracovnou schopnosťou plnia primerané úlohy podľa lekárskeho nálezu. Plán cvičenia určuje ciele a obsah cvičenia, priestory na činnosť, zaradenie učiteľov školy do výkonových funkcií. Stanoví spôsob ich prípravy, ako aj prípravu žiakov, materiálno, hygienicko- zdravotnícke a bezpečnostné opatrenia, prípadnú spoluprácu so spoločenskými organizáciami regiónu a orgánmi štátnej správy. Program cvičenia sa realizuje spravidla v dvojhodinových jednotkách. Presun na miesto konania sa nezapočíta do času cvičenia, ak nie je jeho súčasťou.

Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje v treťom ročníku v trvaní 3 dni po 6 hodín výcviku. Kurz je súčasťou plánu práce školy. Účasť žiakov na kurze je povinná. Kurz sa organizuje v spolupráci s Radou školy, zdravotníckymi, ochranárskymi a inými spoločenskými organizáciami, s orgánmi štátnej správy (miestnou vojenskou správou, policajným zborom, útvarmi civilnej ochrany apod.).

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- popísať právne normy upravujúce povinnosti prípravy občanov Slovenskej republiky na ochranu ich zdravia, ochranu prírody a obranu vlasti,
- mať prehľad o orgánoch a organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchove občanov,
- mať schopnosť poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch,
- mať základné schopnosti pri riešení mimoriadnych situácií alebo udalostí,
- chrániť prírodu a životné prostredie,
- mať záujem o športové aktivity podporujúce jeho telesný a zdravotný rozvoj.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Teoretická príprava
- 2) Praktický výcvik
- 3) Mimovyučovacie aktivity

Popis obsahových štandardov

Teoretická príprava

Teoretická príprava nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v účelových cvičeniach. Žiaci sa oboznamujú s právnymi normami, ktoré upravujú povinnosti občanov na ochranu ich zdravia, ochranu prírody a obranu vlasti ako aj o organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchove. Získajú poznatky o dôležitých medzinárodných dohodách, o poslaní a funkcii ozbrojených síl, armády a civilnej ochrany v SR, o najnovších poznatkoch z dopravnej výchovy, zdravotvedy a ekológie, o technických športoch, sebaobrane, o právnych podmienkach vlastníctva a používania zbrane a iných prostriedkov sebaobrany.

Praktický výcvik

Praktický výcvik sa zameriava na komplex týchto tematických celkov:

- Zdravotnícka príprava: dopĺňa učivo účelového cvičenia. Žiaci sa zdokonaľujú v poskytovaní prvej pomoci pri úpaloch, uštipnutiach hadom, popáleninách a priestreloch. Vedia zhotoviť improvizované nosidlá a určiť poradie naliehavosti ošetrovania zranených osôb ako je umelé dýchanie, kriesenie, stabilizovaná poloha, poleptania chemickými látkami, otravy a omrzliny.
- Mimoriadne udalosti – civilná ochrana: môže byť modelovaná na používanie signálov v priebehu činností. Žiaci sa naučia správne reagovať na požiar, výbuch plynu, zával alebo zosuv pôdy, letecké nešťastie, radiačnú haváriu, otravu potravinami a vodou.
- Pobyt v prírode: obsahuje komplex činností spojených s vybudovaním stanového tábora. Žiaci sa naučia pripravovať stravu v improvizovaných podmienkach a na provízorných prostriedkoch, vybudovať a označiť trať pre orientačný beh, zrealizovať preteky podľa pravidiel. Sú vedení k ochrane, úprave a čistote prírodného prostredia, k poznávaniu prírodných úkazov, liečivých a chránených rastlín.
- Technické činnosti a športy: sú zamerané na rôzne aktivity ako sú exkurzie do športových zariadení, kde majú možnosť sledovať ukážky športovej streľby, rádioamatérskej a spojovacej činnosti, športového potápania a vodáctva, modelárstva, leteckých športov a parašutizmu, horolezectva a týmto sa motivovať k aktívnejšej športovej činnosti. Zároveň získavajú prehľad o náročnosti športových výkonov, výkonovej obtiažnosti, pravidlách a zásadách športovej činnosti.

Mimovyučovacie aktivity

Teoretická príprava a praktický výcvik sa odporúčajú spojiť s mimovyučovacími aktivitami. Odporúča sa organizovať podľa podmienok aj zdokonaľovací plavecký výcvik, rôzne športové súťaže podľa osobitných predpisov.

8. MATURITNÁ SKÚŠKA

Podmienkou získania úplného stredného odborného vzdelania na úrovni ISCED 3A je absolvovanie maturitnej skúšky v študijných odboroch strednej odbornej školy v zmysle platných predpisov, ktoré upravujú spôsob ukončovania štúdia na stredných školách.

Cieľom maturitnej skúšky školy (ďalej len “MS”) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami a vzdelávacími štandardami štátneho vzdelávacieho programu a úroveň pripravenosti absolventov na ich uplatnenie sa v povolani a pre uchádzanie sa o ďalšie vzdelávanie.

Predmetom MS je preukázať schopnosti žiakov ako:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom a vyučovacom jazyku ako podmienky ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
- aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť.

Maturitná skúška v 4 ročných študijných odboroch strednej odbornej školy sa skladá zo 4 predmetov: slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, teoretická časť odbornej zložky, praktická časť odbornej zložky.

Predmetom odbornej zložky maturitnej skúšky je komplexný súbor odborných vyučovacích predmetov. V teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa ústne overujú vedomosti žiaka v tomto súbore, prípadne aj vo vzťahu k praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky. V praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa overujú zručnosti žiaka v tomto súbore.

MS pozostáva z týchto častí:

- Teoretická časť
- Praktická časť

Teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky je celoodborová, komplexná, nie predmetová a jej cieľom je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky overuje úroveň osvojených zručností žiakov a ich schopnosť aplikovať teoretické poznatky pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

8.1. Témy maturitnej skúšky

MS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu. **Je zásadným vzdelávacím výstupom** absolventov študijných odborov strednej odbornej školy, ktorí vykonaním maturitnej skúšky získajú na jednej strane hlavne odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolaní a na druhej strane možnosť ďalšieho vzdelávania.

Pri teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky má žiak využívať a aplikovať vedomostí a schopností z rôznych odborných predmetov komplexne, uplatňovať rôzne matematické a prírodovedné hľadiská. Pri skúške sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať integrované a aplikačné medzipredmetové vzťahy v oblasti všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovednej stránky a správneho uplatňovania odbornej terminológie na základne kritériálneho hodnotenia výkonov. V študijných odboroch s rozšírenou prípravou cudzích jazykov sa overuje aj úroveň cudzojazyčných spôsobilostí z hľadiska ich profesijnej použiteľnosti. Takto sa overuje nielen kvalita odbornej prípravy žiakov na povolanie, ale aj ich schopnosti potrebné pre ďalšie štúdium na vysokej škole.

Štátny vzdelávací program je jedinečným vzdelávacím štandardom, ktorý určuje súbor požiadaviek na žiaka vymedzujúcich stupeň dosiahnutých vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie a špecifikuje to, čo by mal žiak vedieť, dosiahnuť, vykonať a preukázať, aby získal certifikát – maturitné vysvedčenie, požadovanú kvalifikáciu alebo postúpil na vyšší stupeň vzdelania. Vzdelávacie štandardy zahŕňajú výkonové a obsahové štandardy. **Výkonový štandard** je svojim zameraním cieľovou požiadavkou. Je zároveň vstupným a výstupným štandardom (vstupné a výstupné požiadavky). Identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia tohto štandardu je objektívne, validné a reliabilné sumatívne hodnotenie na základe spoľahlivých meracích prostriedkov, ktorými sa overí dosiahnutie cieľa. **Je základňou pre stanovenie maturitných tém ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu.**

Skompletizovanie maturitných tém teda znamená identifikáciu **sumatívneho vzdelávacieho výstupu**.

Pri tvorbe maturitných tém pre teoretickú a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky by sa mali osvojiť a utvrdiť vzťahy medzi štandardmi a kompetenciami. Tieto sú uvedené v prílohovej časti Metodiky pre tvorbu Školských vzdelávacích programov.

Maturitná téma je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý má žiak v priebehu maturitnej skúšky riešiť. V odbornej zložke maturitnej skúšky by mala smerovať k napodobeniu určitých odborných úloh, činností alebo situácii, ktoré sa uplatňujú na pracovisku v rámci povolania, pre ktoré sa žiaci pripravujú.

Maturitná téma **je integratívna**. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Preto sa skladá z **podtém**. Ich obsahová skladba je koncipovaná tak, aby absolvent mal možnosť preukázať naplnenie všetkých výkonových kritérií v danom študijnom odbore. Zásadná profilová časť sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov odvodených od vzťahov a súvislostí k profilovým predmetom. V ďalších častiach – aplikačná oblasť – sa uvádzajú všetky dôležité väzby a súvislosti dopĺňajúce profilovú časť podtém tak, aby maturitná téma bola komplexná.

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečiť, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy MS,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétného odborného problému, ktorý je daný v téme MS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

Pri tvorbe tém sa musíme vyvarovať nasledovnému:

- netvoriť tému podľa predmetov (téma bude v takom prípade nekonzistentná, odtrhnutá od profilového odborného problému, ktorý sa má v téme MS komplexne riešiť, nebude vytvárať možnosti pre aplikačné a tvorivé schopnosti žiaka),
- extrémom, akým je buď príliš malé alebo príliš rozsiahle množstvo informácií. Ak stanovíme malý rozsah, žiak ťažko porozumie zmysluplnosti problému. Nebude mať potrebné množstvo zásadných a podporných informácií. Na druhej strane príliš rozsiahla téma sa môže prejavovať pre žiaka ako nezrozumiteľná, neriešiteľná a frustrujúca,
- nestanovovať tému iba mechanickým popisovaním bez uplatnenia výkonových štandardov,
- téma nesmie viesť žiakov k pamäťovému memorovaniu a reprodukovaniu osvojených poznatkov v priebehu štúdia.

Pri tvorbe podtém musia byť ich formulácie jasné, jednoznačné, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme MS riešiť. Odvodzujú sa od obsahových štandardov. Orientujú a podporujú žiaka na preukázanie požadovaného výkonu a determinujú jeho výkonovú úroveň. Podtémy sa vzťahujú na všetky profilové - prioritné, aplikačné a doplnujúce informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecnovzdelávacích predmetov daného študijného odboru získal.

Pri tvorbe tém v danom ŠkVP v časti Hodnotenie vzdelávacích výstupov odporúčame používať relevantnú Metodickú príručku na prípravu a priebeh teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku

Cieľom je preveriť dosiahnuté výsledky podľa výkonových štandardov - profilu absolventa.

Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Rozsah a obsah úloh maturitnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretického vyučovania a praktickej prípravy. V rámci ŠkVP budú tieto kritériá špecifikované v závislosti na orientácii konkrétneho študijného odboru a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS. Odporúčame využiť tieto všeobecné kritériá pri hodnotení výkonu žiaka:

Kritériá pre teoretickú časť odbornej zložky MS

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie v materinskom a cudzom jazyku,
3. schopnosť správne analyzovať tému,
4. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
5. schopnosť praktickej aplikácie poznatkov,
6. prezentácia samostatnej, komplexnej a správnej odpovede,
7. výraznosť a istota prezentácie,
8. rutinné zmysluplné využívanie nevyhnutných pomôcok a prostriedkov pri odpovedi,
9. dôslednosť a zodpovednosť pri vypracovaní témy,
10. istota pri riešení problémových situácií, javov a problémov,
11. schopnosť predniesť vlastné riešenie.

Kritériá pre praktickú časť odbornej zložky MS

1. pochopenie úlohy,

2. správne analyzovaná téma,
3. správne používanie odbornej terminológie,
4. schopnosť teoretickej aplikácie pri praktickom predvedení úlohy,
5. samostatnosť pri práci,
6. správna a efektívna voľba metód pri postupe práce,
7. správny výber náradia, prístrojov, strojov, zariadení, materiálov, surovín a pod.,
8. efektívna organizácia práce na pracovisku,
9. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
10. uplatňovanie zásad ochrany životného prostredia,
11. dodržanie bezpečnostných, hygienických a protipožiarnych opatrení,
12. kvalitný výsledok práce.

Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky

Materiálne a priestorové podmienky sú v jednotlivých študijných odboroch rozdielne, preto je potrebné ich v ŠkVP konkretizovať a spresniť pre každý študijný odbor osobitne a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS.

Priestory nevyhnutné na realizáciu MS

1. odborné učebne,
2. učebne,
3. laboratórium,
4. školské dielne,
5. reálne pracoviská zamestnávateľov,
6. centrá praktickej prípravy,
7. špeciálne zariadenia,
8. ostatné priestory podľa potrieb a orientácie študijného odboru.

Povolené pomôcky pri priebehu MS (vo všeobecnosti)

1. počítač s nutným aplikačným softwarom, prístup na internet, dátové súbory na elektronických nosičoch,
2. spätný projektor, skener, tlačiareň, elektronické médiá podľa potreby,
3. modely, priesvitky, obrazy,
4. kalkulačka,
5. odborná literatúra, publikácie, relevantné tabuľky, príručky, právne normy a predpisy, atlasy, dokumenty textového a grafického charakteru v tlačenej a elektronickej podobe,
6. vlastné písomné práce vypracované počas štúdia (ich použitie je podľa rozhodnutia komisie),
7. nástroje, prístroje, stroje, zariadenia, suroviny, materiál, meradlá, pracovný odev.

9. VZDELÁVANIE ŽIAKOV S OSOBNÝMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Skupina študijných odborov: 37 Doprava, pošty a telekomunikácie

Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len "ŠVVP") žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

V posledných rokoch sa výrazne zmenila filozofia výchovy a vzdelávania takýchto žiakov, presadzuje sa ich integrácia do bežných škôl, spolu s utváraním špecifických vzdelávacích podmienok zohľadňujúcich ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Žiaci so ŠVVP majú právo na to, aby im spoločnosť poskytovala rovnaké príležitosti a podnety na ich vývin, ako poskytuje ich zdravým rovesníkom. Pri integrácii žiaka so ŠVVP do bežnej školy (integrácia individuálna, v špeciálnych triedach) treba brať do úvahy v prvom rade prospech konkrétneho žiaka - druh a stupeň jeho postihnutia. V niektorých prípadoch poskytujú žiakom s určitým typom a stupňom zdravotného postihnutia najvhodnejšiu formu vzdelávania segregované špeciálne školy pre žiakov so zdravotným postihnutím.

Cieľom integračných snáh je podpora socializácie týchto žiakov, ich lepšia príprava pre bežný život – občiansky i profesionálny. Súčasne sa podporuje prístup majoritnej spoločnosti k akceptácii ľudí so zdravotným postihnutím, či sociálnym znevýhodnením.

Nevyhnutnou súčasťou integrácie žiakov so ŠVVP do bežných škôl je efektívny výchovno-poradenský servis (špeciálno-pedagogické, psychologické, sociálne, kariérové poradenstvo ako súčasť výchovného poradenstva v školstve) pre žiakov a rodičov, pre učiteľov.

V zmysle Európskej sociálnej charty sa vytvárajú podmienky pre uplatnenie práva žiakov so ŠVVP na slobodnú voľbu povolania, ktorá zohľadňuje ich predpoklady, zvyškový potenciál, potreby trhu práce, v neposlednom rade aj aplikáciu predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Pri rozpracovávaní štátneho vzdelávacieho programu do školského vzdelávacieho programu pre integrovaných žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami treba osobitne zvážiť:

- charakter študijného odboru (profilové predmety), požiadavky povolania, na ktoré pripravuje, na fyzické a zdravotné spôsobilosti jednotlivca, druh a stupeň zdravotného postihnutia, zvyškový potenciál; nevyhnutné je rešpektovať kontraindikácie určitého zdravotného postihnutia alebo narušenia pre prípravu v niektorom študijnom odbore / pre výkon určitých povolania v dôsledku ohrozenia bezpečnosti svojej a iných ľudí,
- možnosti profesionálneho uplatnenia sa jednotlivca po skončení odborného vzdelávania a prípravy, zvýšenie možností jeho včlenenia sa do občianskej spoločnosti,
- možnosti formálnej adaptácie vzdelávacieho programu (modifikácia obsahu vzdelávania, úprava organizácie vyučovania, úprava formy vykonania prijímacej alebo maturitnej skúšky, úprava vyučovacích metód, úprava foriem bežného skúšania a preverovania vedomostí, dĺžky štúdia, učebných plánov, pravidiel hodnotenia a klasifikácie žiakov so ŠVVP ap.); odporúča sa pritom využívať príslušné metodické usmernenia MŠ SR,
- materiálno-technické zabezpečenie vzdelávania integrovaných žiakov so ŠVVP na bežnej škole – napr. zabezpečenie špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok, zabezpečenie bezbariérového prístupu k učebniciam, možnosti zníženia počtu žiakov v triedach a skupinách ap.,
- personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania integrovaných žiakov so ŠVVP na bežnej škole – vytváranie individuálnych študijných plánov pre integrovaných žiakov, ich realizácia, zabezpečenie poradenského servisu pre žiakov, príp. ich rodičov (špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pracovník, asistent),
- možnosti spolupráce strednej školy so školskými poradenskými zariadeniami a so základnými školami v regióne, využitie spolupráce so sociálnymi partnermi (zamestnávateľia v regióne, občianske združenia zdravotne postihnutých, regionálne úrady práce, sociálnych vecí a rodiny) v regióne pri integrácii osôb so zdravotným postihnutím do bežnej spoločnosti,
- v neposlednom rade treba venovať primeranú pozornosť príprave pedagógov strednej školy, bežných žiakov, príp. ich rodičov na spolužitie so žiakmi so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, osobitne ak ide o ťažké zdravotné postihnutie.

9.1. Vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím

V Deklarácii práv zdravotne postihnutých osôb vo vyhlásení Valného zhromaždenia OSN je definovaná zdravotne postihnutá osoba ako "osoba, ktorá nie je schopná si zaistiť, úplne alebo čiastočne, potreby bežného spoločenského života v dôsledku vrodeného či získaného nedostatku fyzických alebo duševných schopností". Zdravotne postihnuté osoby majú okrem iných práv právo na lekárske, psychologické a funkčné ošetrovanie, vrátane protetických a ortopedických pomôcok, na liečebnú a sociálnu rehabilitáciu, vzdelanie, pracovnú rehabilitáciu, poradenstvo, pomoc pri pracovnom umiestnení a ďalšie služby, ktoré im umožnia maximálne rozvinúť ich schopnosti a zručnosti a urýchlia proces ich začlenenia alebo návratu do spoločnosti. Tieto práva sú zakotvené aj v Ústave SR v Čl. 38 v ods. 2, ktorý hovorí: Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.

Medzi žiakov so zdravotným postihnutím sú zaradení žiaci s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabení alebo chorí, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s vývinovými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom alebo žiaci s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu.

Špeciálne vzdelávanie a odborná príprava pre žiakov so zdravotným postihnutím sa zabezpečuje formou individuálnej integrácie, integráciou v špeciálnej triede pre žiakov s určitým druhom postihnutia v bežnej strednej škole, alebo v špeciálnej škole pre zdravotne postihnutých žiakov. Podľa špecifických potrieb žiaka a požiadaviek odbornej prípravy je možné adaptovať štátny vzdelávací program, modifikovať obsah vzdelávania, upraviť organizáciu vyučovania, rozložiť do viacerých ročníkov, špecifické potreby zapracovať do individuálneho vzdelávacieho programu s využitím odbornej pomoci špeciálneho pedagóga (tiež triedneho učiteľa, výchovného poradcu, odborného lekára, dorastového lekára, školského psychológa, rehabilitačnej sestry). Formu špeciálneho vzdelávania žiaka treba dôsledne zvážiť podľa potrieb žiaka, druhu a stupňa jeho postihnutia, znevýhodnenia, charakteru vzdelávania, možností vytvoriť v bežnej škole špeciálne podmienky na vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím.

Praktickú časť vzdelávania a odbornej prípravy žiakov so zdravotným postihnutím treba prispôsobiť individuálnym potrebám a možnostiam žiaka s využitím vhodných učebných a kompenzačných pomôcok.

Do štátneho vzdelávacieho programu možno zaradiť špeciálne vyučovacie predmety, aj predmety špeciálno-pedagogickej starostlivosti, ktoré zodpovedajú špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám zdravotne postihnutých žiakov podľa druhu a stupňa postihnutia. V odôvodnených prípadoch, osobitne pri ťažkých zdravotných postihnutiach, možno vzdelávací program redukovať o niektorý vyučovací predmet.

9.1.1. Žiaci s telesným postihnutím

Pri zabezpečovaní podmienok na vzdelávanie žiakov s telesným postihnutím sa dostáva do popredia úprava prostredia školy – prístup k budove, vstup do budovy, vyučovacie priestory v učebniach a dielnach, úprava hygienických zariadení, zabezpečenie dopravy do školy. Realizovaná úprava prostredia musí viesť k maximálnej samostatnosti žiakov za dodržania požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. – V tejto skupine žiakov s telesným postihnutím sú okrem žiakov s poruchami motoriky rozmanitej etiológie a stupňa aj žiaci so záchvatovými stavmi (hlavne epilepsiou), ktorých odborná príprava a následné umiestnenie na trhu práce je viac ako problémové.

Žiakov s telesným postihnutím možno integrovať do bežných stredných škôl buď individuálne, alebo do špeciálnej triedy bežnej strednej školy. Do špeciálnej triedy sa môže zaradiť dieťa len na základe písomného rozhodnutia o zaradení dieťaťa do špeciálnej triedy, ktoré sa vystavuje na základe komplexnej psychologicko, zdravotnej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky. Nakoľko špeciálne triedy patria do sústavy špeciálnych škôl, možno žiaka zaradiť do špeciálnej triedy len na základe súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Efektívna integrácia žiakov s telesným postihnutím do bežných stredných škôl predpokladá primeraný špeciálno-pedagogický, zdravotný, psychologický a sociálno-poradenský servis v škole (výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, rehabilitačný pracovník, asistent), odbornú prípravu učiteľov a úpravu organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Nevyhnutná je spolupráca strednej školy so špecializovanými odbornými pracoviskami - špeciálno-pedagogickou poradňou, pedagogicko-psychologickou poradňou. Užitočná je spolupráca s občianskymi združeniami pre telesne postihnutých, so zamestnávateľmi v regióne zamestnávajúcimi telesne postihnutých (chránené dielne).

9.1.2. Žiaci so špecifickými vývojovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dyskalkúlia, dysortografia ai.)

Počet žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia je veľmi vysoký, preto treba venovať tejto problematike primeranú pozornosť. Ide o žiakov významne ohrozených školskou neúspešnosťou a ďalšími rizikami vzniku sociálno-patologických javov, nakoľko toto postihnutie je skryté. Problémy v správaní, ktoré sa občas vyskytujú u týchto žiakov, možno zvyčajne zvládnuť bežnými výchovnými a poradenskými postupmi. Vo všeobecnosti ide o žiakov s priemerným nadaním (vyskytujú sa aj nadpriemerní jedinci) – intelektové prekážky v ďalšom vzdelávaní na stredných školách teda nie sú.

Je veľmi dôležité, aby boli pedagógovia dobre informovaní o možnostiach a prekážkach vo vzdelávaní žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia, o individuálnych predpokladoch a potrebách konkrétnych žiakov. Potrebné je voliť vhodné metódy a formy vyučovania a hodnotenia výsledkov (individuálne tempo, nahradenie písania dlhých textov testami, špeciálne formy skúšania) a v niektorých prípadoch aj kompenzačné pomôcky (počítače – využitie korektúry textu, farebné čítanie, grafické počítačové programy).

Úspešná integrácia týchto žiakov na stredných školách, získanie odbornej kvalifikácie, je predpokladom a podmienkou ich úspešnej integrácie do života, na trhu práce. Je výhodné, ak proces integrácie týchto žiakov medzi bežnú populáciu začne už v základnej škole, na ktorej by sa mali žiaci naučiť systém nápravných postupov, kompenzačných postupov a pomôcok; rešpektovanie týchto postupov, pravidiel, ich tvorivá aplikácia na ďalšie úlohy, s ktorými sa žiak stretá mu napomôžu zvládnuť aj úlohy, odborné učivo na strednej škole.

9.2. Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia určujeme pomocou záväznej smernice MŠSR prostredníctvom aspoň troch merateľných ukazovateľov – podmienkou je splniť minimálne tri z nasledujúcich kritérií súčasne:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

V našich podmienkach ide predovšetkým o problémy s rómskym etnikom, so snahami o ich integráciu do nášho občianskeho a profesionálneho života. Hľadajú sa metódy na zníženie negatívneho dopadu dysfunkčných sociálnych podmienok na osobnostný, vzdelávací a profesionálny vývin rómskych detí a mládeže, pokusy o zamedzenie ďalšieho prehlbovania sociálnej exklúzie tohto etnika s hrozivými následkami, a to so stupňovaním negatívneho stavu vo všetkých aspektoch ich života (chudoba, nevzdelanosť, nezamestnanosť, sociálna patológia, zlý zdravotný stav).

Častá neúspešnosť rómskych žiakov v bežnom systéme vzdelávania je tiež dôsledkom sociálne nerozvinutého / znevýhodneného prostredia, ktoré nedostatočne stimuluje a nevytvára podmienky pre rozvoj takých vlastností a schopností, ktoré by ich motivovali k výkonu, pestovali záujem vzdelávať sa, pracovať a byť úspešní. U rómskych žiakov absentuje domáca príprava na vyučovanie, rodičia sa nezaujímajú o vzdelávanie svojich detí. Vo vyšších ročníkoch základnej školy vzniká priepastný rozdiel v školskej výkonnosti medzi nimi a nerómskymi žiakmi, v dôsledku čoho sa rómski žiaci radšej škole vyhýbajú, aby neboli priamo konfrontovaní so svojim zlyhaním.

Veľkým handicapom je tiež nedostatočné ovládanie vyučovacieho jazyka, v dôsledku čoho navštevuje mnoho rómskych žiakov špeciálne školy pre mentálne postihnutých, hoci ich intelektový potenciál často dáva predpoklady zvládnuť bežnú školu.

Problémy rómskych žiakov súvisiace s ich školskou podvýkonnosťou, negatívnym postojom ku vzdelávaniu možno zhrnúť:

- nízka socio-kultúrna a vzdelanostná úroveň rodín rómskych žiakov, málokedy majú rodičia vyššie vzdelanie ako základné, častá nezamestnanosť rodičov, sociálne dávky často ako jediný zdroj obživy, chudoba, deti často nemajú uspokojené základné životné potreby (strava, oblečenie), veľmi nízky hygienický štandard rodín, často chýba osvojenie základných hygienických návykov;
- rozpor medzi hodnotovým systémom v rodinách a hodnotami prezentovanými školou, hodnotová nekompatibilita s majoritnou spoločnosťou – neschopnosť prispôbiť sa školským požiadavkám, nevzdelanosť rodičov a nezáujem o vzdelávanie / kvalifikáciu svojich detí, negatívny postoj ku vzdelávaniu ako vzor pre ich deti, nespolupracujú so školou, školská neúspešnosť rómskych žiakov až zlyhanie, výchovná nezvládnuteľnosť rómskych žiakov v škole (“ťažkovychovateľní”), záporný postoj žiakov ku škole, ku vzdelávaniu, záškoláctvo, absentérstvo ako dôsledok;
- v dôsledku hodnotovej špecifičnosti Rómov s dôrazom na aktuálne uspokojovanie svojich biologických potrieb, bez schopnosti plánovať, zvyčajne zostávajú nekvalifikovaní a veľmi ťažko uplatniteľní na trhu práce; dochádza k medzigeneračnému transferu ich životného štýlu spojeného s negatívnym postojom ku vzdelávaniu a k práci a k stupňovaniu ich sociálnej exklúzie.

V dôsledku uvedeného väčšina rómskych žiakov po absolvovaní povinnej školskej dochádzky končí svoje “celoživotné” vzdelávanie a len s malou pravdepodobnosťou dosiahne odbornú kvalifikáciu na výkon povolania, čo predstavuje vysoké riziko nenájsť uplatnenie na trhu práce. V dospelom veku sa z nich stávajú nekvalifikovaní pracovníci s možnosťou vykonávať len pomocnú nekvalifikovanú a slabo platenú prácu, bez schopnosti ďalej sa vzdelávať, adaptovať sa na meniace / stupňujúce sa nároky trhu práce. Tvoria vlastne základ pre “tvrdé jadro” dlhodobo nezamestnaných u nás.

Integrácia Rómov do spoločnosti predstavuje vážny spoločenský problém v mnohých krajinách, nielen na Slovensku, riešenie sa hľadá už stáročia.

Jedným z inovatívnych návrhov riešenia nízkej vzdelanostnej úrovne Rómov je návrh Košického samosprávneho kraja zriaďovať pre nich internátne učilištia, ktoré by suplovali nedostatočné rodinné prostredie. Tieto zariadenia by mali viacero úloh – jednou z hlavných úloh bude doplniť mladým Rómom základné vzdelanie a umožniť im stredoškolskú odbornú prípravu. Z ďalších cieľov možno spomenúť ambiciózne výchovné ciele: zabezpečiť celodennú výchovu, vytvoriť podmienky pre všestranný osobnostný rozvoj, rozvoj záujmov (záujmové krúžky, šport, umenie), zamedziť absencii v škole a fluktuácii zo školy, eliminovať vznik sociálno-patologických javov ap. Súčasťou výchovy mimo vyučovania budú krúžky a kluby zamerané na rozvoj osobnosti a sociálnych vzťahov.

Žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon povolania nadväzujúcich na príslušné študijné odbory. Vzdelávacie programy žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia musia byť koncipované širšie – aj výchovne, nakoľko musia zahŕňať aj hodnotovú reorientáciu, získavanie

žiakov pre alternatívny životný štýl, aktivizáciu žiakov, ich motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu ku vzdelávaniu, k práci, povolaniu, rozvíjanie profesijných záujmov.

Na záver treba u tejto skupiny žiakov osobitne zdôrazniť význam cielenej prevencie pred vznikom sociálno-patologických javov (agresivita, kriminalita, drogové závislosti), nakoľko žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sú sociálnou patológiou zvýšene ohrození.

Podmienkou efektívnej integrácie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia do bežných stredných škôl je dostatočný špeciálno-pedagogický a psychologický servis (školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca, školský psychológ), dopĺňajúca odborná príprava učiteľov školy a úprava organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Strednej škole s integrovanými žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia sa odporúča zabezpečiť intenzívnu spoluprácu so špecializovanými odbornými pracoviskami (špeciálno-pedagogická poradňa, pedagogicko-psychologická poradňa), tiež s občianskymi združeniami (pre rómsku komunitu, starostlivosť o azyľantov ap.), so zamestnávateľmi v regióne.

9.3. Vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov

Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne v odbornom vzdelávaní a príprave je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, remeselné, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania.

Bolo by spoločensky prospešné, ak by sa aj o študijné odbory uchádzali nadaní žiaci so záujmom o manuálne, remeselné povolania. Prichádzala by do úvahy ich integrácia do bežných stredných škôl, absolvovanie odboru v skrátenom čase s možnosťou ďalšieho vzdelávania v nadväznom študijnom odbore, prípadne podnikanie v príslušnej oblasti. Okrem zaujímavých výsledkov, ktoré by sa dosiahli v príslušnom povolaní by bolo vhodné angažovať výnimočne nadaných ľudí aj do pedagogického procesu, do odborného vzdelávania a prípravy ďalších mladých ľudí pre príslušné manuálne / remeselné povolania.

Na druhej strane môžu mať mimoriadne nadaní žiaci množstvo problémov pri zvládaní štúdia, či pri nadväzovaní sociálnych vzťahov. Zatiaľ čo v činnostiach, pre ktoré majú mimoriadne nadanie alebo o ktoré majú vysoký záujem, dosahujú vynikajúce výsledky, môžu dosahovať v iných oblastiach priemerné alebo slabé výsledky. Príčinou môže byť napríklad skutočnosť, že sa nevedia efektívne učiť, podceňujú precvičovanie a opakovanie učiva, preferujú vlastné tempo a spôsob učenia, zatiaľ čo spoločné tempo a frontálny spôsob výučby ich spomaľuje a demotivuje. Mimoriadne nadaní žiaci sa často prejavujú ako výrazné osobnosti, čo však môže mať svoje negatíva, hlavne v oblasti sociálnej komunikácie. Môžu mať tiež problémy v sebahodnotení, v ponímaní seba samého, sú často citliví na hodnotenie inými, ťažko nadväzujú kontakty s druhými ľuďmi.

Títo žiaci nebyvajú často pozitívne prijímaní svojím okolím – a to tak spolužiakmi, ako aj učiteľmi. Konflikty s učiteľmi môžu vzniknúť napríklad preto, že žiak nepovažuje niektoré predmety za dôležité, tiež preto, že svojimi vedomosťami a zručnosťami a neustálym záujmom o obsah výučby prevyšuje učiteľa alebo narúša vyučovanie. Problémy v komunikácii so spolužiakmi môžu prerásť do šikanovania nadaného žiaka – alebo na druhej strane môže dôjsť k prispôsobeniu sa skupinovým normám a k zníženiu výkonnosti a ďalšieho rozvoja žiaka.

Preto je veľmi dôležité zistiť, v čom žiak vyniká, ale aj aké má nedostatky a problémy a prispôbiť tomu svoju prácu s ním. Rovnako je dôležité, aby škola poznala vývoj žiaka už na základnej škole, doterajšiu pedagogicko-psychologickú prácu s ním, jeho anamnézu, vrátane rodinnej anamnézy. Významná je spolupráca všetkých učiteľov, ktorí mimoriadne nadaného žiaka

učia, tiež spolupráca s rodičmi žiaka, so psychológom, výchovným poradcom, špeciálnym pedagógom, prípadne spolupráca so špecializovanými odbornými pracoviskami (poradňou, výskumným pracoviskom, vysokou školou).

Vo výučbe týchto žiakov je vhodné využívať náročnejšie metódy a postupy, problémové a projektové vyučovanie, dištančné e-vzdelávanie, samoštúdium, intenzívne využívanie IKT. Aj mimoriadne nadaných žiakov treba vhodne zapájať do skupinovej výučby, do tímovej spolupráce (buď v roli vedúceho, alebo radového člena), čím sa rozvíja ich socializácia, tolerantnosť, adaptabilita, schopnosť kooperovať, včleňovať sa do pracovného kolektívu.

Škola môže umožniť mimoriadne nadaným žiakom výučbu niektorých špeciálnych predmetov, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho plánu. V rámci individuálneho vzdelávacieho plánu môže riaditeľ upraviť aj organizáciu vzdelávania a odbornej prípravy mimoriadne nadaného žiaka napríklad skrátením jej dĺžky, prípadne kombináciou obsahu vzdelávania viacerých odborov.

10. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Stredná priemyselná škola dopravná vo Zvolene považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom **hodnotenia žiaka v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známku. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

Pravidlá hodnotenia žiakov

Počas štúdia hodnotíme všetky **očakávané vzdelávacie výstupy**, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce **pravidlá** sú **platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka** a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií,
- známka z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka,
- vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo,
- žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva,
- podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi,
- pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu,
- výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu,
- významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Hodnotenie vzdelávacích výstupov je uvedené v učebnej osnove každého predmetu.

Pri hodnotení žiakov **počas ich štúdia jednotlivých predmetov** sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov,
- preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti,
- prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť,
- mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam,
- preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav,
- preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností,
- si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.**

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- si osvojil praktické zručnosti a návyky a ich využitie,
- preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť,
- preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností,

- zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok,
- dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie,
- hospodárne využíval materiál, energiu, prekonal prekážky v práci,
- zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

• **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.**

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu,
- si osvojil potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu,
- prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti,
- preukázal kvalitu prejavu,
- preukázal vzťah a záujem o dané činnosti,
- prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

a) Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Učitelia - vyučujúci si pripravujú kritériá hodnotenia. Týmto spôsobom sa budeme usilovať viesť žiakov k hodnoteniu vlastného pokroku v danom predmete. Žiak touto formou vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť. Hodnotenie sa realizuje 2 x do roka (1. štvrťrok, 3. štvrťrok). Hodnotenie učiteľ komentuje ústne.

Hodnotíme nasledovné:

- **Prácu v škole:** pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomostí, zručností a kompetencií.
- **Vzdelávacie výstupy:** podľa kritérií hodnotenia
- **Domácu prípravu:** formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- **Práce žiakov:** písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.
- **Správanie:** v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, odbornom výcviku, súťažiach, výstavách a pod.

Obdobie hodnotenia:

- denne,
- mesačne,
- štvrťročne,
- polročne,
- ročne.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Žiak na konci prvého a druhého polroku je hodnotený takto:

- Prospel s vyznamenaním
- Prospel veľmi dobre
- Prospel
- Neprospeš

Žiak je neklasifikovaný, ak jeho absencia v danom predmete neumožnila žiaka vyskúšať ústnou a písomnou formou (riaditeľ školy môže odsúhlasiť skúšku na doplnenie klasifikácie). Žiak je neklasifikovaný aj v prípade, ak vyučujúci nemá dostatok podkladov na uzatvorenie klasifikácie. O tejto skutočnosti musí byť informovaný riaditeľ školy. Ak je žiak neklasifikovaný, nedostane vysvedčenie, iba výpis z katalógového listu. O dodatočnej klasifikácii rozhoduje riaditeľ školy v zmysle platnej legislatívy. Maturitná skúška sa môže opakovať v zmysle Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Ak má žiak alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie žiaka. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi (školský zákon).

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade so školským zákonom (od 1.9.2008).

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP sa robí s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú doporučená psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.

11. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY

Je účinným nástrojom zabezpečenia organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Vnútny systém hodnotenia a kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií, na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na kontrolnú činnosť výchovnej poradkyne, kontrolnú činnosť koordinátorky sociálnopatologických javov, činnosť hospodárky, atď.. Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijem tieto metódy:

- pozorovanie (hospitácie)
- rozhovor.
-

Kritéria hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov školy sú sústredené do nasledovných oblastí:

- výsledky pedagogickej činnosti
- kvalita vykonávania pedagogickej činnosti
- náročnosť výkonu pedagogickej činnosti
- miera osvojenia si a využívanie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov

Hodnotenie pedagogického zamestnanca

Meno:

kritéria hodnotenia	počet bodov
výsledky pedagogickej činnosti	
motivácia žiakov k učeniu	
rozvíjanie kľúčových kompetencií u žiakov	
rozvíjanie personálnych a sociálnych zručností žiakov	
prínos pre zamestnávateľa- propagácia a prezentácia zamestnávateľa na verejnosti, spolupráca s rodičmi, inými organizáciami	
organizovanie mimoškolských aktivít	
kvalita vykonávania pedagogickej činnosti	
práca v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi a rezortnými predpismi	
dodržiavanie a využívanie pracovného času	
plnenie pracovných povinností súvisiacich s dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve	
správne vedenie pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie	
náročnosť výkonu pedagogickej činnosti	
využívanie IKT v profesijnom rozvoji a pri výkone práce	
vykonávanie špecializovaných činností, zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy	
zavádzanie zmien alebo inovácií do výchovnovzdelávacieho procesu	
zvládanie riešenia konfliktov a záťažových situácií	
miera osvojenia si a využívanie profesijných kompetencií PZ	
stanovenie edukačných cieľov orientovaných na žiaka vo vzťahu k príslušnému obsahu vzdelávania, vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami v školskej integrácii	
tvorba učebných materiálov, didaktických testov a učebných pomôcok, spolupráca na tvorbe školských vzdelávacích programov	
absolvovanie jednotlivých programov kontinuálneho vzdelávania	
uplatňovanie nových získaných vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti	

Celkový počet možných bodov hodnotenia je 68.

Bodové hodnotenie

- 0 bodov – nevyhovujúco
- 1 bod – čiastočne vyhovujúco
- 2 body – štandardne
- 3 body – veľmi dobre
- 4 body – mimoriadne dobre

Celkový výsledok hodnotenia

- 0%-10% - z celkového počtu možných bodov hodnotenia - nevyhovujúce výsledky
- 11%-30% - čiastočne vyhovujúce výsledky
- 31%-60% - štandardné výsledky
- 61%-90% - veľmi dobré výsledky
- 91%-100% - mimoriadne dobré výsledky

Pedagogický zamestnanec dosahuje
pri vykonávaní pracovnej činnosti

12. ĎALŠIE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV ŠKOLY

Podrobnejší plán s konkrétnymi úlohami je súčasťou plánu práce školy pre príslušný školský rok. Za prioritnú úlohu, ktorú je potrebné zabezpečiť je :

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,
- príprava a podieľanie sa pedagogických zamestnancov na tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie a zhodnocovanie profesijnej spôsobilosti,
- zdokonaľovanie osobných vlastností pedagógov, zlepšovanie interpersonálnych vzťahov aj vzťahov žiak – učiteľ,
- umožniť pedagogickým zamestnancom účasť na školeniach organizovaných MPC, vrátane špecializovaných funkcií ako triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie a pod.,
- operatívne sprostredkovávanie z hľadiska časovej aktuálnosti metodických a odborných informácií,

13. PREVODNÍKOVÁ TABUĽKA pre odbor: 3765 M technika a prevádzka dopravy

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²	Celkový počet hodín za štúdium	Rozdelenie disponibilných hodín
Všeobecné vzdelávanie	48	1536	63(15)
Odborné vzdelávanie	56	1792	70(14)
Disponibilné hodiny	28	896	0
CELKOM	132	4224	133

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium	
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536	63(15)
<i>Jazyk a komunikácia</i> - slovenský jazyk a literatúra - prvý cudzí jazyk - konverzácia v cudzom jazyku	24	768	6
<i>Človek a hodnoty</i> etická výchova/náboženská výchova	2	64	0
<i>Človek a spoločnosť</i> - dejepis - občianska náuka	5	160	0
<i>Človek a príroda</i> - fyzika - chémia * - biológia * - geografia *	3	96	0
<i>Matematika a práca s informáciami</i> - matematika - informatika - aplikovaná matematika	6	192	4 4 1
<i>Zdravie a pohyb</i> telesná a športová výchova	8	256	0
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792	70(14)
Teoretické vzdelanie	30	960	7
Praktická príprava	26	832	1
Voliteľné predmety			6
Disponibilné hodiny	28	896	0
SPOLU	132	4224	133
Účelové kurzy/učivo			
Kurz pohybových aktivít v prírode			
Kurz na ochranu života a zdravia			
Maturitná skúška			

Vysvetlivky: v stĺpci „rozdelenie disponibilných hodín“ sú prehľadne uvedené červenou farbou počty disponibilných hodín ako aj oblasti, do ktorých sa disponibilné hodiny priradili.

Predmety označené * sa na našej škole nevyučujú.

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

14. UČEBNÝ PLÁN pre odbor: 3765 M technika a prevádzka dopravy

Platný od 1.9.2016 – začínajúc I. ročníkom

Škola (názov, adresa)	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen				
Názov ŠkVP	DOPRAVA				
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie				
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy				
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Forma štúdia	denná				
Druh školy	štátna				
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk				
Kategorie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	20	18	12	13	63
<i>Jazyk a komunikácia</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>30</i>
Slovenský jazyk a literatúra a)	3	3	3	3	12
Prvý cudzí jazyk a),b)	3	3	3	3	12
Konverzácia v cudzom jazyku	1	1	1	3	6
<i>Človek a hodnoty</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2</i>
Etická výchova/náboženská výchova a), c)	1	1	-	-	2
<i>Človek a spoločnosť</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>5</i>
Dejepis	1	1	-	-	2
Občianska náuka	1	1	1	-	3
<i>Človek a príroda</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3</i>
Fyzika n)	2	1	-	-	3
<i>Matematika a práca s informáciami</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>15</i>
Matematika a)	3	3	2	2	10
Informatika a)	2	2	-	-	4
Aplikovaná matematika	1	-	-	-	1
<i>Zdravie a pohyb</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>8</i>
Telesná a športová výchova a)	2	2	2	2	8
Odborné vzdelávanie	13	15	21	21	70
<i>Teoretické vzdelávanie</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>8</i>	<i>13</i>	<i>37</i>
Strojárska technológia n)	3	-	-	-	3
Mechanika	2	2	-	-	4
Časti strojov a),d)	-	1	-	-	1
Elektrotechnika	2	2	-	-	4
Elektronika	-	-	2	-	2
Cestné vozidlá n)	-	2	3	5	10
Cestná doprava n)	-	-	3	-	3
Mechanizačné zariadenia n)	-	-	-	2	2
Technika jazdy a),d),n)	-	2	-	-	2
Ekonomika	-	-	-	2	2

Účtovníctvo	-	-	-	2	2
Udržiavanie a opravy n)	-	-	-	2	2
Praktická príprava	6	6	9	6	27
Odborné kreslenie a),d)	2	2	-	-	4
Cvičenia z časti strojov	-	1	2	-	3
Cvičenia z mechaniky	1	-	-	-	1
Elektrotechnické merania a),d)	-	-	2	-	2
Meranie a diagnostika a),d),n)	-	-	2	3	5
Prax a),d),n)	3	3	3	3	12
Voliteľné predmety d)	0	0	4	2	6
Grafické systémy a),d),p)	-	-	-	2	2
Technické aplikácie matematiky a),d),p)	-	-	2 alebo	2	2
Autoelektronika a),d),p)	-	-	-	2	2
Cvičenia z účtovníctva a),d),p)	-	-	-	2	2
Aplikovaná informatika a),d),p)	-	-	2 alebo	2	2
Prevádzka nákladných vozidiel n),t)	-	-	2 alebo	2	2
Vozidlá a prevádzka n),t)	-	-	2 alebo	2	2
Spolu	33	33	33	34	133
Účelové kurzy					
Kurz pohybových aktivít v prírode	15/25	15/25	-	-	30/50
Kurz na ochranu života a zdravia	12	12	18/30	-	42/54

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Vyučovanie podľa rozpisu	33	33	33	30
Maturitná skúška	-	-	-	1
Časová rezerva (účelové kurzy, opakovanie učiva, exkurzie, výchovno vzdelávacie akcie ai.)	7	4	4	6
Súvislá prevádzková prax h)	-	2	2	-
Účasť na odborných akciách	-	1	1	-
Spolu týždňov	40	40	40	37

Poznámky:

- Trieda sa môže deliť na skupiny podľa podmienok školy a súčasne platnej legislatívy.
- Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, ruský.
- Vyučuje sa predmet etická výchova alebo predmet náboženská výchova podľa záujmu žiakov v skupinách najviac s počtom 20 žiakov. Predmety sa neklasifikujú, alebo klasifikujú podľa platného metodického pokynu.
- Predmet má charakter cvičení, alebo obsahuje cvičenia.
- V predmete telesná výchova možno vyučovať jednu hodinu týždenne aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach, školských dielniach, ako aj v zmluvne dohodnutých organizáciách) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými

právnymi predpismi. Súčasťou predmetu prax je odborná prax, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v 2. a 3. ročníku v rozsahu (počet pracovných dní 10, počet hodín za jeden deň 6).

- g) Organizácia a obsah voliteľných predmetov je v rámci právomocí riaditeľa školy. Žiaci si musia vybrať voliteľné predmety v rozsahu vymedzenom učebným plánom. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- i) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).
- j) Žiaci v každom ročníku absolvujú exkurzie (1 až 2 dni v školskom roku) na prehĺbenie, upevnenie a rozšírenie poznatkov získaných v teoretickom vyučovaní. Exkurzie sú súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ich rozsah a obsah schvaľuje riaditeľ školy v súlade s učebným plánom. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Pripravuje a vedie ich učiteľ, ktorého vyučovací predmet najviac súvisí s obsahom exkurzie. Organizácia exkurzií musí byť v súlade so Smernicami.
- k) Vyučujúci sú povinní zohľadňovať otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a starostlivosti o životné prostredie.
- l) Výučba v štvorročných študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku 30 týždňov. V ďalších týždňoch sa realizujú športovo-vzdelávacie kurzy, exkurzie a opakovanie učiva.
- m) Environmentálnu výchovu ako prierezovú tému štátneho vzdelávacieho programu implementovať do obsahu jednotlivých učebných predmetov.
- n) Súčasťou profilácie absolventa ktorý sa pripravuje na výkon povolania a činnosti v oblasti prevádzky a ekonomiky dopravy v cestnej doprave a preprave, je možnosť získania vodičského oprávnenia skupiny "C", a to počas štúdia v nadväznosti na predmet technika jazdy.
- o) Jednotlivé témy Národného štandardu finančnej gramotnosti implementovať podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy do obsahu všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov v rámci finančného vzdelávania.
- p) Voliteľný predmet patrí do skupiny odborného vzdelávania – **praktická príprava**.
- t) Voliteľný predmet patrí do skupiny: **odborné teoretické vzdelávanie**.

15. UČEBNÉ OSNOVY VŠEOBECNOVZDELÁVACÍCH PREDMETOV

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	DOPRAVA
Kód a názov ŠVP	37 Doprava,pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Slovenský jazyk a literatúra

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 3-3-3-3

Počet hodín spolu: 99-99-99-90

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 04.07.2013

pod číslom UO-VP-001/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika učebného predmetu

V predmete slovenský jazyk a literatúra sa kladú do popredia rozvíjania jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo sa vo vyučovaní premietlo do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií v rámci komunikačno – zážitkového modelu vyučovania slovenského jazyka a literatúry. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno – hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi. Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a podobne.

V literárnej zložke predmetu sa zmenilo tematické usporiadanie predmetu v stredných školách, v rámci ktorého sa opustila literárnohistorická štruktúra. Namiesto faktografickej orientácie je obsah zameraný na analyticko – interpretačné činnosti. Obsah literárnej výchovy sa v najvšeobecnejšom zmysle orientuje na dve činnosti : recepciu a tvorbu.

Vo všetkých zložkách predmetu sa uplatňuje konštruktivistický prístup k učeniu, v ktorom sa žiak stáva učiacim sa subjektom.

2. Ciele učebného predmetu

Hlavný cieľ vyučovania predmetu obsahuje tri cieľové komponenty: komunikatívny, kognitívny a formatívny. Ciele vzdelávacej oblasti smerujú k zabezpečeniu tých kľúčových kompetencií, ktoré sú sledované všetkými učebnými predmetmi a ktoré sa realizujú v každom učebnom predmete podľa ich špecifik.

Presné používanie terminológie v rámci konverzácie, slohu ako aj jazykovej výchovy, v kontextuálnej konštrukcii. Osvojené postupy, pojmy využívať pri riešení jazykových a literárnych tematických oblastí.

Rozvíjať komunikatívne zručnosti a schopnosti aj v podobe vedenia dialógu a diskusie na obhajovanie vlastných tvrdení a predstáv. Získať skúsenosti v aktívnej aplikácii jazyka v hovorenej i písanej forme.

3. Obsahový štandard

Zvuková rovina jazyka a pravopis, významová rovina jazyka, tvarová rovina jazyka, sloh, učenie sa, práca s informáciami, všeobecné pojmy z literatúry, literárne druhy a žánre, štruktúra literárneho diela, štylizácia textu, metrika.

1.- 4.ročník - jazyk

- Jazyk, jazykový systém, jazykový znak
- Systém slovenských hlások
- Fonetika, fonológia
- Zvuková rovina a pravopis - abeceda, písmená - malé, veľké, písané, tlačené, hlásky, slabiky, slová. Systém slovenských hlások - samohlásky, spoluhlásky, dvojhlásky, vybrané slová, príbuzné slová, spodobovanie
- Rozdeľovanie slov
- Rytmus reči, fonéma, hláska, graféma a samohlásková skupina
- Fonéma, graféma, hláska
- Znelostná asimilácia
- Diakritické znamienka – dve bodky , interpunkčné znamienka – dvojbodka, apostrof, lomka, tri bodky
- Ortoepia, ortografia
- Slovenský pravopis
- Jazyková norma
- Učebný štýl
- Faktory ovplyvňujúce učenie sa
- Efektívne zapamätávanie
- Kontrola plnenia plánu, projektovanie vlastnej budúcnosti
- Študijné typy, opakovanie pri štúdiu
 - Plánovanie činností, diár
 - Informácia, vedľajšia informácia, kľúčové slová, zdroje informácií, spôsoby spracovania informácií, osnova, koncept, konspekt
 - Hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov, slohových útvarov
 - Jazykové štýly, slohové postupy, štýlotvorné činitele - téma, autor, situácia, funkcia, adresát. Slohotvorný proces
 - Hovorový štýl

- Súkromný list, pohľadnica, adresa
- Fonetika, fonológia
- Intonácia
- Pauza- fyziologická,významová
- Vedľajší slovný prízvuk,tempo reči, frázovanie,modulácia hlasu
- Zvuková rovina a pravopis - abeceda, písmená - malé, veľké, písané, tlačené, hlásky, slabiky, slová. Systém slovenských hlások - samohlásky, spoluhlásky, dvojhlásky, vybrané slová, príbuzné slová, spodobovanie
- Slabikotvorné spoluhlásky, splývavá výslovnosť, výslovnosť ä, výslovnosť de-di, te-ti, ne-ni, le-li v cudzích slovách, výslovnosť cudzích slov
- Rozdeľovanie slov na slabiky, predponových slov, slabičné a neslabičné predpony
- Rytmus reči, fonéma, hláska, graféma a samohlásková skupina
- Jazyk ako zvukový systém
- Lexikológia
- Sémantický trojuholník
- Lexikálny význam slova
- Opozitá
- Homonymá
- Slovníky – prekladový, terminologický
- Slovná zásoba národného jazyka, individuálna slovná zásoba,aktívna slovná zásoba, pasívna slovná zásoba
- Jadro slovnej zásoby
- Expresívne slová – pejoratíva, vulgarizmy ,neologizmy
- Internacionalizácia
- Nárečové slová,odborné názvy/termíny, básnické slová
- Slovná zásoba (SZ), jadro SZ, národná, individuálna, aktívna, pasívna
- Slová spisovné, nespisovné, neutrálne, citovo zafarbené (expresívne) - zdrobneniny, pejoratíva, vulgarizmy, domáce, cudzie, zastarané, nové slová
- Obohacovanie SZ. Tvorenie slov: skladaním, skracovaním- skratky, značky, skratkové slová. Odvodzovanie- predpona, prípona, slovotvorný základ, základové-odvodené slovo. Prenášanie významu - nepriame pomenovanie - metafora, metonymie, personifikácie
- Slovníky
- Frazeologizmy
- Morfológia
- Slovné druhy, rozdelenie, gramatické kategórie
- Gramatický tvar
- Podstatné mená- plnovýznamový slovný druh

- Menné gramatické kategórie
- Singulár, plurál
- Pády
- Prídavné mená- plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, stupeň
- Zámená- plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, druhy zámen, zvrtné zámená – základné, privlastňovacie, vymedzovacie, neurčité zámená
- Číslovky- plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, druhy čísloviek, skupinové číslovky
- Slovesá – plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, slovesné gramatické kategórie – rod, historický prítom, slovesá – sponové, modálne, fázové, činnosť, stavové, rod – činný, trpný, prechodník, prítom
- Príslovky- plnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, stupeň
- Predložky – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
- Spojky – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť, prirad'ovacie – zlučovacie, stupňovacie, vylučovacie, odporovacie, podrad'ovacie
- Častice – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
- Citoslovčia – neplnovýznamový slovný druh, vetnočlenská platnosť
- Administratívny štýl a jeho útvary - žiadosť, objednávka, dotazník, štrukturovaný životopis, potvrdenie, leták, predtlač - prihláška, zápisnica, splnomocnenie
- Charakteristika administratívneho štýlu, výrazové prostriedky
- Požiadavky slovenskej štátnej normy na vybrané písomnosti administratívneho štýlu /úradný list
- Životopis - administratívny, beletrizovaný
- Motivačný list
- Práca s informáciami - nadpis, titulok, marginálie, poznámky pod čiarou, vysvetlivky, resumé, anotácia, abstrakt, bibliografia, bibliografický záznam, menný a vecný register, vedľajšia informácia v texte, presná citácia, voľná citácia, parafráza, masmediálne komunikačné prostriedky
- Spôsoby spracovania informácií - kľúčové slová, osnova, konspekt, tézy
- Hlavná myšlienka
- Rétorika
- Prezentácia prejavu
- Mimoslovné prostriedky- gestika, proxemika
- Spoločenské zásady jazykovej komunikácie
- Devalvujúca komunikácia
- Druhy otázok
- Príležitostné prejavy – slávnostné otvorenie podujatia

- Náučný prejav – prednáška, referát
- Agitačný prejav – politická reč, súdna reč
- Diskusný príspevok
- Interpretácia textu
- Spoločné a rozdielne znaky textov
- Propagácia
- Propaganda
- Agitácia
- Dezinformácia
- Funkcia prejavu
- Reč. Funkcie jazyka – dorozumievacia/komunikatívna, estetická, poznávacia/kognitívna
- Text, obsah a forma
- Efektívna komunikácia
- Analýza textu-obsah textu, forma textu, autorský zámer
- Kľúčové slová
- Súvislé texty - nesúvislé texty
- Syntax – vety podľa modálnosti
- Súdržnosť textu – konektory, vetosled
- Hlavné vetné členy, vetný základ – slovesný, neslovesný, rozvíjacie vetné členy – priamy, nepriamy predmet, doplnok
 - Priradovací sklad, určovací sklad
 - Polovetná konštrukcia – s prechodníkom, s prídastím, s neurčitkom
 - Významový gramatický a rytmičký činiteľ slovosledu
 - Odchýlky od vetnej stavby – elipsa, vsuvka
 - Priradovacie súvetie – zlučovacie, stupňovacie, odporovacie, vylučovacie
 - Podradovacie súvetie – vedľajšia veta: prísudková, podmetová, predmetová, príslovková mietna, príslovková časová, príslovková príčinná, príslovková spôsobová, prívlastková, doplnková
 - Zložené súvetia
 - Nadvetná /textová syntax
 - Titulok
 - Jednoduchá veta - holá, rozvitá, rozvitá s viacnásobným vet. členom. Vety podľa obsahu - modálnosti: oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, želacia zvolacia.
 - Jednočlenná veta - slovesná, neslovesná. Dvojčlenná veta - úplná, neúplná
 - Polovetné konštrukcie - s prechodníkom, s prídastím, s neurčitkom.

- Zložené súvetie
 - Náučný štýl
 - Výkladový - úvahový slohový postup
 - Dedukcia, indukcia, komparácia, analógia, analýza, syntéza
 - Príprava projektu
 - Realizácia projektu
 - Prezentácia projektu
 - Programovaný výklad
 - Recenzia
 - Referát
 - Úvaha
 - Jazykoveda - fonetika, fonológia, lexikológia, morfológia, syntax, stylistika
 - Národný jazyk
 - Cieľový jazyk, cudzí jazyk, úradný (štátny) jazyk
 - Jazyky národnostných menšín
 - Kodifikácia spisovného jazyka
 - Anton Bernolák – kultúrna západoslovenčina
 - Ľ. Štúr – stredoslovenské nárečie, štúrovčina
 - M. Hattala
 - Platné kodifikačné príručky
 - Indoeurópsky prajazyk, indoeurópske jazyky
 - Staroslovienčina
 - Slovanské jazyky – západoslovanské, východoslovanské, južnoslovanské
 - Stylistika
 - Jazykové štýly, slohové postupy, štýlotvorné činitele - téma, autor, situácia, funkcia, adresát.
- Slohotvorný proces
- Priama reč, uvádzacia veta (interpunkcia)
 - Priama a nepriama charakteristika- charakteristika osoby
 - Umelecký opis
 - Beletrizovaný životopis
 - Rozprávanie

1.- 4.ročník – literatúra

- Úvod do literatúry
- Literárne druhy – lyrika, epika, dráma, žánre
- **Epická poézia – veršový systém**
- Rytmus na princípe počtu slabík a prestávok
- Sylabický veršový systém (H. Gavlovič a štúrovci)
- Umelecké jazykové prostriedky (anafora, básnické prirovnanie, metafora)
- Vonkajšia kompozícia: nadpis, strofa, verš – spev
- Povinní autori a diela: **Hugolín Gavlovič - Valaská škola**

Samo Chalupka – Mor ho!

Ján Botto – Smrť Jánošíkova

- Odporúčani autori: J.Kráľ, K. H. Mácha, A. Sládkovič
- **Krátka epická próza - poviedka**
- Rytmicky neviazaná reč
- Vševediaci rozprávač a literárna postava
- Vnútoraná kompozícia (expozícia, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie)
- Čítanie a interpretácia poviedok
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku
- Povinní autori a diela: **Martin Kukučín – Keď báčik z Chochoľova umrie**

J.G.Tajovský - Maco Mlieč

- Odporúčani autori: M. Kukučín, B. S. Timrava, J. G. Tajovský
- **Lyrická poézia – metrika**
- Sylabicko – tonický (prízvučný) princíp rytmickej zviazanosti verša
- Stopa, daktyl, trochej
- Metonymia
- Čítanie a interpretácia lyrických básní slovenských autorov
- Štylisticko – lexikálna analýza textu
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku
- Odporúčani autori: P.O. Hviezdoslav, S. H. Vajanský, A. S. Puškin, M. J. Lermontov, G. G. Byron, J. W. Goethe
- **Krátka epická próza – novela**
- Hĺbkové členenie diela: dejový plán, významový plán
- Novela
- Čítanie a interpretácia poviedok a noviel

- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela
- **Povinný autor: Božena Slančíková – Timrava: Ľapákovci**
- Odporúčani autori: J. M. Hurban, J. Kalinčiak, B. S. Timrava, J. G. Tajovský, T. Vansová, J. Jesenský, L. N. Tolstoj
- **Epická poézia – jamb**
- Epika ako literárny druh
- Jambická stopa, predrážka (anakrúza)
- Rým
- Tvorba sylabicko – tonických veršov so združeným rýmom
- Čítanie a interpretácia sylabických a sylabicko – tonických veršov
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela
- Odporúčani autori: J. Kráľ, J. Botto, A. Sládkovič, S. H. Vajanský, S. Chalupka, P. O. Hviezdoslav, M. Rázus, A. S. Puškin, S. Jesenin
- **Veľká epická próza – román**
- Román, priamy (subjektívny) rozprávač
- Horizontálne členenie textu: pásmo rozprávača, pásmo postáv
- Monológ a dialóg
- Čítanie a interpretácia románov
- Analýza vonkajšej a vnútornej kompozície
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: A. S. Puškin: Kapitánova dcéra**

Martin Kukučín: Dom v stráni

- Odporúčani autori: J. M. Hurban, J. W. Goethe, V. Hugo, S. H. Vajanský, T. Vansová, H. de Balzac, Ch. Dickens
- **Lyrická poézia- štylizácia**
- Symbol ako prostriedok štylizácie básnického textu
- Sonet a óda
- Kompozícia lyrickej básne
- Epiteton
- Čítanie a interpretácia lyrických básní
- Štylistická a lexikálna analýza básne, interpretácia nálady
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinný autor: Ivan Krasko – vlastný výber**
- Odporúčani autori: F. Petrarca, P. O. Hviezdoslav, S. H. Vajanský, V. Roy, M. Rázus, E. B. Lukáč, A. S. Puškin, M. J. Lermontov

- **Dramatická literatúra**

- Divadelná hra
- Vonkajšia kompozícia drámy (dejstvo, výstup)
- Horizontálne členenie drámy (replika, autorská poznámka)
- Herec, režisér, dramaturg, inscenačné formy (divadelné predstavenie, film, televízna a rozhlasová hra)
- Čítanie a interpretácia dramatických textov
- Dramatizované čítanie
- Analýza kompozície dramatického diela
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: William Shakespeare – Hamlet**

J. G. Tajovský – Statky – zmätky

- Odporúčaní autori: F. Schiller, V. Hugo, A. S. Puškin, H. Ibsen, P. O. Hviezdoslav
- **Epická poézia – časomiera**
- Časomiera a jej uplatnenie v starogréckej a rímskej poézii, v stredovekej poézii, v humanizme a klasicizme
- Epos v antickej a klasicistickej literatúre
- Čítanie s porozumením a interpretácia básne
- Prevod textu do prózy a do súčasného jazyka
- **Povinný autor: Ján Kollár – Slávy dcéra**
- Odporúčaný autor: J.Hollý
- **Krátka epická próza – vnútorný monológ**
- Vnútorný monológ
- Porovnanie fáz vnútornej kompozície v známych žánrových formách krátkej epiky (poviedka, novela)
- Čítanie a interpretácia diel krátkej epiky
- Kompozičná analýza zvolených diel
- Identifikácia druhu rozprávača
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- Odporúčaní autori: M. Urban, S. H. Vajanský, J. Jesenský, I. Hrušovský, I. Horváth, A. P. Čechov, R. Rolland, T. Mann
- **Lyrická poézia – druhy lyriky**
- Spoločenská a ľúbostná lyrika
- Básnický protiklad (kontrast)
- Čítanie a interpretácia lyrických básní

- Zatriedenie básne podľa druhu lyriky
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: Ivan Krasko – voľný výber**

Andrej Sládkovič – Marína

- Odporúčaní autori: J. Botto, S. H. Vajanský, J. Jesenský, M. Rázus, S. Jesenin
- **Dramatická literatúra – komická dráma**
- Komédia (veselohra), humor, hyperbola (zveličenie)
- Charakterový typ postavy
- Čítanie a interpretácia veseloherných textov
- Dramatizované čítanie
- Analýza vnútornej kompozičnej osnovy dramatického diela
- Verbalizácia vlastného čitateľského, resp. diváckeho zážitku a hodnotenie diela alebo jeho inscenácie
- Modelová inscenácia v triede
- Dramatizácia textu krátkej humoristickej poviedky

- **Povinní autori: Ján Palárik – Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch**

Molière – Lakomec

- Odporúčaní autori: J. Hollý, W. Shakespeare, J. G. Tajovský, I. Stodola, O. Wilde, G. B. Shaw
- **Veľká epická próza – druhy románu**
- Sociálny, psychologický román
- Sociálny typ postavy
- Autorská štylizácia reality
- Žánrové formy a druhy románu
- Čítanie a interpretácia románov
- Identifikácia druhu rozprávača
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: Martin Kukučín – Dom v stráni**

J.C. Hronský – Jozef Mak

E. M. Remarque – Na západe nič nové

- Odporúčaní autori: S. H. Vajanský, M. Urban, G. Vámoš, L. N. Tolstoj, F. M. Dostojevskij
- **Krátka epická próza – nespoľahlivý rozprávač**
- Nespoľahlivý rozprávač
- Klasifikácia a identifikácia druhov rozprávača
- Vnútorň monológ ako komentár, resp. ako reflexia (úvaha)

- Tvorba krátkej poviedky s využitím vnútorného monológu
- Čítanie a interpretácia krátkej prózy
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: J. G. Tajovský – Maco Mlieč**

B. S. Timrava – Ľapákovci

- Odporúčaní autori: G. Vámoš, J. Škvorecký, E. Hemingway
- **Lyrická poézia – voľný verš**
- Voľný verš
- Rytmotvorné činitele (opakovacie figúry, medziveršové pauzy, dôrazové vrcholy veršov, frázovanie)
- Reflexívna, náboženská (duchovná) lyrika
- Klasifikácia druhov lyriky
- Čítanie a interpretácia lyrických básní
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- Tvorba krátkej úvahy s dôrazom na štylistickú originalitu
- **Povinní autori: Ján Smrek – výber**

Rudolf Dylong – výber

- Odporúčaní autori: E. B. Lukáč, L. Novomeský, J. Kostra, V. Beniak, J. A. Rimbaud, J. Wolker, J. Seifert
- **Veľká epická próza – reťazový kompozičný postup**
- Reťazový kompozičný postup
- Oslabený sujet v porovnaní s klasickou päťfázovou kompozíciou
- Lyrizovaná próza
- Monumentalizácia (osôb, prírodných javov), idealizácia postáv, animizácia zvierat a vecí, personifikácia v próze
- Tvorba umeleckého opisu
- Čítanie a interpretácia románov
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: Dobroslav Chrobák – Drak sa vracia**

Jozef Cíger – Hronský – Jozef Mak

- Odporúčaní autori: M. Urban, Ľ. Ondrejov, M. Figuli, M. Gorkij
- **Dramatická literatúra – tragická dráma**
- Tragédia
- Antická tragédia, antické divadlo

- Osudovosť antickej tragédie, jednota miesta, času a stálosť charakterov postáv
- Čítanie a interpretácia dramatických textov
- Analýza vnútornej kompozície dramatického diela
- Verbalizácia vlastného čitateľského resp. diváckeho zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- Inscenácia vybraných častí dramatických diel
- Dramatizácia textu krátkej poviedky s tragickým zameraním
- **Povinní autori: Sofokles – Antigona**

William Shakespeare – Hamlet

Ivan Bukovčan – Kým kohút nezaspieva

- Odporúčani: P. Corneille, F. Schiller, V. Hugo, A. S. Puškin, P.O. Hviezdoslav, I. Stodola, J. B. Ivan
- **Lyrická poézia – čistá lyrika**
- Čistá lyrika a zvukomalba
- Čítanie a interpretácia významovo (sémanticky) otvorených lyrických básní
- Štylisticko – lexikálna a zvuková analýza textu a vyvodzovanie lyrického posolstva diela priamo z jazyka básne
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: Ivan Krasko – výber**

Rudolf Dilong – výber

- Odporúčani autori: J. Kostra, V. Beniak, Š. Moravčík, P. Verlaine, S. Jesenin
- **Netradičná epická próza – prúd autorovho vedomia**
- Asociácia
- Prúd autorovho vedomia a bezsujetová próza
- Čítanie a interpretácia prozaických diel
- Identifikácia druhu rozprávača
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinný autor: Dušan Dušek – Kufor na sny**
- Odporúčani autori: F. Kafka, A. Camus, J. C. Hronský, D Tatarka, R. Sloboda, D. Mitana
- **Lyrická poézia – automatický text**
- Automatický text
- Pojmy: expresívnosť, básnická slovná hračka, eufónia (ľubozvučnosť), optická báseň, kaligram
- Vytvorenie optických textov
- Štylistická hra

- Čítanie a interpretácia lyrických básní
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinný autor: Rudolf Dylong – výber**
- Odporúčani autori: R. Fabry, P. Bunčák, J. Stacho, Š. Moravčík, G. Apollinaire, J. Suchý
- **Dramatická literatúra – absurdná dráma**
- Pojmy: nonsens, gag, pointa, irónia
- Absurdná dráma
- Dramatizované čítanie textu absurdnej divadelnej hry
- Analýza dramatického diela – identifikácia logických zlomov medzi replikami ako prostriedok štruktúry absurdnej drámy
- Verbalizácia vlastného čitateľského/diváckeho zážitku a diela alebo inscenácie, obhajoba vlastného názoru, resp. realizácia hermeneutického kruhu v triede
- Modelová inscenácia vybraných výstupov a scén z určenej hry v triede. Návrh režijnej koncepcie inscenovanej hry
- Dramatická úprava „absolútnej anekdoty“ na krátku jednoaktovku
- **Povinní autori: Július Satinský – Milan Lasica – Soiré**
- Odporúčani autori: V. Havel, S. Štepka, S. Beckett
- **Veľká epická próza – retrospektívny kompozičný postup**
- Retrospektívny kompozičný postup
- Narušenie epickej chronológie, spätosť kompozičnej organizácie sujetu s dejovou estetickou a myšlienkovou stránkou diela
- Čítanie a interpretácia prozaických diel a analýza kompozičnej osnovy diela
- Identifikácia rozprávača
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- **Povinní autori: Alfonz Bednár – Kolíska**
- **Ladislav Mňačko – Ako chutí moc**
- **J. D. Salinger – Kto chytá v žite**
- Odporúčani autori: J. C. Hronský, L. Ťažký, E. M. Remarque, A. Moravia, A. Solženicyn, J. Steinbeck
- **Súčasná lyrická poézia**
- Interpretácia básne a jej individuálne vyjadrenie formou hlasného čítania
- Štylisticko – lexikálna a zvuková analýza textu
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie básne
- Populárna pieseň
- **Povinní autori: Miroslav Válek – Dotyky (báseň)**

Milan Rúfus – výber

- Odporúčani autori: P. Bunčák, J. Stacho, V. Turčány, J. Urban, D. Hevier
- **Súčasná epická próza – postmoderna**
- Postmoderna
- Satira – stylistický jav a žáner
- Čítanie a interpretácia postmoderného prozaického diela
- Kompozícia diela, deformácia epického času a chronológie
- Identifikácia prvkov nonsensu a absurdity v sujete
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- Odporúčani autori: D. Tatarka, Ľ. Feldek, J. Lenčo, R. Sloboda, D. Mitana, D. Dušek, L. Mňačko, U. Eco
- **Súčasná epická próza – fantastická a sci – fi prózy**
- Fantastická a sci – fi próza, vymedzenie pojmu a interpretácia diel
- Určenie druhu rozprávača
- Kompozícia diela, deformácia epického času a priestoru v rámci diela
- Komparácia kompozície, jazykových prostriedkov a kompozície postáv ľudovej rozprávky, mýtu, starovekého eposu a fantastickej literatúry
- Fantastický cestopis
- Moderné technológie v sci – fi literatúre
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- Napísanie fantastickej poviedky s využitím prvkov ľudovej rozprávky
- Odporúčani autori: J. Verne, K. Čapek, R. R. Tolkien, J. Rowlingová
- **Súčasná epická próza – detektívny román**
- Detektívny román – vyvodenie pojmu, čítanie a interpretácia
- Špecifická kompozícia románu s tajomstvom
- Vplyv sociálneho a psychologického románu na detektívku
- Určenie druhu rozprávača
- Verbalizácia vlastného čitateľského zážitku a hodnotenie diela a obhajoba svojho stanoviska
- Odporúčani autori: R. Chandler, D. Hammet, J. Upfield, V. Astafiov
- **Všeobecné otázky literatúry**
- Text, literatúra, populárno – náučná literatúra a umelecká literatúra – vyvodenie pojmu
- Estetický zážitok
- Literatúra a umenie
- Systematizácia pojmov poézia a próza

- Fantastická a vedecko – fantastická literatúra – zaradenie do pojmového systému literatúra
- Literatúra faktu
- **Dejiny literatúry**
 - Grécka antická literatúra – homérske eposy, hrdina – bojovník, sila osudu, grécke divadlo, tragédia, Sofokles a Euripides
 - Rímska antická literatúra – rímsky klasický epos, Vergílius – Aeneas, rímska ľúbostná a reflexívna poézia, Ovídius, Horátius
 - Kresťanská a rytierska literatúra – rytierska epika, bojovník v službách cirkvi a kráľa, duchovná lyrika, sv. František, legenda o svätcovi, veľkomoravské legendy, staroslovenčina
 - Renesancia – renesančná ľúbostná lyrika, Petrarca, Alighieri, alžbetínske divadlo, Shakespeare
 - Barok – duchovný epos s biblickými motívmi, Milton, kultúrna slovenčina – H. Gavlovič
 - Klasicizmus – osvietenské myslenie, ideál krásy, inšpirácia antikou, vysoké a nízke žánre, Moliere, veselohry Jána Chalupku, alegorické satiry a cestopisy, D. Defoe, J. Swift, J. I. Bajza, eposy, J. Hollý, J. Kollár
 - Romantizmus – znaky, G.G. Byron, V. Hugo, J. W. Goethe, A. S. Puškin, K. H. Mácha, dráma – F. Schiller, básnici – štúrovci, prozaici – J. Kalinčiak, J. M. Hurban
 - Realizmus – znaky, psychológia a sociológia v literatúre, sociálny román – L. N. Tolstoj, psychologický román – F. M. Dostojevskij, H. de Balzac, J. London, H. Ibsen, S. H. Vajanský, P. O. Hviezdoslav, M. Kukučín, T. Vansová, J. G. Tajovský
 - Moderna a avantgarda – poézia impresionizmu a symbolizmu a útlm epickej poézie, P. Verlaine, A. Rimbaud, G. Appolinaire, O. Březina, S. Jesenin, avantgardná próza a dráma, W. Faulkner, J. Joyce, J. C. Hronský, slovenská poézia, I. Krasko, V. Roy, modernizácia realistického románu v dielach naturistov a expresionistov, expresionistické prvky, vrchársky naturizmus, M. Urban, L. Ondrejov, D. Chrobák, M. Figuli, F. Švantner, modernizácia slovenskej drámy – I. Stodola, J. Barč – Ivan
 - Povoynové obnovenie naratívnej a intencionálnej prózy – rozmanitosť výpovedí o vojne a správaní sa ľudí v jej priebehu, E. M. Remarque, V. Saroyan, J. Škvorecký, socialistický realizmus, angažovaná literatúra v boji s totalitnými režimami – G. Orwell, A. Solženicyn, J. Škvorecký, socialistická poézia a budovateľský román – D. Tatarka, V. Mináč, F. Hečko, P. Karvaš, literárny existencializmus – J. - P. Sartre, A. Moravia, povojnový psychologický a sociálny realizmus, vzbura vo vnútri socialistického realizmu – A. Bednár, L. Mňačko, D. Tatarka, 50. - 60. - 70. roky 20. storočia – hnutia beatníkov, hippies, červených gárd a ich vplyv na literatúru, J. D. Salinger, J. Keruack, postmoderna, M. Kundera, U. Eco, absurdná próza a dráma – S. Beckett, literatúra zábavy, hravosti a nonsensu – J. M. Simmel, J. Heller
 - Absurdná dráma proti totalitnému režimu – V. Havel, M. Lasica a J. Satinský, S. Štepka

Štandardizovaní autori a literárne diela

Slovenská literatúra

Poézia

H. Gavlovič: Valaská škola – mravúv stodola (vlastný výber)

J. Kollár: Předzpěv zo Slávy dcery

S. Chalupka: Mor ho!

A. Sládkovič: Marína (vlastný výber)

J. Botto: Smrť Jánošíkova

I. Krasko (vlastný výber)

J. Smrek (vlastný výber)

R. Dilong (vlastný výber)

M. Válek: (vlastný výber)

M. Rúfus (vlastný výber)

J. Urban (vlastný výber)

Próza

M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie

J. G. Tajovský: Maco Mlieč

Timrava: Ťapákovci

M. Kukučín: Dom v stráni

J. Cíger Hronský: Jozef Mak

D. Chrobák: Drak sa vracia

A. Bednár: Kolíska

L. Mňačko: Ako chutí moc

D. Dušek: Kufor na sny

Dráma

J. Palárik: Dobrodružstvo pri obžinkoch

J. G. Tajovský: Statky-zmätky

M. Lasica – J. Satinský: Soirée

I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva

Inojazyčná literatúra

Sofokles: Antigona

W. Shakespeare: Hamlet

Molière: Lakomec

E. M. Remarque: Na západe nič nového

A. S. Puškin: Kapitánova dcéra

J. D. Salinger: Kto chytá v žite

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Presné používanie terminológie v rámci konverzácie, slohu ako aj jazykovej výchovy, v kontextuálnej konštrukcii. Osvojené postupy, pojmy využívať pri riešení jazykových a literárnych tematických oblastí. Rozvíjať komunikatívne zručnosti a schopnosti aj v podobe vedenia dialógu a diskusie na obhajovanie vlastných tvrdení a predstáv. Získať skúsenosti v aktívnej aplikácii jazyka v hovorenej i písanej forme.

Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na jazykovú situáciu. Správne čítať s porozumením.

Metódy a formy práce, pomôcky:

a/ metódy: expozičná – vhodná na výklad nového učiva

fixačná – používa sa na opakovanie a upevňovanie vedomostí

motivačná – jej cieľom je zaujať žiaka, vyvolať v ňom zvedavosť, tvorivosť

brainstorming – dáva žiakovi možnosť reagovať, vyjadriť svoj názor, postoj k danému problému, rozvíja sa diskusia,

b/ formy: práca v skupinách, diskusia, situačné dialógy,

c/ pomôcky: učebnice, cvičebnica, literárne texty, DVD prehrávač, video, dataprojektor.

5. Pravidlá hodnotenia žiakov

V rámci hodnotenia sa využíva slovné hodnotenie, najmä pochvala ako prostriedok motivácie a klasické hodnotenie známku podľa pokynov MŠ SR.

Napísať povinné diktáty, pravopisné testy, testy a písomky z literatúry, slohové práce a ústne odpovede.

Klasifikáciu v slovenskom jazyku môžeme rozdeliť na základe požiadaviek učebných osnov pre tento predmet do dvoch okruhov:

1. Klasifikované písomné práce
2. Ústny prejav žiakov

- Klasifikované **písomné práce** sú trojaké:
- a/ kontrolné slohové práce
- b/ cvičné slohové práce
- c/ diktáty

a/ Kontrolné slohové práce sa píše v 1. - 3. ročníku dve za školský rok /jedna za polrok/, jedna je školská, jedna je domáca. Na školskú prácu sú vymedzené štyri hodiny /dve na napísanie práce, dve na jej opravu/. Vo 4. ročníku sa píše len cvičné práce, kontrolná práca v 1. polroku je ústna - prednáška alebo prejav. Kontrolná práca je všestrannou jazykovou skúškou, pričom sa dbá aj na jej úpravu. Pri vypracovaní môžu žiaci používať Pravidlá slovenského pravopisu. Klasifikuje sa jednou známku, ktorá celkove zhodnotí vecnú, kompozičnú, štylizáciu, a pravopisnú stránku práce. Odchylná kvalita niektorej stránky sa môže vyjadriť slovnou poznámkou.

b/ Cvičné slohové práce sú výberové slohové útvary, ktoré vyhovujú individuálnym záujmom žiakov a rozvíjajú ich osobitné slohové schopnosti a zručnosti. Učiteľ nemusí tieto práce klasifikovať všetkým žiakom /výberová klasifikácia/. Prihliada sa najmä na kompozičnú a štylizáciu stránky práce, učiteľ hodnotí jednu celkovú známku.

c/ Diktáty sa píše v 1. - 3. ročníku jeden za polrok a všetky sa klasifikujú. Text sa vyberá podľa potreby a podľa vospelosti žiakov /100 - 200 slov/. Ide zvyčajne o komunikatívne frekventované javy, napr. texty z tlače, nie o hromadenie pravopisných javov.

Stupnica klasifikácie:

0 - 1 chyba – výborný

2 - 3 chyby – chváľitebný

4 - 7 chýb – dobrý

8 - 10 chýb – dostatočný

Klasifikácia literatúry pozostáva:

a/ z písomných prác, prípadne testov

b/ krátkych previerok pripravenosti na hodinu

a/ Písomné práce /testy/ píše žiaci ako vopred ohlásené práce po prebratí konkrétneho tematického celku. Práce sa hodnotia jednou známku. Pretože súčasťou takýchto prác je i subjektívne vyjadrenie žiakov k nejakému konkrétnemu javu, literárnemu dielu alebo postave, musí učiteľ hodnotiť žiakov takisto v istých momentoch subjektívne, pričom svoje hodnotenie môže doplniť slovnou poznámkou. Hodnotenie pomocou bodov/percent/ prichádza do úvahy len pri testoch, kde sa stupnica klasifikácie riadi nasledovnými pravidlami:

10% nesprávnych odpovedí – výborný

20% - chváľitebný

35% - dobrý

50% - dostatočný

b/ Krátke previerky nemusia byť ohlásené, zamerané sú na kontrolu pripravenosti na hodinu. Pri hodnotení sa využíva postup ako pri písomných prácach z literatúry.

2. Ústny prejav Na súvislých ústnych prejavoch sa hodnotí ich vecná správnosť, štylistická vhodnosť a jazyková správnosť /spisovnosť/. Odpoveď hodnotí učiteľ známku, v ktorej zohľadní všetky stránky odpovede. Súčasťou takéhoto hodnotenia musí byť i slovné vyjadrenie učiteľa, ktorý svoje hodnotenie odôvodní. Zároveň nie je prípustné skúšať žiaka individuálne, mimo triedy, čo znižuje objektivitu hodnotenia.

STUPNE KLASIFIKÁCIE

Stupeň 1 (výborný)

Odpoveď je presná a úplná, študent ovláda osnovami predpísané učivo, presne formuluje definície, gramatické, lexikálne a slohové pojmy, Samostatne dokáže funkčne – stylisticky využiť jazykový materiál v prejave.

Študent uvádza vlastné príklady, vie aplikovať definíciu na príklade. Vyjadruje sa presne, logicky, stylisticky primerane.

Stupeň 2 (chválitebný)

Študentova odpoveď spĺňa kritériá ako na stupeň výborný, ale žiak robí menšie chyby, ktoré po upozornení učiteľom koriguje. Vie sa presne, výstižne a jazykovo správne, ústne a písomne vyjadrovať.

Stupeň 3 (dobrý)

Študent (v podstate vecne) predpísané učivo ovláda, ale jeho odpoveď nie je úplná, sú v nej nepresnosti, pri definovaní pojmov, poučiek, pri formulácii pravidiel z gramatiky a slohu. Nevie pohotovo uviesť vlastné príklady. Reprodukcia je medzerovitá a dopúšťa sa viacerých jazykových chýb.

Stupeň 4 (dostatočný)

Študent len čiastočne ovláda učivo predpísané osnovami, odpoveď je neúplná, nepresná, je dokladom neznalosti väčšej časti učiva. Robí vážne chyby pri definícii pojmov, formulácii poučiek. Študent má ťažkosti pri uvádzaní príkladov a pri zovšeobecňovaní. Jeho vyjadrovanie je nesystematické, chýba logická nadväznosť, v prejave je mnoho gramatických, interpunkčných a stylistických chýb. Prejav má z hľadiska jazykovej kultúry slabý.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Študent neovláda učivo, nepochopil jeho podstatu, neovláda pojmy, definície, poučky. Nesprávne odpovedá na navodené otázky. Nevie uviesť príklady a chyby neopravuje ani s pomocou učiteľa. Ústny a písomný prejav je nepresný, z hľadiska jazykovej kultúry na veľmi nízkej úrovni.

Materiálne zabezpečenie

Pomôcky: učebnice, cvičebnice, literárne texty, DVD prehrávač, CD prehrávač, dataprojektor

6. Učebné zdroje

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r.o., 2006

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník stredných škôl*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r.o., 2007

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 3. ročník stredných škôl*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r.o., 2010

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 4. ročník stredných škôl*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r.o., 2010

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl - cvičebnica*. Bratislava, Orbis Pictus 2007

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 1. ročník stredných škôl - cvičebnica*. Bratislava, Orbis Pictus 2008

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník stredných škôl - cvičebnica*. Bratislava, Orbis Pictus 2009

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 3. ročník stredných škôl - cvičebnica*. Bratislava, Orbis Pictus 2010

CALTÍKOVÁ, M. A kol.: *Slovenský jazyk pre 4. ročník stredných škôl - cvičebnica*. Bratislava, Orbis Pictus 2010

LAPITKA, M. A kol.: *Literatúra pre 1.ročník gymnázií a stredných škôl*. Bratislava, SPN, 2009

LAPITKA, M. A kol.: *Literatúra pre 2.ročník gymnázií a stredných škôl*. Bratislava, SPN, 2009

LAPITKA, M. A kol.: *Literatúra pre 3.a 4. ročník gymnázií a stredných škôl – I. diel*. Bratislava, SPN, 2011

LAPITKA, M. A kol.: *Literatúra pre 3.a 4. ročník gymnázií a stredných škôl – II. diel*. Bratislava, SPN, 2011

DVOŘÁK, K.: *Čítanka pre 1. ročník gymnázia a stredných odborných škôl*. Bratislava, SPN, 2009

DVOŘÁK, K.: *Čítanka pre 2. ročník gymnázia a stredných odborných škôl*. Bratislava, SPN, 2009

DVOŘÁK, K.: *Čítanka pre 3. ročník gymnázia a stredných odborných škôl*. Bratislava, SPN, 2011

DVOŘÁK, K.: *Čítanka pre 4. ročník gymnázia a stredných odborných škôl*. Bratislava, SPN, 2011

POLAKOVIČOVÁ, A. a kol.: *Literatúra I pre stredné školy*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r. o., 2011

POLAKOVIČOVÁ, A. a kol.: *Literatúra II pre stredné školy*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r. o., 2012

POLAKOVIČOVÁ, A. a kol.: *Literatúra III pre stredné školy*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r. o., 2012

POLAKOVIČOVÁ, A. a kol.: *Literatúra IV pre stredné školy*. Bratislava, Orbis Pictus Istropolitana s r. o., 2013

ŽILKA, T.: *Teória literatúry pre gymnáziá stredné školy*. Bratislava, Vydavateľstvo Poľana, 2002

internet, audiovizuálna technika: power-pointové prezentácie, audio, video

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Anglický jazyk

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

1. cudzí jazyk

Týždenný počet hodín : 4-4-4-4

Počet hodín spolu: 132-132-132-120

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 04.07.2013

pod číslom UO-VP-002/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. **Vzdelávanie v 1. cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2, v 2. cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne A2 (podľa spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky).** Úspešnosť jazykového vzdelávania ako celku je závislá nielen od výsledkov vzdelávania v materinskom jazyku a v cudzom jazyku, ale závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Spoločný názov pre úroveň **A1 a A2** je **používateľ základného jazyka** (independent learner), čo predpokladá, že učitelia sa ovládajú jazyk v základnom rozsahu, čo mu umožňuje opisovať každodenné situácie predvídateľného obsahu, i keď vo všeobecnosti je nútený obsah výpovede obmedziť a hľadať slová. Požiadavky kladené na učiaceho sa predpokladajú jeho uvedomelý prístup k osvojeniu si cudzieho jazyka. Táto koncepcia umožňuje učiacemu sa, aby sa na základe vlastného uváženia rozhodol, do akej miery bude cudzí jazyk v budúcnosti používať a sám si zvolil úroveň náročnosti.

Spoločný názov pre úroveň **B1 a B2** je **samostatný používateľ jazyka**, čo predpokladá, že učitelia sa aktívne prístupujú k získavaniu vedomostí nielen na hodinách cudzieho jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (v rámci samoštúdia) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou. Požiadavky, ktoré sa kladú na učiaceho sa predpokladajú, že bude vedome a cielene pristupovať k osvojeniu si cudzieho jazyka. Táto

konceptia mu umožňuje, aby sa na základe vlastného uváženia rozhodol, do akej miery bude cudzí jazyk v budúcnosti používať.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
 - príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku ako svojbytnému historickému javu, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárného prostriedka k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viest' žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* sa pri používaní a učení sa jazyka rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využíva všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapája sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych i abstraktných oblastí. Pri tomto procese si učiaci sa aktivuje tie stratégie učenia sa, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,

dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje, viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Učiaci sa, ktorí dosiahne úroveň A2:

- dokáže podať jednoduchý opis a charakteristiku ľudí, životných a pracovných podmienok, každodenných zvyklostí, opis toho, čo má a nemá rád, vo forme krátkeho sledu jednoduchých výrazov a viet,
- dokáže odpovedať na sled jednoznačne formulovaných otázok, najmä ak môže požiadať o ich zopakovanie a má k dispozícii aj istú pomoc pri formulovaní svojej odpovede,
- rozumie slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na oblasti každodenného života za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne artikulovaná,
- rozumie krátkym jednoduchým textom na známe konkrétne témy, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu každodenného jazyka.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových zručností.

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal: vedome získať nové vedomosti a zručnosti,

- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,

- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou (zámer, téma, logická následnosť),
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najfrekvencovanejšie konektory na spájanie jednoduchých viet potrebných na vyzsprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne formulovaná :

- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého,
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,

- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe,
- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa dokáže porozumieť krátke jednoduché texty, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby :

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke články,
- porozumel jednoduché osobné listy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- 8 napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- 9 napísať jednoduché osobné listy,
- 10 zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- 11 stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- 12 napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- 13 jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu, ale nie vždy je schopný ju aj viesť a rozvíjať.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne,
- povedať, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav - monológ

Učiaci sa dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, atď. Vo forme krátkeho sledu jednoduchých slovných spojení a viet.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- v jednoduchých pojmach vyjadriť svoje pocity a vďačnosť,
- jednoduchým spôsobom sa rozprávať o každodenných praktických otázkach,
- komunikatívne zvládnuť jednoduché a rutinné úlohy (role) s použitím jednoduchých slovných spojení a viet,
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok,
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň B2 rozumie:

1. hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy, vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii,

2. komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre ktoréhokoľvek účastníka rozhovoru predstavovalo zvýšené úsilie,
3. dokáže vytvoriť jasne sformulovaný podrobný text na rozličné témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rozličných možností.

Spoločenské ciele

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových činností.

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a doplňať si ich,
- uplatňovať rôzne stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka a efektívne si osvojovať jazykové poznatky a rečové zručnosti,
- chápať potrebu celoživotného vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- doplňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- uplatňovať všeobecné vedomosti týkajúce sa geografických a kultúrnych reálií,
- uplatňovať získané vedomosti a zručnosti v každodennom živote,
- rozoznať normy správania sa a spoločenské konvencie krajín, v ktorých sa hovorí cudzím jazykom,
- kriticky pristupovať k výberu informácií,
- porovnávať reálie krajín cieľového jazyka s reáliami vlastnej krajiny,
- uplatňovať osvojené vedomosti a zručnosti v príprave na svoje budúce povolanie,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Inštitucionálne ciele

Inštitucionálne ciele sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Inštitucionálne ciele zahŕňajú nasledovné zložky:

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovtvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- správne komunikovať a reagovať v rôznych spoločenských situáciách,
- dodržiavať konvencie slušnosti (vyjadrenie záujmu o druhého výmena názorov a informácií, vyjadrenie obdivu, srdečnosti, pohostinnosti; vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia a vďaky; vyhýbanie sa opravovaniu, poučovaniu a priamym príkazom; vyhýbanie sa vyjadreniu asertívnej nadradenosti, neprimeranému sťažovaniu sa, neprimeranej nespokojnosti),
- používať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely v rôznych formách prejavu (formálneho, neformálneho, rodinného, intímneho).

Učiaci sa dokáže komunikovať zrozumiteľne, vie sa vyjadriť slušne vo formálnom a neformálnom štýle, vzhľadom na situáciu a partnera komunikácie. Vie sa aktívne zapojiť do diskusie, ktorá prebieha v prirodzenom tempe a v štandardnom jazyku. Dokáže nadviazať kontakt s každým, koho materinským jazykom je osvojovaný si cudzí jazyk.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby sa vedel vyjadriť:

- v súlade s požadovanou stratégiou (zámer, téma, následnosť, príčina, kohézia, koherencia, štýl, register, rétorika),
- a funkčne využíval jazykové prostriedky na získavanie informácií, vyjadrenie postojov (súhlas, nesúhlas), modalít (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zámery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa,

- záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach), etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, súhlas, nesúhlas, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie),
- pri interakcii (výmena informácií) alebo transmisii (sprostredkovanie informácií).

Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa porozumie dlhším, náročnejším monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho a umeleckého charakteru, a primerane náročným populárno-náučným textom, ktoré sú prednesené v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal porozumieť :

- prejav ako celok, tému a hlavnú myšlienku,
- špecifické informácie a dokáže zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich, ich názory a stanoviská,
- rečové prejavy informatívneho charakteru s konkrétnou i abstraktnou tematikou v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- prejavy informatívneho charakteru s tematikou každodenného života: oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady v primeranom tempe reči na príslušnej úrovni a v štandardnom jazyku,
- autentické dialógy, napr. telefonický rozhovor, interview,
- prejavy naratívneho charakteru, napr.: zážitok, príbeh,
- podstatné informácie v obsahovo a jazykovo náročnejších prednáškach, referátoch a diskusiách, prednesených v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- podstatné informácie z rozhlasových a televíznych správ, dokumentárnych filmov s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči,
- rečové prejavy umeleckého charakteru, napr.: ukážky z filmu, rozhlasovej hry, a vedel odhadnúť postoje, názory a náladu hovoriacich.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa porozumie náročnejším textom informatívneho, faktografického, populárno-náučného charakteru, ktoré súvisia s aktuálnymi problémami, a dokáže dedukovať, analyzovať, zovšeobecňovať stanoviská a názory autorov. Číta prózu podľa vlastného výberu.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- získať informácie zo stredne náročných textov,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru náročnejšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- rozlišovať v texte zámer, postoj a pocity autora, a ostatných zúčastnených, odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte,
- pružne meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondenčné texty formálneho a neformálneho charakteru,
- čítať a porozumieť rôzne texty informatívneho charakteru a primerane náročné populárno-náučné texty: pracovné návody a prospekty,
- rozumieť texty v masovokomunikačných prostriedkoch a články z tlače,
- porozumieť ukážky z literárnych textov, napr. z krátkej prózy, z románov a divadelných hier.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni B2 dokáže napísať rozsiahlejší súvislý prejav na rôzne témy s využitím osobnej skúsenosti. Dokáže vyjadriť a zdôvodniť svoj postoj a názor. Efektívne využije zložitejšie lexikálne, gramatické, syntaktické a stylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a stylisticky vhodne:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší úradný list: žiadosť, sťažnosť, správu, inzerát a odpoveď naň,
- napísať niektoré útvary administratívneho štýlu: objednávku, reklamáciu, program rokovania,
- napísať vlastný životopis,

- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie),
- napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov,
- napísať rozsiahlejší, obsahovo a jazykovo náročnejší slohový útvar s využitím argumentácie a porovnávaní. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže jazykovo správne a primerane reagovať v rôznych situáciách. Spontánne sa zapojí do rozhovoru na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Vie udržiavať plynulosť komunikácie. Dokáže sa aktívne zapojiť do diskusie na rôzne témy.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- spontánne reagovať v rôznych komunikatívnych situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoju výpoveď,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému),
- interpretovať a odovzdávať informácie.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa dokáže predniesť rozsiahlejší súvislý ústny prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Dokáže vyjadriť vlastný názor a pri rôznych možnostiach riešenia problému, uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- vyjadrovať sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu,
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu,
- opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti,
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy),
- interpretovať a stručne zhrnúť napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim,
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor a postoj k nim.

Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie

stanovených pre úrovne A1 až B2 podľa SERR pre jazyky:

Spôsobilosti	Funkcie
a) Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Podakovať a vyjadriť svoje uznanie
b) Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
c) Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
d) Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
e) Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
f) Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
g) Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahu
h) Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
i) Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
j) Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
k) Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybniť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
l) Reagovať na nespĺnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať

m) Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
n) Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
o) Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvahu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie
p) Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať
q) Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok

r) Korešpondovať	Korešpondovať Začať list Ukončiť list
s) Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
t) Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
u) Vypracovať prezentáciu/prednášku	Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť svoj výklad
v) Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku	Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
w) Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie
x) Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
y) Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku

Delenie učebných osnov cudzích jazykov

Učebné osnovy sú v nemeckom a anglickom jazyku delené podľa Spoločného európskeho referenčného rámca na nasledovné úrovne:

Široké úrovne	A Používateľ základov jazyka				B Samostatný používateľ							
Hrubé členenie	A1		A2		B1		B2					
Jemnejšie členenie	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2				

Vzdelávanie v cudzích jazykoch v základných a stredných školách predpokladá dosiahnutie iba niektorej zo štyroch úrovní A1, A2, B1, B2 hrubého členenia, ktoré sa dajú definovať. Tieto testové postupy (evalvačné štandardy) budú zahŕňať výkonové štandardy.

Z hľadiska obsahovej transformácie je nevyhnutné hľadať a precizovať adekvátny učebný obsah, prostredníctvom ktorého chceme žiakom napomáhať nielen pamätať si, ale aj konštruovať významy a v istej perspektíve nadobúdať kompetencie. Rozvoj kompetencií je možným základným východiskom kvalitatívnej premeny kmeňového učiva. Kompetenciu definujeme ako spôsobilosť mobilizovať v rôznych kontextoch a činnostiach systém vedomostí, zručností, schopností, sociálnych a kultúrnych hodnôt, postojov, emočných a ďalších osobnostných kvalít, ktorý je špecificky usporiadaný. Zameranosť na kompetencie môže prispieť ku kvalitatívnemu vymedzeniu kmeňového učiva, čo naznačujú aj nasledujúce charakteristiky kompetencie.

Kompetencia:

1. má činnostný charakter: formuje sa na základe osobnej a praktickej skúsenosti, pričom sa realizuje v praxi,
2. je komplexným celkom: vedomostí, zručností, postojov a ďalších zložiek, ktoré boli doteraz vnímané samostatne,
3. má procesualný charakter: nevyjadruje trvalý stav, ale kvalitatívne sa mení podľa stupňa osvojenia v procese celoživotného vzdelávania,
4. je dynamická a rozvinutá na rôznej úrovni: počas procesu osvojovania ju možno len predpokladať, preto je nevyhnutné presne špecifikovať kritéria jej vyhodnotenia,
5. je predpokladom pre výkon subjektu v určitej oblasti činnosti: je výsledkom akéhokoľvek vzdelávania.

3. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

ROČNÍK: PRVÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ANGLICKÝ JAZYK				4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Celok			Žiak má	Žiak		
Zoznámenie	14	geografia, etika, náuka o spoločnosti, slovenský jazyk	rozlíšiť slovesné časy	Doplnil správne slovesné tvary do textov	Písomné skúšanie	Gramatické cvičenia
			tvoriť otázku a zápor v daných slovesných časoch a používať krátke odpovede	Správne použil pomocné slovesá v otázkach a záporných vetách		
			odpovedať na otázky o ľuďoch z Kanady a Austrálie podľa vypočutej nahrávky a doplniť text správnym slovesným tvarom	Vypočul si nahrávku, doplnil slovesá do textu a odpovedal na otázky	Ústne skúšanie	Odpovede na otázky
			Napísať informácie o spolužiakovi	Urobil poznámky	Ústne skúšanie	Čítanie slohovej práce
			Správne používať opytovacie zámená	Vložil správne formy do opytovacích viet		
			Diskutovať na tému Blízki priatelia	Charakterizoval priateľstvo		
			Doplniť tabuľku a odpovedať na otázky z vypočutého rozprávania o priateľoch	Zachytil informácie z nahrávky		
			Prečítať a prerozprávať o človeku a jeho vlastnostiach	Opísal charakteristické črty človeka	Ústne skúšanie	Reprodukcia informácií
			Vyjadriť svoj názor na zoznámenie sa na inzerát	Prezentoval vlastný názor		

			• Priradiť správne otázky k častiam textu o stretnutí partnerov	• Doplnil rozhovor otázkami		
			• Odpovedať na otázky o šťastnom manželstve podľa nahrávky	• Zachytil špecifickú informáciu		
			• Opísať svojho ideálneho partnera	• Porozprával o vlastnej predstave partnera	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Rozlíšiť viacvýznamové slová a slovesá s podobným významom	• Upevnil si lexikálne väzby	• Písomné skúšanie	• Gramatické cvičenia
			• Doplniť vety správnou predložkou	• Skompletizoval vety	• Písomné skúšanie	• Gramatické cvičenia
			• Používať výrazy spoločenskej komunikácie so správnym prízvukom a intonáciou	• Naučil sa spoločenské výrazy	• Ústne skúšanie	• dialóg
			• Urobiť gramatický rozbor textu a opraviť chyby	• Skorigoval chyby v texte	• Písomné skúšanie	• Prepis textu
			• Riešiť testovacie úlohy-práca s textom, napísať článok	• Vyriešil úlohy a napísal opis rešpektovanej osoby	• Písomné skúšanie	• Didaktický test
Čo ma robí šťastným	16	Etika				
			• Rozšíriť si vedomosti o používaní prítomných časov	• Riešil gramatické cvičenia	• Písomné skúšanie	• Gramatický test
			• Porovnať dôležitosť vecí v živote	• Diskutoval o dôležitosti rôznych vecí		
			• Odpovedať na otázky o výnimočných ľuďoch po prečítaní a vypočutí nahrávky	• Vyhľadal prít. časy v textoch a dal presnú odpoveď		
			• Doplniť text o živote na vidieku jednoduchým prít.č.	• Skompletizoval text správnymi slovesami		• Gramatické cvičenia

			• Doplniť otázky a záporné vety	• Vypracoval vety a doplnil dialóg		
			• Rozlíšiť činnostné a stavové slovesá	• Porozumel rozdielom		
			• Opísať obvyklé a momentálne činnosti	• Porozprával o rôznych činnostiach	• Ústne skúšanie	• rozprávanie
			• Porozumieť gramatickým a stylistickým rozdielom slovíes have/have got	• Precvičil si formálnu a hovorovú angličtinu		
			• Vymeniť si informácie o človeku položením otázok	• Získal informácie o ľuďoch pýtaním sa	• Ústne skúšanie	• Dialóg
			• Prečítať a napísať pohľadnicu z dovolenky	• Napísal pozdrav anglicky hovoriacemu priateľovi	• Písomné skúšanie	• Písanie pohľadnice
			• Písať čo rád robí a opísať svoj perfektný deň	• Prezentoval vlastnú prácu	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Odpovedať na kvízové otázky o šťastí	• Urobil prieskum v triede		
			• Diskutovať na tému Sláva, peniaze, láska	• Opísal pozitíva a negatíva úspešnosti človeka		
			• Čítať článok o láske, doplniť vety a odpovedať na otázky	• Použil presné informácie		
			• Vypočúť rozhovor a doplniť tabuľku o najlepších veciach v živote	• Porozumel žiadaným informáciám	• Ústne skúšanie	• Reprodukcia informácií
			• Rozlíšiť používanie gerundia na ing formy slovíes	• Riešil gramatické cvičenia		
			• Konfrontovať svoj názor o susedoch a susedských vzťahoch	• Charakterizoval dobré susedské vzťahy	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie

			Naučiť sa viesť efektívnu komunikáciu	Konverzoval s partnerom		
			Riešiť cvičenia na čítanie a opis činností vo voľnom čase	Vybral správnu odpoveď z textu, opísal obrázky	Ústne skúšanie, písomné skúšanie	Opis obrázkov, výber správnych odpovedí
Čo je v správach	16					
		Geografia, etika, občianska náuka	Rozšíriť si vedomosti o minulom jednoduchom priebehovom čase	Precvičil si časy v písomnej a ústnej forme	Písomné skúšanie	Gramatický test
			Doplniť webovú stránku a text slovesami v jednoduchom minulom čase	Zdokonalil sa v používaní pravidelných a nepravidelných slovies		
			Doplniť konverzáciu správnymi časovými výrazmi	Skompletizoval dialóg		
			Zachytiť informácie z novinových a rádiových správ	Porozumel presným informáciám		
			Vytvoriť príbeh podľa ilustrácií, prečítať a prerozprávať konkrétny príbeh	Porozprával vlastnú fikciu a reprodukoval prečítaný príbeh	Ústne skúšanie	Rozprávanie, reprodukcia
			Napísať a porozprávať vlastný príbeh	Rozpovedal príbeh podľa osnovy	Ústne skúšanie	rozprávanie
			Doplniť vety príslovkami	Správne lokalizoval príslovky		
			Vybrať správnu odpoveď a odpovedať na otázky podľa textu	Vyhľadal odpovede v texte		
			Porozprávať a napísať príbeh podľa obrázkov	Zostavil a porozprával príbeh	Ústne skúšanie	Rozprávanie
			Preložiť a reprodukovat' novinový text zo slovenčiny do angličtiny	Pracoval so slovníkom a prezentoval získané informácie	Ústne skúšanie	Reprodukcia

			• Diskutovať o ochrane ľudského života a majetku	• Navrhol opatrenia		
			• Zoradiť vypočuté správy, porovnať obrázky	• Riešil úlohy na počúvanie a diferencoval obrázky	• Ústne skúšanie, písomné skúšanie	• Didaktický test
			• Napísať článok do časopisu	• Opísal nezabudnuteľnú udalosť svojho života	• Písomné skúšanie	• Rozprávanie
Jedzte, pite a buďte šťastní !	4	1				
		Ekonomika, matematika, účtovníctvo	• Iniciovat' komunikačnú hru o diétach	• Rozlíšil počítateľnosť podst. mien a použitie neurčitých zámen		
			• Spoznať a odlišovať kvantifikátory	• Zaradil podstatné mená do skupín podľa počítateľnosti		
			• Vymenovať obchody a tovary v nich	• Opísal nákupné centrá	• Ústne skúšanie	• Opis objektu
			• Používať aktívne, určitý, neurčitý a nulový člen s podst. menami	• Vyhľadal členy v texte, doplnil členy do viet		
			• Čítať a diskutovať o pozitívach a negatívach v stravovacích zariadeniach	• Porovnal stravovacie zariadenia	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie o službách
			• Čítať o anglických jedlách	• Našiel presné informácie v texte	• Písomné skúšanie	• Úlohy so právnou a nesprávnou odpoveďou, odpovede na otázky
			• Doplniť tabuľku podľa nahrávky	• Doplnil presné informácie		
			• Opísať služby – pošta, banka, policajná stanica....	• Porozprával o využití služieb	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie, dialóg
			• Riešiť cvičenia s témou stravovanie	• Vyhľadal správnu odpoveď. Opísal obrázky,		

				viedol dialóg.		
			• Rozprávať o vianočných jedlách a zvykoch doma a v zahraničí.	• Porovnal tradície	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Napísať o možnosti nákupov vo svojom okolí	• Napísal slohovú prácu	• Písomné skúšanie	• Rozprávanie
			• Porovnať stravovanie na Slovensku a v zahraničí	• Porozprával o tradíciách stravovania	• Ústne skúšanie	• rozprávanie
			• Používať správne spojky v súvetiach	• Napísal mail starému priateľovi	• Písomné skúšanie	• Písanie mailu
Tešiť sa na...	13					
		Ekonomika, etika, dejepis, cestná doprava a preprava	• Osvojiť si a správne používať vzťahy medzi slovesami	• Naučil sa nové gramatické štruktúry, rozlíšil výrazy „I like, I'd like“	• Ústne skúšanie. Písomné skúšanie	• Kontrolná práca
			• Predpovedať obsah nahrávky na základe vizuálneho podnetu	• Konfrontoval predpoklad s realitou		
			• Doplniť dialógy o plánoch dvoch generácií	• Prečítal dialógy		
			• Rozlíšiť formy budúceho času	• Osvojil si používanie budúcich časov v rôznych situáciách	• Písomné skúšanie	• Kontrolná práca
			• Dohovoriť si stretnutie	• Dohodol čas a miesto stretnutia	• Ústne skúšanie	• Dialóg
			• Odpovedať na otázky podľa nahrávky o dospelosti a budúcnosti	• Vymenoval výhody a nevýhody mladosti a dospelosti	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Nájsť správne odpovede v texte o dievčati z Černobyľu	• Našiel správne informácie v texte		
			• Naučiť sa bežne používané frázové slovesá	• Doplnil vety frázovými slovesami	• Písomné skúšanie	• Kontrolná práca
			• Nájsť správne	• Prečítal text a zvolil		

			odpovede v texte o utečencovi z Afganistanu	vhodnú odpoveď		
			• Besedovať o ambíciách tínedžerov	• Hovoril o tínedžeroch z nahrávky a reálneho života	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Preštudovať výrazy presvedčenia a pochybovania	• Doplnil dialógy naučenými výrazmi		
			• Počúvať a čítať o plánoch do budúcnosti, viesť dialóg na tému „Byť mladý“	• Zoradil nahrávky, viedol rozhovor s vyučujúcim	• Ústne skúšanie. Písomné skúšanie	• Didaktický test
			• Písať o svojich plánoch a snoh	• Ústna prezentácia vlastnej práce	• Ústne skúšanie	• rozprávanie
Vidím to takto...	13					
			• Stupňovať pravidelne a nepravidelne prídavné mená	• Osvojil si systém stupňovania príd. mien		
			• Používať – like ako predložku a sloveso	• Správne aplikoval like v dialógoch o ľuďoch a mestách	• Písomné skúšanie	• Gramatický test
			• Doplniť vystupňované prídavné mená a porovnávacie častice podľa nahrávky	• Porovnal svetové veľkomestá		
			• Charakterizovať ľudí podľa stručných informácií	• Porovnal osobné informácie o ľuďoch		
			• Doplnil vety prídavnými menami z nahrávky	• Naučil sa prídavné mená opisujúce charakter	• Ústne skúšanie	• Opis blízkej osoby
			• Pochopiť pojem multikultúra	• Rozprával o rôznych národnostiach v Londýne		
			• Oboznámiť sa s turistickými atrakciami Londýna	• Odpovedal na otázky o hlavnom meste	• Ústne skúšanie	• Dialóg s vyučujúcim
			• Oboznámiť sa s	• Zakrúžkoval		

			historickými faktami o Londýne	správne odpovede podľa nahrávky		
			• Vhodne aplikovať synonymá a antonymá v konverzácii	• Doplnil dialógy a tabuľky		
			• Zoznámiť sa s kultúrnymi podujatiami v Londýne	• Doplnil dialógy podľa nahrávky		
			• Zostaviť víkendový program v Londýne	• Prezentácia vlastného projektu	• Ústne skúšanie	• Projekt
			• Použiť vzťahné zámená v opise mesta / dediny	• Opísal Pittsburgh a vlastné mesto / dedinu	• Ústne skúšanie	• Opis miesta
			• Osvojiť si orientáciu v hlavnom meste	• Oboznámil sa s dopravnými pravidlami a verejnou dopravou		
			• Vybrať atraktívne lokality a podujatia na Slovensku	• Opísal turistické atrakcie a podujatia na Slovensku	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
Žijúca história	14	Dejepis, geografia				
			• Definovať a uplatňovať predprítomný čas	• Uplatňoval predprítomný a minulý čas v písomných a ústnych cvičeniach		
			• Kompetentne používať rozdiely medzi predprítomným a jednoduchým minulým časom v písomnej a ústnej podobe	• Naučil sa rozlíšiť aplikovanie predprítomného a minulého času	• Písomné skúšanie	• Kontrolná práca
			• Osvojiť si príslovky a ich postavenie vo vete v predprítomnom čase	• Vhodne používal príslovky v kontexte		
			• Prerozprávať čítaný text v minulom a predprít.	• Prakticky používal predprítomný a minulý čas	• Ústne skúšanie	• Monológ

			čase	v ústnom prejve		
			• Tvorit' nové slovné druhy koncovkami podst. a prídavných mien, cvičiť prízvuk vo viac slabičných slovách	• Tvoril podstatné,prídavné mená a slovesá vhodnými koncovkami, nahlas si osvojil prízvuk v slove		
			• Precvičiť si prízvuk v vete	• Nacvičil si prízvuk podľa originálnej nahrávky		
			• Správne odpovedať na otázky v predprít. a minulom čase po prečítaní textu o historickom objekte	• Vyhľadal správne odpovede podľa časového sledu		
			• Napísať projekt o historických budovách na Slovensku	• Prezentoval projekt o historických objektoch a ich využití na Slovensku	• Ústne skúšanie	• Projekt
			• Vypočítať a zoradiť informácie o histórii rodiny v chronologickom poradí	• Zostavil časovú líniu a porozprával o histórii rodiny v chronologickom poradí	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Logicky zoradiť časti textu o rodine Kennedyovcov	• Zoznámil sa s históriou slávnej rodiny Kennedyovcov		
			• Zozbierať informácie o slávnych osobnostiach slovenskej histórie	• Podal informácie o slávnych Slovákoch	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Naučiť sa používať koncové otázky a vyjadriť súhlas s informáciou	• Ústne a písomne používal nepriamu otázku		
			• Zdokonaľiť čítanie a písanie,	• Doplnil logicky text a napísal o zaujímavej osobnosti z rodiny	• Písomné skúšanie	• Doplnňovacie cvičenia, slohová práca
			• Viest' rozhovor na tému – Mój najbližší príbuzný	• Viedol dialóg o príbuzenských vzťahoch, podujatiach a blízkej osobe	• Ústne skúšanie	• Dialóg
Chlapci a dievčatá	32					

			• Pochopiť pojem „Rovnosť príležitostí“. Porovnať činnosti mužov a žien	• Vysvetlil význam pojmu, opísal typické a netradičné povolania mužov a žien		
			• Dedukovať rozdiely pri vyjadrení povinností – must / have to	• Aplikoval obsahový rozdiel slovesa musieť v písomných a ústnych úlohách	• Ústne skúšanie. Písomné skúšanie.	• Gramatický test
			• Odpovedať a tvoriť otázky s have to / do not have to	• Viedol dialógy		
			• Doplniť interview o povinnostiach futbalisti	• Skompletizoval rozhovor		
			• Vyjadriť povinnosti v minulosti	• Zostavil dialóg o povinnostiach starých rodičov v detstve	• Ústne skúšanie	• Dialóg
			• Charakterizovať športové činnosti chlapcov a dievčat	• Opísal ženské a mužské športy	• Ústne skúšanie	• Opis
			• Opísať svoj vzťah k športu	• Porozprával o úlohe športu	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Písať a rozprávať o povinnostiach v rodine	• Napísal o vlastnej domácnosti a hovoril o domácich pravidlách		
			• Požiadat' o radu a poskytnúť radu	• Tvoril otázky a odpovedal		
			• Osvojiť si frázy a výrazy vo formálnych a neformálnych listoch	• Napísal žiadosť do jazykovej školy	• Písomné skúšanie	• Žiadosť
			• Aplikovať rozdiely medzi formálnou a neformálnou korešpondenciou	• Napísal neformálny mail priateľovi	• Písomné skúšanie	• Neformálny e-mail
			• Opísať atletické disciplíny, poskytnúť správne informácie z vypočutého	• Charakterizoval atletické disciplíny, vymenoval športové	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie

			textu o športovcovi	súťaže, odpovedal na otázky o úspešnej športovkyni podľa nahrávky, hovoril o úspešných športovcov		
			• Vyhľadať správne informácie o ženách v netradičných povolaniach	• Prečítal a vypočul text o netradičných zamestnaniach pre ženy, odôvodnil príčiny ich výberu		
			• Odpovedať na otázky o postavení chlapcov a dievčat v rodine, naučiť sa prídavné mená pre opis charakteru, besedovať o ideálnej rodine	• Hovoril o pozitívach a negatívach čisto chlapčenských a dievčenských rodín		
			• Opísať súrodenecké vzťahy podľa nahrávky	• Pochopil význam súrodeneckých vzťahov		
			• Tvorit' väzby so synonymickými slovesami	• Osvojil si štylistické rozdiely v používaní slovies – synonym	• Písomné skúšanie	• Kontrolná práca
			• Pomenovať časti ľudského tela, opísať oblečenie pre chlapcov a dievčatá.	• Opísal ľudské telo, pomenoval časti oblečenia	• Ústne skúšanie	• Opis
			• Vyjadriť vlastný názor na módu	• Prezentoval svoj vzťah k móde	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie
			• Pomenovať bežné ochorenia a ich príznaky	• Naučil sa názvy chorôb a ich symptómov		
			• Viest' dialóg s lekárom	• Podal informácie o svojom zdravotnom stave		
			• Diskutovať o zdravotnej starostlivosti doma a v zahraničí	• Porovnal úroveň zdravotnej starostlivosti na Slovensku so zahraničím	• Písomné skúšanie	• Projekt
			• Rozprávať o zdravom životnom štýle	• Uviedol zásady zdravého stravovania a	• Ústne skúšanie	• Rozprávanie

				športovej činnosti		
			• Porovnať život študenta v minulosti a dnes	• Napísal o školstve v čase svojich starých rodičov a rodičov	• Písomné skúšanie	• Písomný dialóg
			Opísať kultúru mladej generácie	• Vyjadril vlastný názor o trendových umeleckých smeroch. Rozlíšil pojmy kultúra a umenie	• Ústne skúšanie	• Vysvetlenie
			• Hovoriť o kritériách dobrého filmu, urobiť recenziu filmu	• Opísal moderné technológie vo filme a vyhodnotil úroveň premietaného filmu	• Ústne skúšanie	• Recenzia

4. Pravidlá hodnotenia žiakov

POROZUMENIE

1. 1. Počúvanie

1.1.1. Stupeň 1 (výborný)

Žiak rozumie dlhším prejavom a zložitejšej argumentácii pokiaľ mu je tematika týchto výstupení známa. Rozumie hovoreným textom aj keď nemajú jasnú stavbu a keď vzťahy sú len naznačené nie explicitné. V televízii a rádiu rozumie väčšine spravodajských relácií a reportáží. Rozumie väčšine hraných filmov, pokiaľ sa v nich hovorí spisovným jazykom. Vie identifikovať tému, rozumie frázam, slovám a iným výratom vzťahujúcim sa k téme aj vtedy ak sa hovorí rýchlo a nezáleží na tom, čo sa hovorí „naživo“ alebo v médiách.

1.1.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak rozumie základným bodom zreteľných prejavov, ak sa používa zrozumiteľný spisovný jazyk a ak ide o známe veci z oblasti jeho študijného odboru, školy, voľného času atď. Rozumie informáciám mnohých rozhlasových a televíznych relácií o aktuálnych udalostiach alebo témach spätých s jeho osobnými alebo profesijnými záujmami, ak sa hovorí relatívne pomaly a zreteľne.

1.1.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak rozumie jednotlivým vetám a najčastejšie používaným slovám v prejavoch, ktoré súvisia s pre neho dôležitými témami o jeho osobe, rodine, nákupoch, štúdiu a mieste, kde študuje a býva. Rozumie podstate krátkych, zreteľne vyslovených a jednoduchých správ a oznamov.

1.1.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak rozumie známym každodenným výrazom a celkom jednoduchým vetám, krátkym jednoduchým pokynom ak sa hovorí veľmi zreteľne a pomaly.

1.1.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

1.2 ČÍTANIE

1.2.1. Stupeň 1 (výborný)

Žiak rozumie bez námahy všetkým druhom písaných textov a vecným a literárnym textom a dokáže pochopť ich štylistické rozdiely. Vie čítať články a oznamy, v ktorých autori zaujímajú konkrétne postoje alebo stanoviská. Rozumie odborným textom z oblasti svojej študijnej orientácie. Rozumie súčasným prozaickým textom.

1.2.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak rozumie textom v ktorých sa vyskytujú frekventované výrazy jazyka používaného v každodennom živote alebo povolani. V osobných listoch rozumie opisom udalostí, pocitov a želaní.

1.2.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak vie prečítať a rozumie krátkym jednoduchým textom. V jednoduchých textoch každodennej komunikácie (napr. v reklamách, prospektoch, jedálnych lístkoch alebo cestovných poriadkoch) vie vyhľadať konkrétne predvídateľné informácie. Rozumie krátkym, jednoduchým osobným listom.

1.2.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak rozpozná známe mená, slová a celkom jednoduché vety, napr. na vývesných tabuliach, plagátoch alebo prospektoch.

1.2.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak sa nevie zorientovať ani v jednoduchých textoch, nerozumie bežne používaným slovám a celkom jednoduchým vetám.

2. ROZPRÁVANIE

Kvalitatívne ukazovatele, ktoré sú určujúcimi faktormi pri hodnotení ústnych vyjadrovacích schopností v oboch typoch rozprávania, v rozhovoroch aj pri súvislom rozprávaní sú:

- obsah (náročnosť spracovania/kvalita rozhovoru)
- plynulosť a súvislosť vyjadrovania
- výslovnosť, intonácia
- schopnosť interakcie a argumentácie
- gramatická presnosť.

2.1. ROZHOVORY

2.1.1. Stupeň 1 (výborný)

Žiak sa dokáže bez námahy, spontánne dorozumieť tak, že je možné bez očividného hľadania správnych výrazov, viesť normálny rozhovor s rodeným hovoriacim bez toho, aby to zaťažovalo oboch účastníkov. Žiak sa aktívne podieľa na diskusii a vie presne vyjadriť svoje myšlienky, odôvodňovať a obhajovať vlastné názory.

Žiak ovláda podstatnú časť slovnej zásoby, používa vhodné formulácie, aby sa vyjadril presne na väčšinu všeobecných tém a bez väčších prestávok na hľadanie správnych výrazov. Používa kompletne vetné štruktúry a preukazuje vysokú úroveň ovládania gramatiky. Nerobí pri vyjadrovaní chyby, ktoré by spôsobovali nepochopenie a vie svoje chyby opraviť. Vyjadruje sa pľhotovo. Žiak je iniciátorom rozhovoru, vstupuje do neho keď je to vhodné a zapája do rozhovoru iných účastníkov, vie rozhovor ukončiť, keď mu to vyhovuje aj keď nie vždy vhodne. Používa pri vyjadrovaní dobre štruktúrované vetné súvetia s väčším množstvom rôznorodých spojovacích výrazov a spojov.

2.1.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak zvládne väčšinu situácií, ktoré môžu nastať pri cestovaní v oblastiach, kde sa hovorí po nemecky, resp. po anglicky. Ovláda slovnú zásobu tak dobre, že sa vie bez prípravy podieľať na rozhovoroch o témach, ktoré sú mu známe alebo ho zaujímajú (napr. rodina, moje záujmy, štúdium aktuálne udalosti). Správne a presne používa výrazy adekvátne téme rozhovoru. Vyjadruje sa zrozumiteľne, hoci prstávky pri hľadaní správneho výrazu a gramatického tvaru sú evidentné, hlavne pri dlhšej interpretácii. Vie začať, udržiavať a ukončiť konverzáciu. Je schopný zopakovať a zhrnúť získané poznatky svojho partnera, aby si overil ich správne osvojenie. Dokáže spájať kratšie, abstraktné a niekedy aj nesúvislé myšlienky do zložitejších vetných konštrukcií.

2.1.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak sa vie dorozumieť v situáciách, v ktorých ide o jednoduchú a priamu výmenu informácií v rámci známych tém a činností. Vie viesť krátky rozhovor pri nadviazaní kontaktu, vie položiť otázky a odpovedať, ale nerozumie až natoľko, aby mnohol konverzáciu udržať sám. Používa základné vetné konštrukcie s naučenými frázami a slovnými väzbami na vyjadrenie obmedzeného rozsahu informácií v bežných situáciách. Niektoré gramatické a vetné štruktúry používa správne, ale systematicky robí aj niektoré základné chyby. Vie sa dorozumieť napriek limitovaným jazykovým prostriedkam, chybám pri počiatočnom nadväzovaní konverzácie a pri preformulovaní viet. Používa jednoduché spojky.

2.1.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak sa vie dorozumieť jednoduchým spôsobom, ale je odkázaný na to, že jeho partner trochu pomalšie zopakuje alebo ináč formuluje to, čo už povedal a pomohol mu vyjadriť to, čo by chcel povedať. Vie položiť jednoduché otázky a odpovedať, pokiaľ ide o bezprostredne potrebné veci a dôverne známe témy.

Žiak má len veľmi slabý repertoár slov a jednoduchých fráz vzťahujúcich sa k témam blízkym jeho osobe a určitým konkrétnym situáciám. Znalosť základných gramatických štruktúr a javov a ich využitie v dôsledku len naučených konštrukcií a slovnej zásoby sú veľmi obmedzené. Vie používať len krátke izolované, dopredu pripravené jazykové prostriedky, s dlhými prestávkami na hľadanie správneho výrazu, alebo na vyslovenie menej známych slov, prípadne opravu nesprávneho výrazu. Vie reagovať jednoduchým spôsobom, ale komunikácia závisí od opakovania, preformulovania toho čo partner už povedal a opravovania. Používa len jednoduché spojky a spojovacie výrazy.

2.1.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak nie je schopný ani jednoduchým spôsobom sa dorozumieť, aj keď jeho partner rozpráva pomaly, zreteľne a opakuje, alebo ináč preformuluje to, čo už povedal. Interakcia je nedostatočná, pretože nevie položiť jednoduché otázky a odpovedať ani pokiaľ ide o jemu dôverne známe témy, ako sú rodina, koníčky a záujmy, šport, voľný čas atď.

2.2. SÚVISLÉ ROZPRÁVANIE

2.2.1. Stupeň 1 (výborný)

Kvalitatívne ukazovatele úrovne samostatného súvislého rozprávania sú rovnaké ako pri hodnotení rozhovorov a preto toto hodnotenie zohľadňuje špecifiká tejto činnosti. Žiak vie podrobne a jasne popísať komplexné témy, zachováva logickú stavbu. Vie objasniť svoje stanovisko k aktuálnemu problému a uviesť argumenty za a proti rozličným možným riešeniam.

2.2.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak sa vyjadruje jednoduchými súvislými vetami pri opise skúseností, udalostí, snov, nádejí alebo cieľov. Vie krátko objasniť a zdôvodniť svoje názory a plány. Vie skoro bez námahy porozprávať dej filmu a popísať svoje reakcie.

2.2.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak vie samostatne, niekoľkými vetami, použitím jednoduchých prostriedkov opísať svoju rodinu, iných ľudí, svoje štúdium, životné podmienky, svoju súčasnú alebo predchádzajúcu činnosť atď.

2.2.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak vie používať jednoduché slovné spojenia vety pri opise ľudí, ktorých pozná, miesta, kde býva a tém, ktoré sú mu dobre známe.

2.2.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak nevie používať ani jednoduché jazykové prostriedky pri opisoch tém, ktoré sa bezprostredne dotýkajú jeho každodenného života a jeho blízkeho okolia.

3. PÍSANIE

3.1. SÚVISLÝ PÍSOMNÝ PREJAV

3.1.1. SPOSOBY HODNOTENIA

Hodnotenie je možné realizovať prostredníctvom:

- bodov (za každú oblasť je možné získať maximálne 5 bodov)
- percent
- známkou

Body	Percentá	Stupeň hodnotenia
20 – 18	100 % - 90 %	výborný
17 – 14	85 % - 70%	chválitebný
13 – 10	65 % - 50 %	dobrý
9 – 5	45 % - 25 %	dostatočný
4 – 0	20 % - 0 %	nedostatočný

3.1.2. KVALITATÍVNE UKAZOVATELE

Pri hodnotení písomného prejavu sa zohľadňujú nasledujúce kvalitatívne ukazovatele:

- obsah a dĺžka textu
(ak sa počet slov líši od predpísaného počtu slov o 10 % a viac penalizujeme žiaka odčítaním jedného bodu
Ak žiak získal za obsah a dĺžku textu 0 bodov získava aj za všetky ostatné oblasti 0 bodov.)
- členenie a stavba textu
- gramatika (morfológia a syntax a pravopis, interpunkcia)
- slovná zásoba (presnosť, použitie idiomov atď.)

3.1.2.1. OBSAH A DĹŽKA TEXTU

5 bodov – stanovená úloha je úplne zrealizovaná. Obsah zodpovedá téme, všetky body osnovy textu sú dôkladne rozpracované a zrozumiteľne napísané.

4 body - stanovená úloha je dobre zrealizovaná. Obsah zodpovedá téme, je dobre rozpracovaný, niektoré informácie chýbajú.

3 body – stanovená úloha je tamer zvládnutá. Obsah takmer zodpovedá téme. Viaceré body a osnovy chýbajú.

2 body – stanovená úloha nie je dostatočne zvládnutá. Väčšina bodov osnovy nie je adekvátne rozpracovaná alebo chýbajú. Obsah často odbočuje od témy, obsahuje irelevantné informácie.

1 bod - stanovená úloha je veľmi slabo zvládnutá. Obsah minimálne zodpovedá téme, neobsahuje požadované informácie možno v dôsledku nepochopenia zadania.

0 bodov - úloha nebola splnená. Obsah úplne odbočuje od témy nakoľko žiak nepochopil zadanie. Počet slovných jednotiek klesol pod 50 alebo sú irelevantné alebo úplne nevhodné.

3.1.2.2. ČLENENIE A STAVBA TEXTU

5 bodov – text je korektný a logicky správne štylizovaný a členený do odsekov. V eseji alebo referáte sú podané informácie ako myšlienkové pochody a pisateľ obhajuje alebo vyvracia určitý názor. Osobné aj oficiálne listy majú jasnú a logickú stavbu s dôrazom na to, čo je pre pisateľa zvlášť dôležité a čitateľovi pomáhajú pochopiť najdôležitejšie body. Jednotlivé časti textu a vety vytýčené v úlohe body osnovy sú spájané veľkým množstvom spojok a spájacích výrazov.

4 body – text je dobre štylizovaný s menšími nedostatkami v členení do odsekov. Vo väčšine prípadov sú pri spájaní viet a bodov osnovy textu použité vhodné spojky a spájacie výrazy. Štýl a forma textu sú celkovo adekvátne účelu a téme ktoré sú pisateľovi známe a ktoré ho zaujímajú. V liste vyjadruje svoje skúsenosti a dojmy.

3 body – jednotlivé myšlienky a vety sú vhodne usporiadané do odsekov, ale sa ďalej nerozvíjajú a sú len ojedinele spájané jednoduchými spojkami a spájacími výrazmi. Štýl a forma textu sú takmer dodržané.

2 body – lineárne usporiadané myšlienky sú nevhodne členené do odsekov. Sú použité štýlu neprimerané výrazové prostriedky a forma nezodpovedá účelu. Spojky a spájacie výrazy sú použité len zriedkavo.

1 bod – nie je dodržaný štýl a forma textu. Organizačné usporiadanie myšlienok je nejasné. Text nie je členený do odstavcov. Nie sú použité spojky a spájacie výrazy.

0 bodov – text nemá žiadnu stavbu. Nie je členený.

3.1.2.3. GRAMATIKA

5 bodov – v texte sú správne použité vetné konštrukcie vhodné k stanovenej téme a vyskytuje s ňou len minimálny počet morfológických a pravopisných chýb.

4 body – v texte sa vyskytuje niekoľko chýb v používaní gramatických štruktúr. V súvetiach a v zložených vetách je malé množstvo pravopisných chýb, ktoré nemajú vplyv na porozumenie.

3 body – v texte sa vyskytuje niekoľko závažných gramatických chýb, ktoré nenarušujú zrozumiteľnosť dôležitých častí textu. Vety sú prevažne jednoduché s niekoľkými pravopisnými chybami.

2 body – v texte sa vyskytuje viac závažných gramatických a pravopisných chýb. Vety sú z komunikatívneho hľadiska väčšinou zrozumiteľné, občas môžu čitateľa zmiasť.

1 bod – veľa závažných gramatických a pravopisných chýb zvyšuje obtiažnosť porozumenia textu.

0 bodov – nedostatočné gramatické vedomosti a množstvo chýb narušujú porozumenie textu.

3.1.2.4. SLOVNÁ ZÁSoba

5 bodov – žiak správne využíva široký rozsah slovnej zásoby podľa typu textu a danej témy.

4 body – takmer vždy je vhodne použitá primeraná slovná zásoba.

3 body – rozsah slovnej zásoby, ktorú si téma vyžaduje je obmedzený, avšak neprekáža komunikácii.

2 body – je použitá len základná slovná zásoba, niektoré výrazy narušujú komunikáciu.

1 bod – minimálna slovná zásoba spôsobuje obtiažnosť porozumenia textu.

0 bodov – slovná zásoba nezodpovedá téme a text nespĺňa komunikatívne hľadisko.

3.2. TESTY

Prostredníctvom testov zisťujeme silné a slabé stránky individuálnych žiakov a celkovú úroveň študijnej skupiny a zisťujeme a hľadáme východiská na zlepšenie úrovne vedomostí.

3.2.1. TESTOVANÉ OBLASTI

- porozumenie (posluch, čítanie)
- gramatika a slovotvorba
- slovná zásoba
- pravopis

3.2.2. DRUHY TESTOV

- diagnostické (pri nástupe do študijného procesu)
- postupové výkonostné testy (po prebraní určitého celku alebo 3 – 4 lekcií)
- výsledné výkonostné testy (na konci školského polroku).

3.2.3. HODNOTENIE TESTOV

- žiak absolvuje test a získa stupeň prospechu „dostatočný“ ak získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov
- žiak získa stupeň prospechu „dobrý“ ak získa viac ako 54 % z celkového počtu bodov
- žiak získa stupeň prospechu „chválitebný“ ak získa viac ako 75 % z celkového počtu bodov
- žiak získa stupeň prospechu „výborný“ ak získa viac ako 89 % z celkového počtu bodov

Percentá	Stupeň hodnotenia
100 % - 90 %	„výborný“
89 % - 76 %	„chválitebný“
75 % - 55 %	„dobrý“
54 % - 34 %	„dostatočný“
33 % - 0 %	„nedostatočný“

4. KLASIFIKÁCIA NA KONCI SKÚŠOBNÉHO OBDOBIA

Žiak získa výslednú známku „dostatočný“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **4,51**.

Žiak získa výslednú známku „dobrý“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **3,51**.

Žiak získa výslednú známku „chválitebný“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **2,51**.

Žiak získa výslednú známku „výborný“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **1,51**.

Žiak nebude klasifikovaný ak za každý štvrtrok skúšobného obdobia nezíska minimálny počet známok v predmete, t. j. dve.

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov **anglického jazyka, ako prvého cudzieho jazyka** sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
L. and J. Soars : New Headway Pre-Intermediate, the third edition SB+WB. OUP 2007	Dataprotektor	Mapy	Internet
L. and J. Soars : New Headway Intermediate, the third edition SB+WB. OUP 2007	DVD prehrávač	Názorné tabule	Noviny a časopisy
Mark Harrison :Grammar Spectrum 2, 3. OUP 1995	CD prehrávače	Zbierky testov	Umelecká literatúra
Juraj Belán : Vocabulary Practice. Didaktis 2006	Plastová tabuľa	Plagáty	
Juraj Belán : Grammar Practice 2 . Didaktis 2004	Magnetická tabuľa	Zvukové a video nahrávky	
Raymond Murphy : English Grammar in Use. CUP 1994	Notebook	Ilustračný materiál	
Benson, Kelly, Ježková : Say It In English . SPN 2005	Televízor		
M Vince, P. Emmerson : First Certificate. MACMILLAN 2003			
Mann, Taylore-Knowles : Destination B2. Macmillan 2005			
M Vince, P. Emmerson : Intermediate Language Practice. MACMILLAN 2003			
S. Brendlová : Reálie angl. hovoriacich krajín. FRAUS 2006			
Eva, Alexander M. Peck : Moderní konverzačné témy v angličtine. Fraus 2000			
Collocations. OUP 2003			
Idioms. OUP 2001			
Business English, OUP 1994			
Essential Dictionary. MACMILLAN 2003			
Active Study Dictionary. LONGMAN 1999			
English Dictionary. MACMILLAN 2006			
Haraksimová, Mokrý : Anglicko-slovenský prekladový slovník. Ottovo nakladatelství 2003			
Student's Dictionary of English . OUP 2005			
PASSWORD-anglický výkladový slovník SPN 1999			

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov **anglického jazyka, ako druhého cudzieho jazyka** sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
L. and J. Soars : New Headway Elementary, the third edition SB+WB. OUP 2007	Dataprojektor	Mapy	Internet
L. and J. Soars : New Headway Pre-Intermediate, the third edition SB+WB. OUP 2007	DVD prehrávač	Názorné tabule	Noviny a časopisy
Mark Harrison :Grammar Spectrum 1, 2. OUP 1995	CD prehrávače	Zbierky testov	Umelecká literatúra
Juraj Belán : Vocabulary Practice. Didaktis 2006	Plastová tabuľa	Plagáty	
Juraj Belán : Grammar Practice 1. Didaktis 2004	Magnetická tabuľa	Zvukové a video nahrávky	
Raymond Murphy : English Grammar in Use. CUP 1994	Notebook	Ilustračný materiál	
Benson, Kelly, Ježková : Say It In English . SPN 2005	Televízor		
Thompson, Martinet : A Practical English Grammar, Exercises 1 OUP 2006			
Tryml, Gottheinerová : Moderní Učebnice Angličtiny. NS SVOBODA 1997			
Michael Vince : Elementary English Practice. MACMILLAN 2006			
S. Brendlová : Reálie angl. hovoriacich krajín. FRAUS 2006			
Eva, Alexander M. Peck : Moderní konverzačné témy v angličtine. Fraus 2000			
Collocations. OUP 2003			
Idioms. OUP 2001			
Business English, OUP 1994			
Essential Dictionary. MACMILLAN 2003			
Active Study Dictionary. LONGMAN 1999			
English Dictionary. MACMILLAN 2006			
Student's Dictionary of English . OUP 2005			
Haraksimová, Mokrý : Anglicko-slovenský prekladový slovník. Ottovo nakladatelství 2003			
PASSWORD-anglický výkladový slovník SPN 1999			

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Nemecký jazyk

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

1. cudzí jazyk

Týždenný počet hodín : 4-4-4-4

Počet hodín spolu: 132-132-132-120

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 4.07.2013

pod číslom UO-VP-003/2008 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom a štátnym jazykom. Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojením si cudzích jazykov pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Požiadavky pre vzdelávanie v cudzích jazykoch vychádzajú zo spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov. **Vzdelávanie v 1. cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne B2, v 2. cudzom jazyku smeruje k dosiahnutiu úrovne A2 (podľa spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky).** Úspešnosť jazykového vzdelávania ako celku je závislá nielen od výsledkov vzdelávania v materinskom jazyku a v cudzom jazyku, ale závisí aj od toho, do akej miery sa jazyková kultúra žiakov stane predmetom záujmu aj všetkých ostatných oblastí vzdelávania.

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Spoločný názov pre úroveň **A1 a A2 je používateľ základného jazyka** (independent learner), čo predpokladá, že učiaci sa ovládajú jazyk v základnom rozsahu, čo mu umožňuje opisovať každodenné situácie predvídateľného obsahu, i keď vo všeobecnosti je nútený obsah výpovede obmedziť a hľadať slová. Požiadavky kladené na učiaceho sa predpokladajú jeho uvedomelý prístup k osvojeniu si cudzieho jazyka. Táto koncepcia umožňuje učiacemu sa, aby sa na základe vlastného uváženia rozhodol, do akej miery bude cudzí jazyk v budúcnosti používať a sám si zvolil úroveň náročnosti.

Spoločný názov pre úroveň **B1 a B2 je samostatný používateľ jazyka**, čo predpokladá, že učiaci sa aktívne pristupujú k získavaniu vedomostí nielen na hodinách cudzieho jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (v rámci samoštúdia) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou. Požiadavky, ktoré sa

kladú na učiaceho sa predpokladajú, že bude vedome a cielene pristupovať k osvojeniu si cudzieho jazyka. Táto koncepcia mu umožňuje, aby sa na základe vlastného uváženia rozhodol, do akej miery bude cudzí jazyk v budúcnosti používať.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
 - príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku ako svojbytnému historickému javu, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedka k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* sa pri používaní a učení sa jazyka rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využíva všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapája sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych i abstraktných oblastí. Pri tomto procese si učiaci sa aktivuje tie stratégie učenia sa, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,

dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje, viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A2:

- dokáže podať jednoduchý opis a charakteristiku ľudí, životných a pracovných podmienok, každodenných zvyklostí, opis toho, čo má a nemá rád, vo forme krátkeho sledu jednoduchých výrazov a viet,
- dokáže odpovedať na sled jednoznačne formulovaných otázok, najmä ak môže požiadať o ich zopakovanie a má k dispozícii aj istú pomoc pri formulovaní svojej odpovede,
- rozumie slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na oblasti každodenného života za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne artikulovaná,
- rozumie krátkym jednoduchým textom na známe konkrétne témy, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu každodenného jazyka.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových zručností.

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal: vedome získať nové vedomosti a zručnosti,

- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,

- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou (zámer, téma, logická následnosť),
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najfrekvencovanejšie konektory na spájanie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne formulovaná :

- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého,
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe,
- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa dokáže porozumieť krátke jednoduché texty, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby :

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke články,
- porozumel jednoduché osobné listy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- 1 napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- 2 napísať jednoduché osobné listy,
- 3 zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- 4 stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- 5 napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- 6 jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

Ústny prejav

Ústny prejav - dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu, ale nie vždy je schopný ju aj viesť a rozvíjať.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne,
- povedať, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav - monológ

Učiaci sa dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, atď. Vo forme krátkeho sledu jednoduchých slovných spojení a viet.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vďačnosť,
- jednoduchým spôsobom sa rozprávať o každodenných praktických otázkach,
- komunikatívne zvládnuť jednoduché a rutinné úlohy (role) s použitím jednoduchých slovných spojení a viet,

- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok,
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň B2 rozumie:

1. hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy, vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii,
2. komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre ktoréhokoľvek účastníka rozhovoru predstavovalo zvýšené úsilie,
3. dokáže vytvoriť jasne sformulovaný podrobný text na rozličné témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rozličných možností.

Spoločenské ciele

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových činností.

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uplatňovať rôzne stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka a efektívne si osvojovať jazykové poznatky a rečové zručnosti,
- chápať potrebu celoživotného vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- uplatňovať všeobecné vedomosti týkajúce sa geografických a kultúrnych reálií,
- uplatňovať získané vedomosti a zručnosti v každodennom živote,
- rozoznať normy správania sa a spoločenské konvencie krajín, v ktorých sa hovorí cudzím jazykom,
- kriticky pristupovať k výberu informácií,
- porovnávať reálne krajín cieľového jazyka s reáliami vlastnej krajiny,
- uplatňovať osvojené vedomosti a zručnosti v príprave na svoje budúce povolanie,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Inštitucionálne ciele

Inštitucionálne ciele sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Inštitucionálne ciele zahŕňajú nasledovné zložky:

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovtvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- správne komunikovať a reagovať v rôznych spoločenských situáciách,
- dodržiavať konvencie slušnosti (vyjadrenie záujmu o druhého výmena názorov a informácií, vyjadrenie obdivu, srdečnosti, pohostinnosti; vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia a vďaky; vyhýbanie sa opravovaniu, poučovaniu a priamym príkazom; vyhýbanie sa vyjadreniu asertívnej nadradenosti, neprimeranému sťažovaniu sa, neprimeranej nespokojnosti),

- používať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely v rôznych formách prejavu (formálneho, neformálneho, rodinného, intímneho).

Učiaci sa dokáže komunikovať zrozumiteľne, vie sa vyjadriť slušne vo formálnom a neformálnom štýle, vzhľadom na situáciu a partnera komunikácie. Vie sa aktívne zapojiť do diskusie, ktorá prebieha v prirodzenom tempe a v štandardnom jazyku. Dokáže nadviazať kontakt s každým, koho materinským jazykom je osvojovaný si cudzí jazyk.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni B2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni B1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby sa vedel vyjadriť:

- v súlade s požadovanou stratégiou (zámer, téma, následnosť, príčina, kohézia, koherencia, štýl, register, rétorika),
- a funkčne využíval jazykové prostriedky na získavanie informácií, vyjadrenie postojov (súhlas, nesúhlas), modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zámery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa, záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach), etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, súhlas, nesúhlas, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie),
- pri interakcii (výmena informácií) alebo transmisii (sprostredkovanie informácií).

Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa porozumie dlhším, náročnejším monologickým, dialogickým a kombinovaným ústnym prejavom informatívneho a umeleckého charakteru, a primerane náročným populárno-náučným textom, ktoré sú prednesené v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal porozumieť :

- prejav ako celok, tému a hlavnú myšlienku,
- špecifické informácie a dokáže zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich, ich názory a stanoviská,
- rečové prejavy informatívneho charakteru s konkrétnou i abstraktnou tematikou v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- prejavy informatívneho charakteru s tematikou každodenného života: oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady v primeranom tempe reči na príslušnej úrovni a v štandardnom jazyku,
- autentické dialógy, napr. telefonický rozhovor, interview,
- prejavy naratívneho charakteru, napr.: zážitok, príbeh,
- podstatné informácie v obsahovo a jazykovo náročnejších prednáškach, referátoch a diskusiách, prednesených v bežnom hovorovom tempe reči a v štandardnom jazyku,
- podstatné informácie z rozhlasových a televíznych správ, dokumentárnych filmov s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči,
- rečové prejavy umeleckého charakteru, napr.: ukážky z filmu, rozhlasovej hry, a vedel odhadnúť postoje, názory a náladu hovoriacich.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa porozumie náročnejším textom informatívneho, faktografického, populárno-náučného charakteru, ktoré súvisia s aktuálnymi problémami, a dokáže dedukovať, analyzovať, zovšeobecňovať stanoviská a názory autorov. Číta prózu podľa vlastného výberu.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- získať informácie zo stredne náročných textov,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru náročnejšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,

- rozlišovať v texte zámer, postoj a pocity autora, a ostatných zúčastnených, odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte,
- pružne meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondenčné texty formálneho a neformálneho charakteru,
- čítať a porozumieť rôzne texty informatívneho charakteru a primerane náročné populárno-náučné texty: pracovné návody a prospekty,
- rozumieť texty v masovokomunikačných prostriedkoch a články z tlače,
- porozumieť ukážky z literárnych textov, napr. z krátkej prózy, z románov a divadelných hier.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni B2 dokáže napísať rozsiahlejší súvislý prejav na rôzne témy s využitím osobnej skúsenosti. Dokáže vyjadriť a zdôvodniť svoj postoj a názor. Efektívne využije zložitejšie lexikálne, gramatické, syntaktické a štylistické prostriedky vo formálnom a neformálnom písomnom prejave.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší úradný list: žiadosť, sťažnosť, správu, inzerát a odpoveď naň,
- napísať niektoré útvary administratívneho štýlu: objednávku, reklamáciu, program rokovania,
- napísať vlastný životopis,
- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie),
- napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov,
- napísať rozsiahlejší, obsahovo a jazykovo náročnejší slohový útvar s využitím argumentácie a porovnávania. Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa dokáže jazykovo správne a primerane reagovať v rôznych situáciách. Spontánne sa zapojí do rozhovoru na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Vie udržiavať plynulosť komunikácie. Dokáže sa aktívne zapojiť do diskusie na rôzne témy.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- spontánne reagovať v rôznych komunikatívnych situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoju výpoveď,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému),
- interpretovať a odovzdávať informácie.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa dokáže predniesť rozsiahlejší súvislý ústny prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu. Dokáže vyjadriť vlastný názor a pri rôznych možnostiach riešenia problému, uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Učiaci sa na úrovni B2 má rozvinuté zručnosti na úrovni B1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- vyjadrovať sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu,
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu,
- opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti,
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy),
- interpretovať a stručne zhrnúť napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim,
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor a postoj k nim.

Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie

stanovených pre úrovne A1 až B2 podľa SERR pre jazyky:

Spôsobilosti	Funkcie
a) Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Podakovať a vyjadriť svoje uznanie
b) Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
c) Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
d) Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
e) Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
f) Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
g) Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
h) Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
i) Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
j) Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať
k) Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybniť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
l) Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať
m) Reagovať na príbeh alebo	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva

udalosť	Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
n) Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
o) Reagovať na niečo, čo sa má udiat v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodat' odvahy/ Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie
p) Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať
q) Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok
r) Korešpondovať	Korešpondovať Z začať list Ukončiť list
s) Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
t) Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Z začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
u) Vypracovať prezentáciu/prednášku	Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť svoj výklad
v) Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku	Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
w) Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie
x) Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy Nahradit' zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
y) Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Z začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku

Delenie učebných osnov cudzích jazykov

Učebné osnovy sú v nemeckom a anglickom jazyku delené podľa Spoločného európskeho referenčného rámca na nasledovné úrovne:

Širok úroveň	A Používateľ základov jazyka				B Samostatný používateľ							
Hrubé členenie	A1		A2		B1		B2					
Jemnejšie členenie	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2				

Vzdelávanie v cudzích jazykoch v základných a stredných školách predpokladá dosiahnutie iba niektorej zo štyroch úrovní A1, A2, B1, B2 hrubého členenia, ktoré sa dajú definovať. Tieto testové postupy (evalvačné štandardy) budú zahŕňať výkonové štandardy.

Z hľadiska obsahovej transformácie je nevyhnutné hľadať a precizovať adekvátny učebný obsah, prostredníctvom ktorého chceme žiakom napomáhať nielen pamätať si, ale aj konštruovať významy a v istej perspektíve nadobúdať kompetencie. Rozvoj kompetencií je možným základným východiskom kvalitatívnej premeny kmeňového učiva. Kompetenciu definujeme ako spôsobilosť mobilizovať v rôznych kontextoch a činnostiach systém vedomostí, zručností, schopností, sociálnych a kultúrnych hodnôt, postojov, emočných a ďalších osobnostných kvalít, ktorý je špecificky usporiadaný. Zameranosť na kompetencie môže prispieť ku kvalitatívnemu vymedzeniu kmeňového učiva, čo naznačujú aj nasledujúce charakteristiky kompetencie.

Kompetencia:

1. má činnostný charakter: formuje sa na základe osobnej a praktickej skúsenosti, pričom sa realizuje v praxi,
2. je komplexným celkom: vedomostí, zručností, postojov a ďalších zložiek, ktoré boli doteraz vnímané samostatne,
3. má procesuálny charakter: nevyjadruje trvalý stav, ale kvalitatívne sa mení podľa stupňa osvojenia v procese celoživotného vzdelávania,
4. je dynamická a rozvinutá na rôznej úrovni: počas procesu osvojovania ju možno len predpokladať, preto je nevyhnutné presne špecifikovať kritéria jej vyhodnotenia,
5. je predpokladom pre výkon subjektu v určitej oblasti činnosti: je výsledkom akéhokoľvek vzdelávania.

3. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

ROČNÍK : PRVÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: NEMECKÝ JAZYK				4 hodina týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Ho diny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
1. Dobrý deň	21	geografia, etika, občianska náuka, slovenský jazyk	- poznať tvary slovies pomocných - časovať pravidelné slovesá - časovať nepravidelné slovesá - tvoriť otázku a zápor a používať krátke odpovede - používať dvojjazyčné slovníky - používať výrazy spoločenskej komunikácie so správnym prízvukom a intonáciou - získať informácie z vizitiek - poznať tvary rozkazovacieho spôsobu - ovládať číslovky od 1 - 100 - porozumieť špecif. Informáciám z vypočutého telefonického rozhovoru	- pozná tvary slovies - vie používať pravidelné slovesá - vie používať nepravidelné slovesá - utvorí otázku a zápor a používa krátke odpovede - používa dvojjazyčné slovníky - používa výrazy spoločenskej komunikácie - vie získať informácie z vizitiek - pozná tvary rozkazovacieho spôsobu - ovláda číslovky od 1-100 - porozumie špecif.informáciám z vypočutého telefonického rozhovoru	- ústne skúšanie - pisomné skúšanie	- cvičenia - ústna odpoveď - didaktický test
Obrázky z Nemecka	21	geografia, etika, občianska náuka, informatika, dejepis	- rozšíriť si vedomosti o možnostiach tvorenia mn. čísla podst. mien - zvládnuť ďalšie zápory vo vete	- rozšíri si vedomosti o možnostiach tvorenia mn. čísla podst. mien - zvláda ďalšie zápory vo vete	pisomné skúšanie	cvičenia

	2	•	• porozumieť gram. a štylistickým rozdielom slovies „wissen, können“ • vyhľadať špecif. osobné informácie z vypočutého textu • popísať skutočnosti v závislosti od miesta • zachytiť numerické informácie z vypočutého autentického textu • porovnať odlišný životný štýl na dedine a v meste • používať výkladový slovník pri práci s textom • dokázať vyjadriť svoj názor na život v meste a na dedine • porozumieť obsahu počutého textu v štandardnom jazyku	• porozumie gram. a štylistickým rozdielom slovies „wissen, können“ • vyhľadá špecifické osobné inf. z vypočutého textu • popíše skutočnosti v závislosti od miest • zachytí numerické informácie z vypočutého autentického textu • porovná odlišný životný štýl na dedine a v meste • používa výkladový slovník pri práci s textom • dokáže vyjadriť svoj názor na život v meste a na dedine • porozumie obsahu počutého textu v štandardnom jazyku	• písomné skúšanie • ústne skúšanie	• cvičenia • posluchové cvičenie • projekt • didaktický test
• Moja rodina a ja	22					
	1	• etika, občianska náuka, slovenský jazyk	• analyzovať spoločensky primeranú a neprimeranú konverzáciu • vytvoriť hypotézu na základe cvičenia na počúvanie • spoznať a odlíšiť privlastňovacie zámená • rozšíriť si vedomosti o ďalších privlastň. zámenách	• analyzuje spoločensky primeranú a neprimeranú konverzáciu • vytvorí hypotézu na základe cvičenia na počúvanie • spozná a odlíši privlastňovacie zámená • rozšíri si vedomosti o ďalších privlastň.	• ústne skúšanie	• konverzačné cvičenia • cvičenia na počúvanie
	1					
	2					
	2					

	1 1		• vyplniť úradný formulár • pýtať sa a reagovať na prečítaný text	zámenách • vyplní úradný formulár • pýta sa a reaguje na prečítaný text	• písomné skúšanie	• písomná práca • didaktický test
	1 1 2 3 2 1 2 2		• vyvodí závery z prečítaného textu • aktívne tvorí a používa slovesá s odl. predponou • naučí sa pripraviť koncept súkromného listu • samostatne prezentovať rozprávanie podľa obrázka • predviesť v dialógu časové výrazy, dátumy a činnosti v priebehu týždňa • iniciovať spev na základe vypočutej nahrávky • aktívne používať správny vetný rámec • dokázať napísať súkromný list	• vyvodí závery z prečítaného textu • aktívne tvorí a používa slovesá s odl. predponou • naučí sa pripraviť koncept súkromného listu • samostatne prezentuje rozprávanie podľa obrázka • predvedie v dialógu časové výrazy, dátumy a činnosti v priebehu týždňa • reprodukuje spev na základe nahrávky • aktívne používa správny vetný rámec • dokáže napísať súkromný list	• ústne skúšanie • písomné skúšanie	• cvičenia • projekt • počúvanie • písomná práca

Münsterovo námestie vo Freiburgu	23 1 2 2 2 1 2 1 2 2 1	informatika, doprava a geografia, ekonomika, účtovníctvo	- Iniciovať komunikačnú hru - spoznať a odlišovať ďalšie modálne slovesá - tvoriť a používať správne tvary nepravidelných slovies - aktívne používať určitý a neurčitý člen s podst. menami vo 4. páde - diskutovať o pozitívach a negatívach nákupu cez víkend - voľne preložiť prečítaný text - porozumieť autentickému monologickému prejavu osôb - zapojiť sa do diskusie o nakupovaní s vlastnou argumentáciou - vhodne komunikovať na rôznych predajných miestach - nacvičiť si správnu intonáciu a prízvuk v zdvorilých žiadostiach a požiadavkách	- predvedie komunikačnú hru - spozná a odlíši ďalšie modálne slovesá - tvorí a používa správne tvary nepravidelných slovies - aktívne používa určitý a neurčitý člen s podst. menami vo 4. páde - diskutuje o pozitívach a negatívach nákupu cez víkend - voľne preloží prečítaný text - porozumie autentickému monologickému prejavu osôb - zapojí sa do diskusie o nakupovaní s vlastnou argumentáciou - vhodne komunikuje na rôznych predajných miestach - nacvičí si správnu intonáciu a prízvuk v zdvorilých žiadostiach a požiadavkách	- ústne skúšanie - pisomné skúšanie	- didaktická hra - gramatické cvičenia - konverzačné cvičenia
	2 1 1		- viest dialóg v špecif. situáciách : výmena peňazí, nakupovanie ... 1 - vyjadriť svoje stanovisko k k cestovnému ruchu - uplatniť synonymá k internacionalizmom - naučiť sa pripraviť koncept k vybranému textu z časopisu	- vedie dialóg v špecif. situáciách : výmena peňazí, nakupovanie... - vyjadrí svoje stanovisko k cestovnému ruchu - uplatní synonymá k internacionalizmom - naučí sa pripraviť koncept k vybranému textu z	verbálne skúšanie	- dialogické cvičenia - diktát

	2		vhodne členiť písomný prejav do odsekov	časopisu vhodne členiť písomný prejav do odsekov		písomná práca
	1					
Ludia v Hamburgu	23 3 2 3 2 2 2 2 3 2 2	etika a občianska náuka, geografia, dejepis, informatika	- osvojiť si a správne používať predložky auf a in na otázku „Kam“ - predpovedať obsah nahrávky na základe vizuálneho podnetu - aktívne používať tvary privl. a osobných zámen v akuzatívne - vedieť zoradiť získané informácie - porozumieť jednoduchému receptu v nemčine - vyjadriť svoje stanovisko na jednotlivé povolania - rozprávať o svojom budúcom povolaní - zdôvodniť vlastný postoj k danej téme - rozlíšiť používanie slovies v prézente a präterite - vedieť rozlíšiť základné a rozšírené informácie	- osvojiť si a správne používať predložky auf a in na otázku „Kam“ - predpovedá obsah nahrávky na základe vizuálneho podnetu - aktívne používa tvary privl. a osobných zámen v akuzatívne - vie zoradiť získané inf. - porozumie jednoduchému receptu v nemčine - vyjadriť svoje stanovisko na jednotlivé povolania - charakterizuje svoje budúce povolanie - zdôvodní vlastný postoj k danej téme - rozšíri používanie slovies v prézente a präterite - vie rozlíšiť základné a rozšírené informácie	- ústne skúšanie - písomné skúšanie	- riadený rozhovor - cvičenia na počúvanie - didaktický test
Miestny termín: Lipsko	22		Žiak má:	Žiak:		
	2	geografia, informatika, obchodná psychológia, marketing, dejepis, slovenský jazyk	dokázať časovať pravidelné a nepravidelné slovesá v perfekto	- dokáže časovať pravidelné a nepravidelné slovesá v perfekto - rozlíši použitie präterita a perfekta	verbálne skúšanie	gramatické cvičenia

	2		- rozlíšiť použitie préterita a perfekta - charakterizovať veci, miesta, osoby podľa vizuálnych podnetov - vedieť zachytiť špecif. informáciu z počutého textu a doplniť ich do písomnej verzie - správne použiť lexiku pri skompletizovaní textu - vyplniť tabuľku podľa vypočutého textu - analyzovať prečítaný text podľa vopred určených úloh - pracovať s článkom v časopise - vhodne aplikovať synonymá a antonymá v konverzácii - používať predložky s časovým významom v texte - vypracovať projekt „Lipsko v kontexte s Nemeckom“ - zosumarizovať informácie na základe vypočutého textu - navrhnuť plán a program stretnutia	- charakterizuje veci, miesta, osoby podľa vizuálnych podnetov - vie zachytiť špecifické inf. z počutého textu a doplní ich do písomnej verzie - správne používa lexiku pri skompletizovaní textu - vyplní tabuľku podľa vypočutého textu - analyzuje prečítaný text podľa vopred určených úloh - vie pracovať s článkom v časopise - vhodne aplikuje synonyma a antonyma v konverzácii - používa predložky s časovým významom v texte - vypracuje projekt „Lipsko v kontexte s Nemeckom“ - zosumarizuje info na základe textu - navrhne plán a program stretnutia	písomné skúšanie	- cvičenia na počúvanie - didaktický test - projekt
	2					
	1					
	1					
	1					
	1					
	1					
	1					
	1					
	1					

	1					
	1		- kompetentne používať rozdiely medzi jednoduchým a zloženým min. časom - zachytiť časové údaje vypočutého textu	- kompetentne používa rozdiely medzi jednoduchým a zloženým min. časom - zachytí časové údaje vypočutého textu	písomné skúšanie	cvičenia na počúvanie
	1		- napísať kompozíciu s využitím osobných údajov v čase - upevňovať správne používanie slovného a vetného prízvuku a intonácie - funkčne používať slovesné časy v texte - opísať miesto na základe vizuálneho podnetu - komunikovať s využitím vhodnej intonácie a prízvuku na tému : Školský rok je za nami“i	- napiše kompozíciu s využitím osobných údajov v čase - upevňuje správne používanie slovného a vetného prízvuku a intonácie - funkčne používa slovesné časy v texte - opíše miesto na základe vizuálneho podnetu - komunikuje s využitím vhodnej intonácie a prízvuku na tému : Školský rok je za nami „	- písomné skúšanie - verbálne skúšanie	- diktát - písomná práca

4. Pravidlá hodnotenia žiakov

1. POROZUMENIE

1.1. Počúvanie

1.1.1. Stupeň 1 (výborný)

Žiak rozumie dlhším prejavom a zložitejšej argumentácii pokiaľ mu je tematika týchto výstupení známa. Rozumie hovoreným textom aj keď nemajú jasnú stavbu a keď vzťahy sú len naznačené nie explicitné. V televízii a rádiu rozumie väčšine spravodajských relácií a reportáží. Rozumie väčšine hraných filmov, pokiaľ sa v nich hovorí spisovným jazykom. Vie identifikovať tému, rozumie frázam, slovám a iným výrazom vzťahujúcim sa k téme aj vtedy ak sa hovorí rýchlo a nezáleží na tom, čo sa hovorí „naživo“ alebo v médiách.

1.1.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak rozumie základným bodom zreteľných prejavov, ak sa používa zrozumiteľný spisovný jazyk a ak ide o známe veci z oblasti jeho študijného odboru, školy, voľného času atď. Rozumie informáciám mnohých rozhlasových a televíznych relácií o aktuálnych udalostiach alebo témach spätých s jeho osobnými alebo profesijnými záujmami, ak sa hovorí relatívne pomaly a zreteľne.

1.1.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak rozumie jednotlivým vetám a najčastejšie používaným slovám v prejavoch, ktoré súvisia s pre neho dôležitými témami o jeho osobe, rodine, nákupoch, štúdiu a mieste, kde študuje a býva. Rozumie podstate krátkych, zreteľne vyslovených a jednoduchých správ a oznamov.

1.1.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak rozumie známym každodenným výrazom a celkom jednoduchým vetám, krátkym jednoduchým pokynom ak sa hovorí veľmi zreteľne a pomaly.

1.1.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

1.2 ČÍTANIE

1.2.1. Stupeň 1 (výborný)

Žiak rozumie bez námahy všetkým druhom písaných textov a vecným a literárnym textom a dokáže pochopť ich štylistické rozdiely. Vie čítať články a oznamy, v ktorých autori zaujímajú konkrétne postoje alebo stanoviská. Rozumie odborným textom z oblasti svojej študijnej orientácie. Rozumie súčasným prozaickým textom.

1.2.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak rozumie textom v ktorých sa vyskytujú frekventované výrazy jazyka používaného v každodennom živote alebo povolani. V osobných listoch rozumie opisom udalostí, pocitov a želaní.

1.2.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak vie prečítať a rozumie krátkym jednoduchým textom. V jednoduchých textoch každodennej komunikácie (napr. v reklamách, prospektoch, jedálnych lístkoch alebo cestovných poriadkoch) vie vyhľadať konkrétne predvídateľné informácie. Rozumie krátkym, jednoduchým osobným listom.

1.2.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak rozpozná známe mená, slová a celkom jednoduché vety, napr. na vývesných tabuliach, plagátoch alebo prospektoch.

1.2.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak sa nevie zorientovať ani v jednoduchých textoch, nerozumie bežne používaným slovám a celkom jednoduchým vetám.

2. ROZPRÁVANIE

Kvalitatívne ukazovatele, ktoré sú určujúcimi faktormi pri hodnotení ústnych vyjadrovacích schopností v oboch typoch rozprávania, v rozhovoroch aj pri súvislom rozprávaní sú:

- obsah (náročnosť spracovania/kvalita rozhovoru)
- plynulosť a súvislosť vyjadrovania
- výslovnosť, intonácia
- schopnosť interakcie a argumentácie
- gramatická presnosť.

2.1. ROZHOVORY

2.1.1. Stupeň 1 (výborný)

Žiak sa dokáže bez námahy, spontánne dorozumieť tak, že je možné bez očividného hľadania správnych výrazov, viesť normálny rozhovor s rodeným hovoriacim bez toho, aby to zaťažovalo oboch účastníkov. Žiak sa aktívne podieľa na diskusii a vie presne vyjadriť svoje myšlienky, odôvodňovať a obhajovať vlastné názory.

Žiak ovláda podstatnú časť slovnej zásoby, používa vhodné formulácie, aby sa vyjadril presne na väčšinu všeobecných tém a bez väčších prestávok na hľadanie správnych výrazov. Používa kompletne vetné štruktúry a preukazuje vysokú úroveň ovládania gramatiky. Nerobí pri vyjadrovaní chyby, ktoré by spôsobovali nepochopenie a vie svoje chyby opraviť. Vyjadruje sa pľhotovo. Žiak je iniciátorom rozhovoru, vstupuje do neho keď je to vhodné a zapája do rozhovoru iných účastníkov, vie rozhovor ukončiť, keď mu to vyhovuje aj keď nie vždy vhodne. Používa pri vyjadrovaní dobre štruktúrované vetné súvetia s väčším množstvom rôznorodých spojovacích výrazov a spojov.

2.1.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak zvládne väčšinu situácií, ktoré môžu nastať pri cestovaní v oblastiach, kde sa hovorí po nemecky, resp. po anglicky. Ovláda slovnú zásobu tak dobre, že sa vie bez prípravy podieľať na rozhovoroch o témach, ktoré sú mu známe alebo ho zaujímajú (napr. rodina, moje záujmy, štúdium aktuálne udalosti). Správne a presne používa výrazy adekvátne téme rozhovoru. Vyjadruje sa zrozumiteľne, hoci prstávky pri hľadaní správneho výrazu a gramatického tvaru sú evidentné, hlavne pri dlhšej interpretácii. Vie začať, udržiavať a ukončiť konverzáciu. Je schopný zopakovať a zhrnúť získané poznatky svojho partnera, aby si overil ich správne osvojenie. Dokáže spájať kratšie, abstraktné a niekedy aj nesúvislé myšlienky do zložitejších vetných konštrukcií.

2.1.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak sa vie dorozumieť v situáciách, v ktorých ide o jednoduchú a priamu výmenu informácií v rámci známych tém a činností. Vie viesť krátky rozhovor pri nadviazaní kontaktu, vie položiť otázky a odpovedať, ale nerozumie až natoľko, aby mnohol konverzáciu udržať sám. Používa základné vetné konštrukcie s naučenými frázami a slovnými väzbami na vyjadrenie obmedzeného rozsahu informácií v bežných situáciách. Niektoré gramatické a vetné štruktúry používa správne, ale systematicky robí aj niektoré základné chyby. Vie sa dorozumieť napriek limitovaným jazykovým prostriedkam, chybám pri počiatočnom nadväzovaní konverzácie a pri preformulovaní viet. Používa jednoduché spojky.

2.1.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak sa vie dorozumieť jednoduchým spôsobom, ale je odkázaný na to, že jeho partner trochu pomalšie zopakuje alebo ináč formuluje to, čo už povedal a pomohol mu vyjadriť to, čo by chcel povedať. Vie položiť jednoduché otázky a odpovedať, pokiaľ ide o bezprostredne potrebné veci a dôverne známe témy.

Žiak má len veľmi slabý repertoár slov a jednoduchých fráz vzťahujúcich sa k témam blízkym jeho osobe a určitým konkrétnym situáciám. Znalosť základných gramatických štruktúr a javov a ich využitie v dôsledku len naučených konštrukcií a slovnej zásoby sú veľmi obmedzené. Vie používať len krátke izolované, dopredu pripravené jazykové prostriedky, s dlhými prestávkami na hľadanie správneho výrazu, alebo na vyslovenie menej známych slov, prípadne opravu nesprávneho výrazu. Vie reagovať jednoduchým spôsobom, ale komunikácia závisí od opakovania, preformulovania toho čo partner už povedal a opravovania. Používa len jednoduché spojky a spojovacie výrazy.

2.1.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak nie je schopný ani jednoduchým spôsobom sa dorozumieť, aj keď jeho partner rozpráva pomaly, zreteľne a opakuje, alebo ináč preformuluje to, čo už povedal. Interakcia je nedostatočná, pretože nevie položiť jednoduché otázky a odpovedať ani pokiaľ ide o jemu dôverne známe témy, ako sú rodina, koničky a záujmy, šport, voľný čas atď.

2.2. SÚVISLÉ ROZPRÁVANIE

2.2.1. Stupeň 1 (výborný)

Kvalitatívne ukazovatele úrovne samostatného súvislého rozprávania sú rovnaké ako pri hodnotení rozhovorov a preto toto hodnotenie zohľadňuje špecifiká tejto činnosti. Žiak vie podrobne a jasne popísať komplexné témy, zachováva logickú stavbu. Vie objasniť svoje stanovisko k aktuálnemu problému a uviesť argumenty za a proti rozličným možným riešeniam.

2.2.2. Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak sa vyjadruje jednoduchými súvislými vetami pri opise skúseností, udalostí, snov, nádejí alebo cieľov. Vie krátko objasniť a zdôvodniť svoje názory a plány. Vie skoro bez námahy porozprávať dej filmu a popísať svoje reakcie.

2.2.3. Stupeň 3 (dobrý)

Žiak vie samostatne, niekoľkými vetami, použitím jednoduchých prostriedkov opísať svoju rodinu, iných ľudí, svoje štúdium, životné podmienky, svoju súčasnú alebo predchádzajúcu činnosť atď.

2.2.4. Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak vie používať jednoduché slovné spojenia vety pri opise ľudí, ktorých pozná, miesta, kde býva a tém, ktoré sú mu dobre známe.

2.2.5. Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak nevie používať ani jednoduché jazykové prostriedky pri opisoch tém, ktoré sa bezprostredne dotýkajú jeho každodenného života a jeho blízkeho okolia.

3. PÍSANIE

3.1. SÚVISLÝ PÍSMENÝ PREJAV

3.1.1. SPOSOBY HODNOTENIA

Hodnotenie je možné realizovať prostredníctvom:

- bodov (za každú oblasť je možné získať maximálne 5 bodov)
- percent
- známkou

Body	Percentá	Stupeň hodnotenia
20 – 18	100 % - 90 %	výborný
17 – 14	85 % - 70%	chválitebný
13 – 10	65 % - 50 %	dobrý
9 – 5	45 % - 25 %	dostatočný
4 – 0	20 % - 0 %	nedostatočný

3.1.2. KVALITATÍVNE UKAZOVATELE

Pri hodnotení písomného prejavu sa zohľadňujú nasledujúce kvalitatívne ukazovatele:

- obsah a dĺžka textu
(ak sa počet slov líši od predpísaného počtu slov o 10 % a viac penalizujeme žiaka odčítaním jedného bodu
Ak žiak získal za obsah a dĺžku textu 0 bodov získava aj za všetky ostatné oblasti 0 bodov.)
- členenie a stavba textu
- gramatika (morfológia a syntax a pravopis, interpunkcia)
- slovná zásoba (presnosť, použitie idiomov atď.)

3.1.2.1. OBSAH A DĹŽKA TEXTU

5 bodov – stanovená úloha je úplne zrealizovaná. Obsah zodpovedá téme, všetky body osnovy textu sú dôkladne rozpracované a zrozumiteľne napísané.

4 body – stanovená úloha je dobre zrealizovaná. Obsah zodpovedá téme, je dobre rozpracovaný, niektoré informácie chýbajú.

3 body – stanovená úloha je tamer zvládnutá. Obsah takmer zodpovedá téme. Viaceré body a osnovy chýbajú.

2 body – stanovená úloha nie je dostatočne zvládnutá. Väčšina bodov osnovy nie je adekvátne rozpracovaná alebo chýbajú. Obsah často odbočuje od témy, obsahuje irelevantné informácie.

1 bod – stanovená úloha je veľmi slabo zvládnutá. Obsah minimálne zodpovedá téme, neobsahuje požadované informácie možno v dôsledku nepochopenia zadania.

0 bodov – úloha nebola splnená. Obsah úplne odbočuje od témy nakoľko žiak nepochopil zadanie. Počet slovných jednotiek klesol pod 50 alebo sú irelevantné alebo úplne nevhodné.

3.1.2.2. ČLENENIE A STAVBA TEXTU

5 bodov – text je korektný a logicky správne štylizovaný a členený do odsekov. V eseji alebo referáte sú podané informácie ako myšlienkové pochody a pisateľ obhajaie alebo vyvracia určitý názor. Osobné aj oficiálne listy majú jasnú a logickú stavbu s dôrazom na to, čo je pre pisateľa zvlášť dôležité a čitateľovi pomáhajú pochopiť najdôležitejšie body. Jednotlivé časti textu a vety vytýčené v úlohe body osnovy sú spájané veľkým množstvom spojok a spájacích výrazov.

4 body – text je dobre štylizovaný s menšími nedostatkami v členení do odsekov. Vo väčšine prípadov sú pri spájaní viet a bodov osnovy textu použité vhodné spojky a spájacie výrazy. Štýl a forma textu sú celkovo adekvátne účelu a téme ktoré sú pisateľovi známe a ktoré ho zaujímajú. V liste vyjadruje svoje skúsenosti a dojmy.

3 body – jednotlivé myšlienky a vety sú vhodne usporiadané do odsekov, ale sa ďalej nerozvíjajú a sú len ojedinele spájané jednoduchými spojkami a spájacími výrazmi. Štýl a forma textu sú takmer dodržané.

2 body – lineárne usporiadané myšlienky sú nevhodne členené do odsekov. Sú použité štýlu neprimerané výrazové prostriedky a forma nezodpovedá účelu. Spojky a spájacie výrazy sú použité len zriedkavo.

1 bod – nie je dodržaný štýl a forma textu. Organizačné usporiadanie myšlienok je nejasné. Text nie je členený do odstavcov. Nie sú použité spojky a spájacie výrazy.

0 bodov – text nemá žiadnu stavbu. Nie je členený.

3.1.2.3. GRAMATIKA

5 bodov – v texte sú správne použité vetné konštrukcie vhodné k stanovenej téme a vyskytuje s ňom len minimálny počet morfológických a pravopisných chýb.

4 body – v texte sa vyskytuje niekoľko chýb v používaní gramatických štruktúr. V súvetiach a v zložených vetách je malé množstvo pravopisných chýb, ktoré nemajú vplyv na porozumenie.

3 body – v texte sa vyskytuje niekoľko závažných gramatických chýb, ktoré nenarušujú zrozumiteľnosť dôležitých častí textu. Vety sú prevažne jednoduché s niekoľkými pravopisnými chybami.

2 body – v texte sa vyskytuje viac závažných gramatických a pravopisných chýb. Vety sú z komunikatívneho hľadiska väčšinou zrozumiteľné, občas môžu čitateľa zmiasť.

1 bod – veľa závažných gramatických a pravopisných chýb zvyšuje obtiažnosť porozumenia textu.

0 bodov – nedostatočné gramatické vedomosti a množstvo chýb narušajú porozumenie textu.

3.1.2.4. SLOVNÁ ZÁSoba

5 bodov – žiak správne využíva široký rozsah slovnej zásoby podľa typu textu a danej témy.

4 body – takmer vždy je vhodne použitá primeraná slovná zásoba.

3 body – rozsah slovnej zásoby, ktorú si téma vyžaduje je obmedzený, avšak neprekáža komunikácii.

2 body – je použitá len základná slovná zásoba, niektoré výrazy narušujú komunikáciu.

1 bod – minimálna slovná zásoba spôsobuje obtiažnosť porozumenia textu.

0 bodov – slovná zásoba nezodpovedá téme a text nespĺňa komunikatívne hľadisko.

3.2. TESTY

Prostredníctvom testov zisťujeme silné a slabé stránky individuálnych žiakov a celkovú úroveň študijnej skupiny a zisťujeme a hľadáme východiská na zlepšenie úrovne vedomostí.

3.2.1. TESTOVANÉ OBLASTI

- porozumenie (posluch, čítanie)
- gramatika a slovotvorba
- slovná zásoba
- pravopis

3.2.2. DRUHY TESTOV

- diagnostické (pri nástupe do študijného procesu)
- postupové výkonostné testy (po prebraní určitého celku alebo 3 – 4 lekcií)
- výsledné výkonostné testy (na konci školského polroku).

3.2.3. HODNOTENIE TESTOV

- žiak absolvuje test a získa stupeň prospechu „dostatočný“ ak získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov
- žiak získa stupeň prospechu „dobrý“ ak získa viac ako 54 % z celkového počtu bodov
- žiak získa stupeň prospechu „chválitebný“ ak získa viac ako 75 % z celkového počtu bodov
- žiak získa stupeň prospechu „výborný“ ak získa viac ako 89 % z celkového počtu bodov

Percentá	Stupeň hodnotenia
100 % - 90 %	„výborný“
89 % - 76 %	„chválitebný“
75 % - 55 %	„dobrý“
54 % - 34 %	„dostatočný“
33 % - 0 %	„nedostatočný“

4. KLASIFIKÁCIA NA KONCI SKÚŠOBNÉHO OBDOBIA

Žiak získa výslednú známku „dostatočný“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **4,51**.

Žiak získa výslednú známku „dobrý“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **3,51**.

Žiak získa výslednú známku „chválitebný“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **2,51**.

Žiak získa výslednú známku „výborný“ ak dosiahne z celkového počtu známok aritmetický priemer nižší než **1,51**.

Žiak nebude klasifikovaný ak za každý štvrtrok skúšobného obdobia nezíska minimálny počet známok v predmete, t. j. dve.

5. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov **nemeckého jazyka ako prvého cudzieho jazyka** sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Ulrike Albrecht, Dorothea Dane und co. : Passwort Deutsch 1. Klett ,2001	Dataproyektor	Mapy	Internet
Maria Hoffmann-Darteville :Wörterheft 1 . Klett, 2001	DVD prehrávač	Názorné tabule	Noviny a časopisy
Gerhard Helbig, Joachim Buscha: Kurze deutsche Grammatik für Ausländer, VEB Verlag, 1980	CD prehrávače	Zbierky testov	Slovníky
Hana Justova : Wir wiederholen fürs Abitur, Fragment, 1995	Mobilný telefón	Plagáty	
Hana Justova: Deutschsprachige Länder, Fragment, 1992	Magnetická tabuľa	Zvukové a video nahrávky	
Kolektív autorov :Astriacizmy, KPÚ Brno, 1988	Notebook	Ilustračný materiál	
Viktor Štourač : Nemčina, Enigma jr. 1995	Televízor	Gramatické tabuľky	
Anneliese Muller-Hegemann, Luise Otto : Das kleine Sprichwörterbuch, VEB Leipzig, 1977	Odposluchové zariadenia		
Vladislav Rosa : Metodika tvorby didaktických testov, ŠPU, 2007	Plastová tabuľa		
Eleonóra Kováčsová , Emília Péchyová, Alena Vokounová : Nemecko- slovenský Slovensko – nemecký slovník, Smaragd pedagogické nakladateľstvo, 2001			
Eva Ondřeková, Dieter Hannig : Nemecko- slovenský slovník frazeologizmov, SPN, 1992			
Anette Auberle, Angelika Haller-Wolf,Dr. Kathrin Kunkel-Razum, Dieter Mang und co.: DUDEN , Dudenverlag, 2003			

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov **nemeckého jazyka ako druhého cudzieho jazyka** sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Hermann Funk, Christina Kuhn, Silke Demme : Studio d , Fraus, 2006	Dataprotektor	Mapy	Internet
Hermann Funk, Christina Kuhn, Silke Demme : Slovní zásoba po lekcích, Fraus, 2005	DVD prehrávač	Názorné tabule	Noviny a časopisy
Gerhard Helbig, Joachim Buscha: Kurze deutsche Grammatik für Ausländer, VEB Verlag, 1980	CD prehrávač	Zbierky testov	Slovníky
Hana Justova : Wir wiederholen fürs Abitur, Fragment, 1995	Plastová tabuľa	Plagáty	
Hana Justova: Deutschsprachige Länder, Fragment, 1992	Magnetická tabuľa	Zvukové a video nahrávky	
Kolektiv autorov :Astriacizmy, KPÚ Brno, 1988	Notebook	Ilustračný materiál	
Viktor Štourač : Němčina, Enigma jr. 1995	Televízor	Gramatické tabuľky	
Anneliese Müller-Hegemann, Luise Otto : Das kleine Sprichworterbuch, VEB Leipzig, 1977	Odposluchové zariadenia		
Vladislav Rosa : Metodika tvorby didaktických testov, ŠPU, 2007			
Eleonóra Kováčová , Emília Péchyová, Alena Vokounová : Německo- slovenský Slovník – německý slovník, Smaragd pedagogické nakladatelství, 2001			
Eva Ondřáková, Dieter Hannig : Německo- slovenský slovník frazeologizmů, SPN, 1992			
Anette Auberle, Angelika Haller-Wolf, Dr. Kathrin Kunkel-Razum, Dieter Mang und co.: DUDEN , Dudenverlag, 2003			

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Etická výchova

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 1-1-0-0

Počet hodín spolu: 33-33-0-0

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 4.07.2013

pod číslom UO-VP-004/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Poslaním predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením a účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Výchovno-vzdelávacie ciele

Etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Cieľom etickej výchovy je:

- umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti
- ďalej rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov atď.,
- umožniť žiakom na primeranej úrovni vysvetliť základné etické pojmy, súvislosť medzi hodnotami a normami

- vysvetliť žiakom princípy náboženskej i nenáboženskej etiky, ukázať im cestu k pochopeniu a tolerovaniu správania a názorov spoluobčanov a spolužiakov
- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolani, posilniť u žiakov rozvíjanie morálneho úsudku a zmyslu pre zodpovednosť
- **pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojením osvojeného správania s každodenným životom umožniť žiakom osvojiť si základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami.**

3. Obsah a členenie vyučovacieho predmetu: obsahový štandard

Prvý ročník:

1. Mravné rozhodovanie človeka

- zodpovedné mravné rozhodovanie
- etické otázky dobro – zlo, láska – nenávisť, násilie – sloboda
- zločinnosť
- vina a odčinenie viny
- trest

2. Človek a právne vzťahy

- ľudské práva
- právna regulácia života spoločnosti
- právne vzťahy medzi občanmi
- ochrana zdravia, života a majetku
- súdy a polícia
- advokácia a notárstvo
- trestný čin, priestupok
- kriminalita mládeže
- prevencia kriminality
- zodpovednosť človeka za seba, svoju rodinu

Druhý ročník:

3. Filozoficko-etické základy hľadania zmyslu života

- filozofia
- vzťah človeka k svetu
- pravda
- sloboda a nutnosť v ľudskom konaní
- hodnoty
- šťastie v ľudskom živote
- praktická etika – slušnosť, poctivosť, mravná zodpovednosť

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Absolvent má:

- ovládať schopnosti potrebné na sebaopoznanie a sebavýchovu, snažiť sa ich uplatňovať v živote
- mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi, spoločensky uznávané normy
- poučiť sa o zodpovednej voľbe životného partnera a zodpovednom manželstve a rodičovstve
- získať vedomosti o potrebe náboženskej tolerancie
- mať predpoklady na aktívne občianske správanie a konanie
- oboznámiť sa s potrebou zodpovedného mravného rozhodovania a mať ochotu riadiť sa všeobecne uznávanými zásadami a normami, ktoré ľudská spoločnosť kodifikovala
- chápať postavenie človeka vo svete a uvedomovať si zodpovednosť človeka za svet a ľudskú civilizáciu

- v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi a ekologické zásady vo vzťahu k životnému prostrediu
- vztvárať si vlastné filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života
- zaujímať k týmto javom stanovisko a diskutovať o ňom, prípadne svoje názory a postoje v diskusii korigovať
- mať pozitívnu hodnotovú orientáciu, nachádzať kultúrny spôsob života a hodnotný zmysel života

5. Pravidlá hodnotenia žiakov

Stupeň klasifikácie 1:

- žiak je aktívny v činnostiach, pri riešení úloh teoretických i praktických preukazuje svoju autenticnosť, kreativitu, originalitu
- má snahu, vie zaujať pohotový postoj k požadovaným záležitostiam a aktívne vyjadriť svoj vlastný názor

Stupeň klasifikácie 2:

- žiak je aktívny v činnostiach, pri riešení úloh teoretických i praktických preukazuje menšiu mieru autenticnosti, kreativity, originality
- má snahu, vie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor

Stupeň klasifikácie 3:

- žiak je v činnostiach skôr pasívny, pri riešení úloh preukazuje nízku mieru autenticnosti, kreativity, originality
- jeho vedomosti a zručnosti sú obmedzené, ťažšie zaujíma postoj k požadovaným záležitostiam, s problémami vyjadruje svoj vlastný názor

Stupeň klasifikácie 4:

- udeľuje sa výnimočne žiakovi, ktorý je na vyučovacej hodine pasívny, nespolupracuje, pri riešení úloh neprejavuje autenticnosť, kreativitu, originalitu
- jeho vedomosti a zručnosti sú veľmi obmedzené, nevie zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor

Stupeň klasifikácie 5:

- udeľuje sa celkom výnimočne žiakovi, ktorý proklamatívne ignoruje výučbu, odmieta spolupracovať, jeho vedomosti a zručnosti sú nedostatočné
- odmieta zaujať postoj k požadovaným záležitostiam a vyjadriť svoj vlastný názor

6. Učebné zdroje

Roche – Olivar: Etická výchova

Lencz: Pedagogika etickej výchovy

Alexova – Vopel: Nechaj ma, chcem sa učiť sám

Lencz – Krížová: Metodický materiál k predmetu Etická výchova

Kusý – Stredlová: Tolerancia

Šimonová: Literatúra k etickej výchove

Gál: Ciele v etickej výchove

Gál: Etická výchova – didaktické testy

Bagalová – Gogolová: Ľudské práva a zručnosti potrebné na ich uplatnenie

Podmanický – Glosa: Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Zelina – Lenárt: Vieme, že ...

Audiovizuálne pomôcky

Internet

Denná tlač

Fotografie a obrazový materiál

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Náboženská výchova

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 1-1-0-0

Počet hodín spolu: 33-33-0-0

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 4.07.2013

pod číslom UO-VP-005/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecký a náboženský (kresťanský) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- spoznávaním identity človeka reflektovať vlastnú identitu
- uvedomiť si dôležitý význam vlastného rozhodnutia pre svetonázorový postoj
- prehľbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- v trojičnom rozmere budovať ľudský rozmer vzťahov ako naplnenie zmyslu života
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *filozofická diskusia* je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, *situčná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), *kompozícia* (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy).

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1.Moje hodnoty	Dialóg, diskusia, výklad, hranie rolí, práca so Sv. Písmom, práca v zošite,	Spoločná práca, skupinová, práca, samostatná práca,
2.Hodnoty života	Výklad, diskusia, SV. Písmo, úvahy v skupinách, brainstorming, monitorovaný dialóg,	Skupinová práca, spoločná práca,
3.Sírenie kresťanských hodnôt v Európe	Výklad, diskusia, úvahy v skupinách, ako môžem ja šíriť kresťanské hodnoty vo svojom prostredí, test o Cirkvi	Skupinová práca, samostatná práca
4.Kresťanské hodnoty v spoločnosti	Výklad, diskusia, premietanie a rozoberanie filmu,	Spoločná práca
5.Pramene plnohodnotného života	Práca v zošite, výklad, práca so Sv. Písmom, test o modlitbe, diskusia,	Samostatná práca, spoločná práca
6.Plnosť života	Výklad, diskusia, premietanie	Samostatná práca,

	sfilmované svedectvá, osobné písomné vyjadrenia o posmrtnom živote,	spoločná práca
--	---	----------------

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto podstatnú úlohu v celistvom ponímaní výchovy na škole. Predmet umožňuje žiakom formulovať otázky týkajúce sa základných hodnôt, postojov a konania, konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet, hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru, ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu Cirkvi a k jej tradícii, otvára pre neho možnosť života s Cirkvou. Zároveň výučba predmetu naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

3. Obsah a členenie vyučovacieho predmetu: obsahový štandard

Ročníková téma: VZŤAHY A ZODPOVEDNOSŤ

1.téma: HĽADANIE CESTY

obsahový štandard: Človek tvor komunikatívny. Komunikácia a jej formy, modlitba – komunikácia s Bohom. Trojrozmernosť človeka. Celistvosť človeka – harmónia tela, duše a ducha. Zmysel života. Človek – jeho otázky a hľadanie odpovedí. Odkrývanie zmyslu života. Náboženstvo – rozdelenie, prvky a prejavy náboženstva.

2. téma: BOH V ĽUDSKOM SVETE

2

obsahový štandard: Metafora. Metaforická biblická reč – obrazná reč viery.

Metafora – Boh povedal. Abrahám. Mária. Samuel.

Morálne svedomie. Formovanie svedomia. Tomáš Mórús.

Dekalóg ako pomoc na ceste pri uskutočňovaní svojho ľudstva.

3. téma: BYŤ ČLOVEKOM

obsahový štandard: Ohraničenosť človeka. Ľudská osoba. Pôvod dôstojnosti človeka. Ježišovo ľudstvo, historické pramene dokumentujúce historickosť Ježiša z Nazareta. Ježišovo božstvo, ponímanie Ježiša Krista v evanjeliách.

4. téma: NA CESTE K OSOBNOSTI – ŠANCE A RIZIKÁ

obsahový štandard: Osobnosť – vývoj osobnosti; deformácia osobnosti – závislosti.

Legenda a jej symbolická výpoveď (sv. Krištof – pútnik hľadajúci zmysel života).

5. téma: BOH A ČLOVEK

obsahový štandard: Sviatosti – aktuálne pôsobenie Boha v živote človeka od narodenia až po smrť. Človek žijúci vo vzťahoch ako obraz Trojice.

6. téma: ČLOVEK V SPOLOČENSTVE

obsahový štandard: Boží obraz človeka ako muža a ženy, sexualita ako dar a úloha, sociálne role muža a ženy, rizikové sexuálne správanie.

Povolanie ako služba ľudom (manželstvo, kňazstvo, zasvätený život)

Podstata slávenia v spoločenstve (vzťah k času, k ľudskému spoločenstvu, k transcendentu).

Zmysel slávenia kresťanskej nedele – deň Pána a deň pre človeka, sviatky, farské spoločenstvo.

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

1.téma: Výkonový štandard

Žiak vie:

-definovať komunikáciu a vymenovať druhy komunikácie

-vnímať neverbálne prejavy komunikácie druhých

-uplatniť spoločensky vhodné spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch

-zdôvodniť dôležitosť správnej komunikácie pre medziľudské vzťahy

- nájst' analógiu medzi komunikáciou a modlitbou
- zdôvodniť potrebu modlitby
- pomenovať a vysvetliť trojrozmernosť človeka
- rozvíjať svoj telesný, duševný a duchovný rozmer
- vysvetliť zmysel života človeka v kontexte Svätého písma (Ef 1,5; 1 Jn4,8.16; 1 Kor 13,1-3 a na podklade učenia Katolíckej cirkvi (KKC 356; Redemptor hominis, 45; Evangelium vitae, Úvod2)
- dávať svojmu správaniu a životu zmysel
- zdôvodniť vznik a potrebu náboženstva (KKC 27-28)
- vysvetliť pojmy religionistika, monoteizmus, polyteizmus

2. téma: Výkonový štandard

Žiak vie:

- používať metafory na vyjadrenie ťažko vyjadriteľných skutočností
- 3.
- rozlíšiť aktívne a pasívne počúvanie
- ohodnotiť význam počúvania v komunikácii
- aktívne a so záujmom počúvať
- interpretovať príbeh Božieho oslovenia Abraháma, Samuela, Márie ako príklady skúsenosti zdieľania Boha s človekom
- uviesť iné príklady ľudskej skúsenosti zdieľania Boha s človekom
- definovať svedomie (KKC 1783 -1785)
- vysvetliť všeobecne platné pravidlá pri neistom rozhodovaní sa podľa svedomia (KKC 1789)
- rozlíšiť prirodzený a ľudský zákon
- určiť prvky spravodlivých zákonov na podklade Dekalógu (KKC 1959)
- vnímať životné situácie, ktoré si vyžadujú zodpovedné rozhodnutie vzhľadom k sebe, k druhým ľuďom a k svetu
- pozitívne oceniť rozhodnutie pre mravne dobrý skutok

3. téma: Výkonový štandard

Žiak vie:

- definovať učenie cirkvi o ľudskej osobe (KKC 357)
- definovať učenie cirkvi o osobe Ježiša Krista (KKC 471,480)
- obhájiť dôstojnosť ľudského života od počatia
- vážiť si hodnotu ľudského života
- uvedomiť si dar vlastnej existencie
- obhájiť historickosť Ježiša Krista
- kriticky posúdiť informácie v médiách

4. téma: Výkonový štandard

Žiak vie:

- porovnávať a rozlišovať pojmy osoba a osobnosť
- vymenovať znaky zrelej osobnosti
- vie zaradiť obdobie, v ktorom sa nachádza, do vývinového obdobia osobnosti
- vymenovať a zdôvodniť negatívne vplyvy na dozrievanie osobnosti (drogy, gemblérstvo...)
- ohraničiť pravdivosť legendy voči historickým faktom
- vysvetliť zmysel vzniku kresťanských stredovekých legiend
- interpretovať zmysel symbolickej reči legendy o sv. Krištofovi
- vysvetliť znaky a pravdivosť kresťanských stredovekých legiend
- objaviť v legende o sv. Krištofovi výzvu pre hľadanie a naplnenie zmyslu svojho života

5. téma: Výkonový štandard

Žiak vie:

- opísať schopnosť človeka vytvárať vzťahy na základe spätného pohľadu na svoj počiatok
- vytvárať plnohodnotné vzťahy
- nájst' analógiu medzi vzťahmi Najsvätejšej Trojice a schopnosťou človeka vytvárať vzťahy
- definovať učenie o vzťahoch Najsvätejšej Trojice na podklade KKC
- definovať sviatosť
- disponovať sa pre prítomnosť Božej blízkosti vo sviatosťiach spôsobom, ktorý oslovuje zmysly človeka

6. téma: Výkonový štandard

Žiak vie:

4

- vysvetliť úlohu, význam a črty sexuality človeka v manželstve a rodine
- zdôvodniť dôležitosť kultivovanej sexuality

- na základe Božieho obrazu človeka ako muža a ženy vie oceniť vzťah medzi mužom a ženou a zdôvodniť rovnoprávnosť ich životných rolí
- oceniť hodnotu otcovstva a materstva
- upevniť vedomie zodpovednosti za vlastné správanie, za svoju budúcnosť
- vymenovať škálu povolání v cirkvi
- povolanie vysvetliť z pohľadu služby človeku
- vysvetliť poslanie jednotlivých povolání a ich prínos pre cirkev a spoločnosť
- demonštrovať ľudský, náboženský a kresťanský dôvod potreby slávenia v živote človeka aj ľudského spoločenstva
- vnímať slávnosť ako hodnotu, ktorá dáva životu hlbší rozmer
- zdôvodniť kresťanské slávenie nedele a sviatkov.
- aktívne sa podieľať na slávení liturgie vo farskom spoločenstve

5. Pravidlá hodnotenia žiakov:

Spôsoby a kritéria hodnotenia:

Žiak je hodnotený **absolvoval**

Ak

- je prítomný na vyučovacej hodine
- je na vyučovacej hodine aktívny
- kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov.
- dodržiava dohodnuté pravidlá
- má prosociálne, spoločenské správanie.

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica,...)
1.Moje hodnoty	KKC, Sv. Písmo, Odborná literatúra k danej problematike, Metodika pre 2. roč. SŠ	Práca so Sv. Písmom, zdramatizovanie témy	Sv. Písmo, texty zdramatizovanej témy, papier, pero,	
2.Hodnoty života	Sv. Písmo, KKC, encyklika Evangelium vitae, Metodika pre 2.roč. SŠ, dejepis –vznik vesmíru,	Práca so Sv. Písmom, práca s učebnicou dejepisu, porovnávanie vedeckých správ a biblických správ,	Sv. Písmo, učebnica dejepisu, pero, zošit, encyklika Evangelium vitae	Internet
3.Šírenie kresťanských hodnôt v Európe	Dejepis, Sv. Písmo, Cirkevné dejiny,	Test o Cirkvi Pripravené texty k téme, štúdium a porovnávanie	Prefotené otázky k testu o Cirkvi, pero, papier, farebné fixky, tabuľa, krieda,	
4. Kresťanské hodnoty v spoločnosti	Sv. Písmo, Cirkevné dejiny, Metodická príručka pre 2. roč. SŠ,	Práca so Sv. Písmom, práca s textami cirkev. dejín, premietanie a rozoberanie filmu	Sv. Písmo, Texty Cirkevných dejín k téme, pero, zošit, videokazeta,	videoprehrávač
5. Pramene plnohodnotného života	KKC, encyklika Evangelium vitae, Sv. Písmo, Metodická príručka pre 2. roč. SŠ	Texty Sv. Písma, texty z encykliky E. vitae, texty z KKC,	Pero, papier, texty, farebné fixky, tabuľa,	

		pripravené úvahy k modlitbe		
6.Plnosť života	KKC, SV. Písmo, Metodická príručka pre 2. roč. SŠ	Texty o eschatológii, Sv. Písmo, DVD o posmrtnom živote,	Štúdium textov o eschatológii, Premietani e a diskutovanie o posmrtnom živote, pero, zošit, Sv. Písmo,	

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Dejepis

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 1-1-0-0

Počet hodín spolu:33-33-0-0

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 04.07.2013

pod číslom UO-VP-006/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Výchovno-vzdelávacie ciele

- poznávať históriu, ktorá nepredstavuje uzavretú minulosť so vždy konečnými a jednostrannými interpretáciami
- poznávať históriu, ktorá je výsledkom mnohostranného a protirečivého procesu
- poznávať históriu na základe kritickej analýzy primeraných mnohostranných školských historických prameňov, ktoré považujeme za základný prostriedok nadobúdania spôsobilosti rozumieť dejinám
- rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti
- uvedomiť si a svojim vlastným prístupom chrániť hodnoty ľudskej civilizácie, prírody kultúry, pochopiť závažnosť riešenia globálnych problémov ľudstva
- rozvinúť svoj záujem o život v spoločnosti a potrebu aktívneho vlastného prínosu do spoločného diania
- nadobudnúť hrdosť na vlastný národ a porozumenie a toleranciu aj vo vzťahu k iným národom pochopiť rôznosť ľudského myslenia a konania a byť schopný prijímať pluralitné názory na vývoj spoločnosti

3. Obsah a členenie vyučovacieho predmetu: obsahový štandard

Pojmy: **matriarchát, patriarchát, chalkolít**, metóda práce historika, západná lineárna keramika, ľud bukovohorskej kultúry, zikkuráty, **redistribúcia**, centralizovaný, symbolický, **polyteistické a monoteistické náboženstvo**, **sfinga**, obelisk, **mumifikácia**, **antická demokracia**, **aristokracia**, **tyrania**, **demokracia**, maratónsky beh, vláda oligarchov, **reliéf**, **latifundia**, Siréna, **principát**, **privilegium**, **hlaholika**, **christianizácia**, obrazoborectvo, **feudum**, **naturálny**, **mozaika**, bizarný, lazaret, **oligarchia**, **personálna únia**, **etnikum**, **federalizovaný**, **rezolúcia**, akustika, cenzúra, kontinentálna blokáda, **koalícia**, signatár, **nacionalizmus**, **autonómia**, **sociálny**, **demokratizácia**, **formálne**

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Žiaci vedia:

- rozdeliť pravek na jednotlivé obdobia a charakterizovať ich
- začleniť štáty k najstarším civilizáciám a charakterizovať ich kultúru
- začleniť štáty do antického obdobia
- porovnať politický systém aténskej demokracie a rímskej republiky
- porovnať antickú demokraciu s modernou demokraciou
- vymedziť pravlast' Slovanov
- charakterizovať slovansko-avarské spolužitie
- opísať život na slovanskom hradisku
- vysvetliť okolnosti vzniku Veľkej Moravy
- charakterizovať vzťahy medzi Veľkou Moravou a Franskou ríšou
- opísať pôsobenie Konštantína a Metoda na Veľkej Morave
- opísať proces formovania Uhorského kráľovstva
- poznávať postupný proces začleňovania územia Slovenska do Uhorského kráľovstva
- uviesť výhody a nevýhody mnohonárodnostného uhorského štátu
- zhodnotiť význam Zlatej buly Ondreja II.
- opísať postavenie uhorských magnátov
- zhodnotiť kultúrny rozvoj Uhorska za vlády Mateja Korvína
- popísať charakter stredovekých miest
- porovnať možnosti slobody prejavu v stredoveku a novoveku
- zhodnotiť význam knihtlače pre človeka raného novoveku a človeka súčasnosti
- vysvetliť príčiny reformácie a ukázať na mapy smery šírenia reformácie v Európe
- vysvetliť hlavné dôsledky reformačného procesu
- charakterizovať na základe písomných prameňov činnosť jezuitov
- porovnať osvietenský absolutizmus a absolutizmus
- uviesť najvýznamnejšie reformy Márie Terézie a Jozefa II.
- zhodnotiť význam povinnej školskej dochádzky
- určiť príčiny revolučných udalostí v rokoch 1848/49 v Európe

ROČNÍK: PRVÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: dejepis					1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín		
Názov celku Témy	tematického	Ho diny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Celok				Žiak má:	Žiak:		
• 1. Význam histórie pre jednotlivca a ľudstvo		1	OBN, SJL, ETV, NÁV	získať vedomosti o tom, prečo je dôležité poznať históriu svojho národa i iných národov	vie určiť a vymenovať historické pramene	Verbálne hodnotenie	Frontálne skúšanie
Celok				Žiak má:	Žiak:		
• 2. Pravek		1	OBN, SJL, ETV, NÁV	získať vedomosti o vývine človeka v praveku a jeho spôsobe života	- vie rozdeliť pravek na jednotlivé obdobia a charakterizovať ich - má vedomosti o vývine stupňov človeka v praveku a jeho spôsobe života - vie vymenovať miesta nálezov pozostatkov pravekej kultúry	Verbálne hodnotenie	Frontálne skúšanie Individuálne skúšanie
Celok				Žiak má:	Žiak:		
• 3. Starovek		12	OBN, SJL, ETV, NÁV	- získať vedomosti o charaktere staroveku - získať vedomosti o najstarších civilizáciách, o spôsobe života ľudí v tomto období a ich kultúre	- vie charakterizovať starovek a zaradiť doň jednotlivé štáty - má vedomosti o najstarších civilizáciách, o spôsobe života ľudí v tomto období a ich kultúre - vie používať a vysvetliť s učivom súvisiace nové pojmy	Verbálne hodnotenie Písomné skúšanie	Didaktický test Klasifikácia

Celok			Žiak má:	Žiak:		
4. Stredovek	6	OBN, SJL, ETV, NÁV	- získať poznatky o prvých slovanských štátoch - získať poznatky o pôsobení Konštantína a Metoda na Veľkej Morave - získať poznatky o význame Byzantskej misie - získať poznatky o charaktere uhorskej spoločnosti v období raného stredoveku - získať poznatky o včleňovaní Slovenska do uhorského štátu	- vie charakterizovať prvé štátne slovanské útvary a ukázať ich na mape - vie charakterizovať spôsob života ich susedov a vzťahy s nimi - vie v čom spočíva význam a prínos Konštantína a Metoda pre Slovanov	Verbálne hodnotenie Individuálne skúšanie	Klasifikácia
Celok			Žiak má:	Žiak:		
5. Vrcholný stredovek	6	OBN, SJL, ETV, NÁV	získať poznatky o postavení Slovenska v rámci Uhorska za vlády Arpádovcov, Anjouovcov, Luxemburgovcov, Mateja Korvína a Jagelovcov	- rozumie novým pojmom a naučí sa ich používať - vie charakterizovať vládu jednotlivých panovníkov a pozná ich prínos pre Slovensko - pozná charakter stredovekých miest	Riešenie úloh	Písomná forma Klasifikácia
Celok			Žiak má:	Žiak:		
6. Novovek	7	OBN, SJL, ETV, NÁV	- získať vedomosti o spoločenskej a politickej situácii na Slovensku za vlády Habsburgovcov - poznať vplyv tureckých vpádov na Slovensko a zmeny v 16. až 17. storočí - poznať význam reformácie a protireformácie v Európe i na Slovensku	- si osvojí nové pojmy a vie ich používať - vie charakterizovať novovek s prichádzajúcimi zmenami - vie definovať pojem osvietenstvo a charakterizovať obdobie osvietenstva	Frontálne skúšanie Individuálne skúšanie	Klasifikácia

ROČNÍK: DRUHÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: dejepis				1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Celok			Žiak má:	Žiak:		
1. Slovensko po revolúcii a za dualizmu	6	OBN, SJL, ETV, NÁV	získať vedomosti o pomeroch na Slovensku po revolúcii 1948 – 49, o význame MS, o národnom hnutí Slovákov po vyrovnaní	vie, čo je to Bachov absolutizmus, vie vysvetliť pojmy dualizmus, federalizácia a federácia, pozná význam MS	Verbálne hodnotenie	Frontálne skúšanie Individuálne skúšanie
Celok			Žiak má:	Žiak:		
2. Slovensko a 1.svetová vojna	3	OBN, SJL, ETV, NÁV	získať vedomosti o vypuknutí priebehu a následkoch 1.svetovej vojny vo svete i u nás	vie vysvetliť pojmy suverenity, separátny mier, rezolúcia	Verbálne hodnotenie	Frontálne skúšanie Individuálne skúšanie
Celok			Žiak má:	Žiak:		
3. Charakteristika Československej republiky	3	OBN, SJL, ETV, NÁV	získať vedomosti o zániku R-U a vzniku a charaktere 1.čsl štátu	pozná význam slov reparaácie, revanšizmus, kompromis, totalita	Verbálne hodnotenie	Individuálne skúšanie
Celok			Žiak má:	Žiak:		
4. Na ceste k 2.svetovej vojne	2	OBN, SJL, ETV, NÁV	získať vedomosti o vzniku stalinizmu v ZSSR, fašizmu v Taliansku a nacizmu v Nemecku	vie vysvetliť pojmy stalinizmus, fašizmus, nacizmus	Verbálne hodnotenie	Frontálna, písomná forma skúšania
Celok			Žiak má:	Žiak:		
5. 2.svetová vojna	5	OBN, SJL, ETV, NÁV	má vedomosti o príčinách vypuknutia 2.svetovej vojny, o prelome vo vojne, jej ukončení i následkoch	vie vysvetliť pojem „blesková vojna“ a vie sa zorientovať v tejto rozsiahlej téme	Verbálne hodnotenie	Frontálne skúšanie Individuálne skúšanie

Celok			Žiak má:	Žiak:		
6. Slovensko počas 2.svetovej vojny	4	OBN, SJL, ETV, NÁV	má vedomosti o vzniku a priebehu SNP, jeho cieľoch a význame, pozná obsah KVP	vie kde sa bojovalo počas SNP, pozná centrum povstania i význam slov divízia a demarkačná línia	Verbálne hodnotenie	Individuálne skúšanie
Celok			Žiak má:	Žiak:		
7. Vývoj vo svete po 2.svetovej vojne	4	OBN, SJL, ETV, NÁV	má vedomosti o zmenách po 2..svetovej vojne, o rozklade sovietskeho bloku, o páde komunistických režimov vo východnej Európe a zjednotení Nemecka	vie vysvetliť pojem „studená vojna“, Gorbačovova perestrojka a pozná príčiny pádu komunistických režimov	Verbálne hodnotenie	Didaktický test
Celok			Žiak má:	Žiak:		
8. Slovensko v Československej republike v r.1945-1993	6	OBN, SJL, ETV, NÁV	má vedomosti o udalostiach na Slovensku po r.1945, pozná charakter 50- tich rokov, snahách o federatívne usporiadanie republiky i udalostiach z r.1989	vie čo znamená slovo demokracia, Charta 77, pojem „socializmus s ľudskou tvárou“	Verbálne hodnotenie	Individuálne skúšanie Didaktický test

5. Pravidlá hodnotenia žiakov:

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Žiaci budú hodnotení podľa platného klasifikačného poriadku počas celého školského roku. Popri ústnych odpovediach žiaci v priebehu prvého i druhého polroka absolvujú minimálne jeden didaktický test na opakovanie učiva. Do záverečnej klasifikácie sa započítajú aj známky získané pri frontálnom skúšaní žiakov, ako aj ich aktivita pri tvorení projektov, referátov a vypracovávaní domácich a iných zverených úloh.

6. Učebné zdroje

Od praveku k novoveku (učebnica 1.časť)

Dejiny novoveku (učebnica 2.časť)

Dejiny umenia

Július Alberty: Náčrt možností transformácie učiva dejín praveku a staroveku

Staré grécke báje a povesti

Konšantin a Metod (Metodické centrum v Banskej Bystrici)

Slovensko v európskych udalostiach (Metodické centrum v Banskej Bystrici)

audiovizuálna pomôcka – videonahrávka film Trója

audiovizuálna pomôcka – film Štúrovci

Čo nebolo v učebniciach (rubrika v časopise Slovenka)

fotografie a obrazový materiál rôznych svetových pamiatok

atlas

mapy

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Občianska náuka

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 1-1-1-0

Počet hodín spolu: 33-33-33-0

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 04.07.2013

pod číslom UO-VP-007/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakovi orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaní do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Rozvíja osobnosť človeka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej sa prelínajú úcta k človeku, k prírode, spolupráca, národné hodnoty. Vychováva k vlastenectvu a posilňuje rešpekt k základným princípom demokracie a tolerancie. Pripravuje mladých ľudí pre život v harmonických a stabilných vzťahoch v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe, medzi národmi. Preferuje aktívne občianstvo, rôzne postupy k riešeniu problémov každodennej praxe, pochopenie zložitosti sociálnych vzťahov, uvedomenie si hodnoty vzdelania a vzdelanostnej mobility.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Výchovno-vzdelávacie ciele:

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií sociálnych a personálnych, spoločenských a občianskych, iniciatívnosti a podnikavosti a schopnosti naučiť sa učiť.

Vedie žiaka k:

- utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí
- orientáciu v politických, právnych a ekonomických faktoch, tvoriacich rámec každodenného života
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie
- získaniu základných vedomostí o formách a nástrojoch politiky zamestnanosti a trhu práce, ktoré mu umožnia základnú orientáciu v uplatnení sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov
- obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania

3. Obsah a členenie vyučovacieho predmetu: obsahový štandard

Prvý ročník:

- Úvod do spoločenskovedného vzdelávania. Psychológia osobnosti.
- psychika človeka, vnímanie, myslenie, emócie
- osobnosť človeka, temperament, schopnosti, motívy a postoje, učenie
- dedičnosť a prostredie
- psychológia v každodennom živote, duševná hygiena, zdravie a stres, poradenstvo
- Sociálna psychológia a základy komunikácie
- socializácia, sociálne skupiny, sociálne roly, sociálne vzťahy, sociálna komunikácia
- sociálne procesy v rodine, funkcie rodiny
- sociálne procesy v škole, rola žiaka a učiteľa, práva a povinnosti, školská samospráva
- praktické zásady spoločenského správania

Druhý ročník:

- Demokracia a jej fungovanie
- štát, znaky a formy štátu, právny štát
- Ústava Slovenskej republiky
- demokracia, politický systém, voľby
- zastupiteľské zbory, parlament, región, obec
- Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života
- súkromné podnikanie, zamestnanie
- trhová ekonomika, národná ekonomika
- trhová konkurencia, výrobca, spotrebiteľ, dopyt, ponuka
- sociálna politika štátu
- trh práce, cena práce, mobilita práce
- nezamestnanosť, úrad práce

Tretí ročník:

- Estetika životného prostredia
- estetický hodnotový systém, krása, vkus
- úžitkové umenie, dizajn, interiérová kultúra
- kultúra odievania
- Ľudové a regionálne umenie
- architektúra, výtvarné umenie
- ľudová slovesnosť, oblasti ľudovej kultúry na Slovensku
- uchovávanie ľudových tradícií, skanzeny
- Aplikácia poznatkov z umenia a kultúry do života
- návšteva kultúrneho podujatia
- prezentácia individuálnych aktivít
- zorganizovanie zábavného podujatia
- orientácia v oblasti módy a vkusu
- rozvoj kultúry správania a medziľudských vzťahov

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Absolvent má:

- chápať nutnosť svojho úspešného zapojenia sa do spoločenskej deľby práce a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí po celý čas života
- ovládať schopnosti potrebné na sebaopoznanie a seba výchovu, snažiť sa ich uplatňovať v živote
- mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi spoločensky uznávané normy
- získať základné vedomosti o rovnosti rás, národov, etnických skupín a vedomosti o potrebe náboženskej tolerancie
- uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí

- chápať princípy fungovania demokratickej spoločnosti a postupy, ako sa občan môže aktívne zapojiť do politického rozhodovania a ovplyvňovať verejné záležitosti na rôznych úrovniach (štát – región - obec)
- mať predpoklady na aktívne občianske správanie a konanie
- chápať postavenie človeka vo svete a uvedomovať si zodpovednosť človeka za svet a ľudskú civilizáciu
- v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi a ekologické zásady vo vzťahu k životnému prostrediu
- vytvárať si vlastné filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života
- zaujímať k týmto javom stanovisko a diskutovať o ňom, prípadne svoje názory a postoje v diskusii korigovať
- mať pozitívnu hodnotovú orientáciu, nachádzať kultúrny spôsob života a hodnotný zmysel života
- orientovať sa v estetických objektoch a umeleckých dielach na základe skúseností a zážitkov, mať vytvorené predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti
- chápať umenie ako špecifickú výpoveď umelca, chápať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka, vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa kultúrnych a umeleckých podujatí, vedieť vyjadriť vlastný názor a obhájiť ho
- vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a aktívne sa podieľať na ich ochrane

ROČNÍK: PRVÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: občianska náuka					1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín		
celku	Názov tematického Témy	H odiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Celok				Žiak má:	Žiak:		
• 1. osobnosti	Psychológia	17	ETV, NÁV	• pochopiť predmet psychológie ako vedy • uvedomiť si úlohu dedičnosti a prostredia pri vývine psychiky • vedieť, čo je zmyslom a úlohou učenia • spoznať východiská vedúce k poznaniu osobnosti človeka • získať vedomosti o jednotlivých vlastnostiach osobnosti – temperamente, schopnostiach, charaktere, motívoch a postojoch • pochopiť pojem inteligencie a nadania • uvedomiť si, čo sú emócie a ako môžu motivovať človeka k určitým činnostiam • pochopiť, akú úlohu zohráva psychológ • získať vedomosti o tom, čo je podstatou duševného zdravia • spoznať, aké sú dôsledky stresu na psychiku človeka • pochopiť, aký význam má duševná hygiena pre jedinca	• vie charakterizovať pojem psychika človeka, prežívanie a správanie • chápe úlohu socializácie a individualizácie pri vývine psychiky • dokáže pomocou príkladov ilustrovať úlohu učenia • vie definovať pojem osobnosť človeka • vie charakterizovať typológie osobnosti a súvislosti medzi nimi • dokáže opísať, ako sa prejavujú jednotlivé temperamenty • vie definovať pojem schopnosti a popísať ich • vie charakterizovať, čo je inteligencia a nadanie a ako sa stanovuje IQ • dokáže popísať, ako pôsobia motivačné sily na správanie človeka • pozná charakteristické znaky citov • vie, že rozvinutá osobnosť je výsledkom vývinu osobnosti, výchovy a sebvýchovy • vie, čo je psychodiagnostika a psychoterapia a aké formy používa • dokáže popísať, ako sa prejavuje prežívanie stresovej situácie • má vedomosti o tom, aké prostriedky duševnej hygieny môže využiť v prospech svojho	Verbálne skúšanie Písomné skúšanie	Slovné hodnotenie Frontálne skúšanie Klasifikácia

				duševného zdravia		
Celok			Žiak má:	Žiak:		
• 2. Sociálna psychológia a základy komunikácie	16	ETV, NÁV, SJL	• pochopiť, že život človeka sa odohráva v rozličných sociálnych skupinách • získať vedomosti o tom, čo sa deje počas procesu socializácie • dospieť k presvedčeniu, že ľudské správanie je sociálne determinované • získať poznatky o sociometrickej štruktúre skupiny • pochopiť, akými spôsobmi sa uskutočňuje sociálna výmena • oboznámiť sa s hlavnými sociálnymi problémami spoločnosti • získať vedomosti o úlohe a fungovaní rodiny • pripomenúť si práva a povinnosti študentov a oboznámiť sa s právomocou a aktivitami školskej samosprávy • utvrdiť si zásady spoločenského správania	• vie formulovať, čo je spoločnosť • dokáže na príkladoch vysvetliť druhy a typy sociálnych skupín • vie definovať a porovnať pojmy sociálny status a sociálna rola • dokáže vysvetliť proces socializácie jednotlivca • vie charakterizovať pojmy konformita, nekonformita, nezávislosť • vie, na čo slúži sociometrická metóda • vie uviesť, čo je komunikácia a charakterizovať jej druhy • snaží sa čo najobjektívnejšie riešiť aktuálna sociálne konflikty • vie vymenovať a vysvetliť funkcie rodiny • pozná a uplatňuje si svoje práva a povinnosti • vie v praxi uplatňovať všetky hlavné zásady spoločenského správania	Verbálne skúšanie Písomné skúšanie	Slovné hodnotenie Frontálne skúšanie Klasifikácia

ROČNÍK: DRUHÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: občianska náuka					1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín		
Názov celku	tematického Témy	H odiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Celok				Žiak má:	Žiak:		
	• 1. Demokracia a jej fungovanie	19	ETV, NÁV, DEJ	• získať vedomosti o vzniku štátu, jeho znakoch a funkciách • poznať typy a formy štátu • získať poznatky o tom, čo je podstatou právneho štátu • spoznať históriu slovenskej štátnosti • poznať a ctiť štátne symboly SR • podrobne sa oboznámiť s Ústavou SR • získať vedomosti o typológii ľudských práv • oboznámiť sa s Listinou základných práv a slobôd • vedieť základné princípy demokracie • poznať zložky štátnej moci • vedieť, čo tvorí politický systém spoločnosti • získať vedomosti o princípoch volebného práva SR • oboznámiť sa s fungovaním štátnej správy a samosprávy • pochopiť fungovanie obce ako základnej jednotky samosprávy štátu • orientovať sa na prácu školskej samosprávy	• vie vymenovať a vysvetliť znaky štátu • pozná funkcie štátu • dokáže charakterizovať demokratické a nedemokratické formy vlády • vie popísať vzťah medzi občanom a štátom • pozná základné fakty vzniku a vývoja Československa a Slovenskej republiky • vie popísať štátne symboly SR • dokáže pracovať s textom Ústavy SR • pozná základné dokumenty týkajúce sa ľudských práv • vie uplatniť v praxi ochranu ľudských práv a slobôd • dokáže porovnať priamu a nepriamu formu demokracie • pozná princíp deľby štátnej moci • dokáže vymenovať a charakterizovať zložky politického systému • vie charakterizovať a porovnať volebné systémy • pozná orgány štátnej správy a samosprávy a ich právomoci • zúčastní sa na rokovaní mestského, resp. obecného zastupiteľstva	Verbálne skúšanie Písomné skúšanie	Slovné hodnotenie Frontálne skúšanie Klasifikácia

				• pozná a podľa možnosti sa zapája do práce v školskej samospráve		
Celok			Žiak má:	Žiak:		
• 2. Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života	14	ETV, NÁV, EKO	• získať vedomosti o tom, čo je ekonómia a ekonomika • spoznať trhový systém • oboznámiť sa so správaním jednotlivých subjektov na trhu • spoznať právnu úpravu podnikania • oboznámiť sa s podmienkami vykonávania živnosti • získať vedomosti o hospodárskej politike štátu • spoznať príjmy a výdaje štátneho rozpočtu • získať vedomosti o trhu práce • oboznámiť sa s činnosťou Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny • ozrejmiť si podstatu sociálnej politiky štátu	• vie charakterizovať, čo je ekonómia a ekonomika • dokáže popísať jednotlivé typy trhov • chápe podstatu pohybu cien na trhoch • vie, aký je význam konkurencie v trhovej výrobe • pozná ustanovenia Obchodného zákonníka o podnikaní • vie, čo je potrebné na založenie živnosti • pozná ciele hospodárskej politiky štátu • vie, čo je štátny rozpočet • uvedomuje si význam kvalifikácie a rekvalifikácie pracovnej sily • má vedomosti o aktivitách Úradu práce, soc. vecí a rodiny • vie, aké povinnosti má uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR • pozná, aké hmotné zabezpečenie poskytuje štát uchádzačovi o zamestnanie	Verbálne skúšanie Písomné skúšanie	Slovné hodnotenie • • Frontálne skúšanie • • Klasifikácia

ROČNÍK: TRETÍ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: občianska náuka				1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Celok			Žiak má:	Žiak:		
1. Estetika životného prostredia	21	SJL, DEJ	- mať vytvorené predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti - mať základné sociálne návyky a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi spoločensky uznávané normy - chápať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka - oboznámiť sa so základnými formami a druhmi umenia - spoznať jednotlivé druhy umeleckých remesiel a úžitkové umenie - získať vedomosti o interiérovej kultúre - bližšie sa zamerať na kultúru odievania - oboznámiť sa so zmenou estetických noriem v historickom priereze - získať vedomosti o lokalitách, považovaných za sedem divov sveta - spoznať lokality svetového dedičstva - utvrdiť si poznatky o lokalitách svetového dedičstva u nás - získať základné poznatky z pravekého a starovekého umenia - spoznať románske a gotické umenie - zamerať sa na obdobie renesancie - orientovať sa v barokovom a rokokovom období, v klasicizme a empíri - zoznámiť sa s umením 19. a 20. storočia	- dokáže rozvíjať kultúru správania a medziludských vzťahov - chápe, že predmet umenia je svojim pôvodom a obsahom ľudský a spoločenský - má vedomosti o základných druhoch umenia, architektúre, sochárstve a maliarstve - vie sa orientovať v úžitkovom umení, pozná umelecké remeslá - je mu blízky pojem interiérová kultúra a dizajn - chápe, že odev je súčasťou životného štýlu každého občana - dokáže prezentovať najstaršie lokality kultúry považované za sedem divov sveta - uvedomuje si význam výnimočných hodnôt a ochrany svetového dedičstva - pozná lokality svetového dedičstva vo svojom regióne - vie sa orientovať v starovekých kultúrach - pozná základné prvky a pamiatky románskeho a gotického slohu - chápe podstatu renesancie a dokáže sa orientovať v jej umeleckých prejavoch - pozná základné znaky	Verbálne skúšanie Písomné skúšanie	Slovné hodnotenie Frontálne skúšanie Klasifikácia

				baroka, rokoka, klasicizmu a empíru • orientuje sa v umeleckých slohoch 19. a 20. storočia		
Celok			Žiak má:	Žiak:		
• 2. Ľudové a regionálne umenie	7	SJL, DEJ	• pochopiť špecifickosť a význam ľudového umenia v národnej kultúre • oboznámiť sa s ľudovým výtvarným umením a architektúrou • pochopiť, že ľudová slovesnosť je dokladom o živote a schopnostiach ľudu • preskúmať oblasti ľudovej kultúry na Slovensku • poznať podstatu umeleckých remesiel na Slovensku • vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám a aktívne sa podieľať na ich ochrane	• má vedomosti o základných znakoch ľudovej architektúry na Slovensku • orientuje sa v oblasti ľudovej kultúry • pozná slovenský folklór, piesne, tance, zvyky a obyčaje • vyzná sa v jednotlivých regiónoch Slovenska, vie uviesť informácie o ich kultúrnej charakteristike • ovláda základné znaky umeleckých remesiel na Slovensku • vie vytvoriť prezentáciu svojho sídla alebo regiónu • zaujíma sa o skvalitnenie ochrany pamiatok na Slovensku	Verbálne skúšanie Písomné skúšanie	Slovné hodnotenie • • Frontálne skúšanie • • Klasifikácia

• 3. Aplikácia poznatkov z umenia a kultúry do života	5	SJL, DEJ	• vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa kultúrnych a umeleckých podujatí • vedieť vyjadriť verbálne svoj kultúrny zážitok • usilovať sa o vytvorenie vlastného estetického hodnotového systému • naučiť sa prezentovať svoje individuálne aktivity • ovládať kultúru správania a medziľudských vzťahov	• vie prezentovať svoje individuálne aktivity • dokáže zorganizovať zábavné podujatie v škole i mimo nej • dokáže sa orientovať v oblasti módy a vkusu, módných trendov, farebných harmónií • je mu vlastná kultúra správania, humanizmus a mravnosť • má pozitívnu hodnotovú orientáciu, nachádza kultúrny a hodnotový zmysel života	Verbálne skúšanie Písomné skúšanie	Slovné hodnotenie • • Frontálne skúšanie • • Klasifikácia
---	---	----------	---	---	--	--

5. Pravidlá hodnotenia žiakov

■ Kritériá hodnotenia:

stupeň klasifikácie 1:

- odpoveď je presná a úplná, žiak ovláda osnovami predpísané učivo
- odpovedá samostatne, bez medzier v nadväznosti
- na doplňujúce otázky reaguje plynule, vecne
- má logické a tvorivé myslenie
- má trvalé vedomosti a vie ich uplatňovať

stupeň klasifikácie 2:

- ovláda osnovami predpísané učivo
- odpovedá samostatne s menšími nepresnosťami, ktoré odstráni pri doplňujúcich otázkach
- má logické a prevažne tvorivé myslenie
- na vedomosti prevažne trvalého charakteru a s menšími nedostatkami ich vie uplatňovať

stupeň klasifikácie 3:

- ovláda väčšinu osnovami vymedzeného učiva
- odpovedá menej samostatne, na doplňujúce otázky reaguje aj chybne
- má logické, ale menej tvorivé myslenie

stupeň klasifikácie 4:

- učivo predpísané osnovami ovláda len čiastočne
- odpoveď je neúplná, nepresná
- odpovedá menej samostatne, na doplňujúce otázky reaguje chybne
- má medzery v logickom myslení
- má vedomosti bez trvalého charakteru, ktoré nevie tvorivo využiť

stupeň klasifikácie 5:

- žiak neovláda učivo predpísané osnovami
- neodpovedá samostatne, na doplňujúce otázky reaguje chybne, alebo vôbec nie
- nemá logické a tvorivé myslenie
- nedostatky vo vedomostiach nevie odstrániť ani zvýšeným úsilím

■ Spôsoby a postupy hodnotenia:

- individuálne, skupinovo, frontálne
- príbežné skúšanie, súhrnné skúšanie
- ústne hodnotenie, písomné hodnotenie (cieľový test, projekt, prípadová štúdia)
- praktické hodnotenie (simulácie, projekty, účasť na školských a mimoškolských aktivitách)

6. Učebné zdroje

Marián Košč: Základy psychológie
Alexandra Krsková, Darina Krátka: Základy práva
Rastislav Tóth: Základy politológie
Ján Sopóci, Bohumil Búzik: Základy sociológie
Jitka Prevendárová, Gabriela Kubíčková: Základy rodinnej a sexuálnej výchovy
Rudolf Šlosár: Základy ekonómie a ekonomiky
Jana Miedzgová: Základy etiky
Erich Mistrík: Základy estetiky a etikety
Jozefína Vančová: Zážitkové učenie v náuke o spoločnosti
Zmaturuj z náuky o spoločnosti
Svetové dedičstvo v rukách mladých
Milena Lamarová, Ľudmila Kybalová: Estetika odievania
Dobromil Ječný, Jozef Štefanovič: Spoločenský styk

Josef Volný: Psychológia a spoločenská výchova
Miroslav Kusý, Terézia Stredlová: Tolerancia
Ľubica Bagalová, Darina Gogolová: Ľudské práva
Miron Zelina, Mário Lenárt: Vieme, že...
Miron Zelina, Mária Uherková: Ako sa stať sám sebou?
Miron Zelina, Mária Uherková: Ako byť sám sebou?
Každý iný, všetci rovní
Európsky diár: Rozumná spotreba
Audiovizuálne pomôcky
Internet
Denná tlač
Fotografie a obrazový materiál

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Fyzika

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 2-1-0-0

Počet hodín spolu: 66-33-0-0

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 2.7.2015

pod číslom UO-VP- 018/2015 s platnosťou od 1. septembra 2015 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými

úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov - aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodovedných predmetov s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky má u žiakov prehĺbiť hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát, alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá im schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak má byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Cieľom fyziky je, aby žiak bol schopný opísať spôsoby ako prírodovedné vedy pracujú. Vyhodnotiť zisky a nedostatky aplikácii vedy. Diskutovať na tému etických a morálnych

otázok vyplývajúcich z aplikácie vedy. Chápať ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi.

Žiak by mal byť schopný interpretovať myšlienky, pozorovania, argumenty, praktické skúsenosti použitím grafov a tabuliek, použitím vhodného softvéru ako textový editor, tabulkový procesor.

Študent by mal byť schopný demonštrovať poznatky a pochopenie vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov, vhodného slovníka a terminológie, včítane použitia symbolov a jednotiek SI.

Žiak by mal byť schopný vysloviť problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom, formulovať a testovať hypotézy v podmienkach riadenia premenných veličín.

Plánovať vhodný experiment, naznačiť záver konzistentný s pozorovaním, komentovať chyby merania.

Študent by mal byť schopný organizovať a vyhodnocovať dáta rôznymi spôsobmi, transformovať dáta prezentované jednou formou do inej formy, včítane matematických výpočtov, grafov, tabuliek a použiť poznatky na vysvetlenie záverov.

Žiak by mal byť schopný nasledovať inštrukcie písané i slovne podané. Vybrať si a bezpečne použiť experimentálnu zostavu, materiál, techniku vhodnú na meranie. Vykonávať experiment bezpečne, zaznamenávať údaje z pozorovania a merania. Používať vhodné nástroje a techniku na zber dát a spolupracovať v skupine.

3. Obsah a členenie vyučovacieho predmetu: obsahový štandard

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na sedem tematických okruhov:

Názov tematického celku	ročník	Počet hodín
Mechanika	1.	25
Energia okolo nás	1.	12
Molekulová fyzika a termodynamika	1.	13
Vlastnosti kvapalín a plynov	1.	16
Periodické deje	2.	10
Optika	2.	16
Elektromagnetické žiarenia a fyzika mikrosвета	2.	7
	Spolu	99

Mechanika – 25 h

obsahový štandard:

- sila ako vektorová veličina
- rôzne druhy síl (tiažová, tlaková, vztlaková, elektrostatická, trecia, magnetická)
- výslednica síl
- meranie sily
- hybnosť ako vektorová veličina
- zákon zotrvačnosti
- zákon sily
- zákon akcie a reakcie
- zákon zachovania hybnosti
- naklonená rovina

- trenie
- pohybový stav telesa

Energia okolo nás – 12 h

obsahový štandard:

- mechanická práca
- energia a jej rôzne formy
- výkon
- energia potravín
- premeny rôznych foriem energie

Molekulová fyzika a termodynamika – 13 h

obsahový štandard:

- kinetická teória stavby látok
- Celziova teplotná stupnica, termodynamická teplotná stupnica
- modely látok rozličných skupenstiev
- difúzia a Brownov pohyb
- vnútorná energia telesa a spôsoby jej zmeny
- teplo ako forma energie
- hmotnostná tepelná kapacita látky
- termodynamické zákony
- Hookov zákon
- teplotná dĺžková a objemová rozťažnosť látok
- anomália vody

Vlastnosti kvapalín a plynov – 16 h

obsahový štandard:

- tekutiny a ich vlastnosti
- tlak, tlaková sila, hydrostatický tlak
- Archimedov zákon, Pascalov zákon
- plávanie telies, ponáranie telies, vznášanie sa telies v kvapaline
- povrchová vrstva kvapaliny
- kapilárna elevácia a kapilárna depresia

Periodické deje – 10 h

obsahový štandard:

- perióda, frekvencia
- oscilátor, druhy oscilátorov
- výchylka, amplitúda, uhlová rýchlosť, vlnová dĺžka, fáza kmitania
- kmitanie
- vlnenie
- rovnica kmitania
- premeny rôznych foriem energie v oscilátore

- zvuk a jeho vlastnosti

Optika – 16 h

obsahový štandard:

- svetlo
- základné vlastnosti svetla
- index lomu
- rýchlosť svetla
- rozklad svetla
- odraz a lom svetla
- elektromagnetické spektrum
- zrkadlá a ich základné body
- šošovky a ich základné body
- oko, lupa, ďalekohľad, fotoaparát

Elektromagnetické žiarenia a fyzika mikrosвета – 7 h

obsahový štandard:

- viditeľné žiarenie
- ultrafialové žiarenie
- infračervené žiarenie
- röntgenové žiarenie
- rádioaktívne žiarenie
- atóm a jeho štruktúra
- ióny a ich vznik

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Mechanika

výkonový štandard:

- znázornia schému javu, v ktorom pôsobia rôzne sily,
- pomenujú sily pôsobiace na teleso,
- odhadnú veľkosť pôsobiacej sily,
- zostroja výslednicu všetkých pôsobiacich síl,
- vysvetlia užitočnosť naklonenej roviny v každodennej praxi,
- vysvetlia rozdiel medzi statickým a dynamickým trením,
- navrhnu situácie, v ktorých je trenie užitočné resp. prekáža,
- vysvetlia súvislosti medzi pôsobiacimi silami a pohybovým stavom telies,
- využijú veličinu hybnosť a zákon zachovania hybnosti.

Energia okolo nás

výkonový štandard:

- vykonajú a interpretujú ľubovoľný experiment premeny rôznych foriem energie,
- opíšu reálne deje s využitím fyzikálnej terminológie,
- opíšu ľubovoľný športový výkon z energetického hľadiska,
- kvalitatívne charakterizujú rôzne formy energie,

- riešia kvalitatívne aj kvantitatívne úlohy súvisiace s mechanickou prácou, výkonom, energiou, teplom,
- navrhnu možnosti šetrenia energie v domácnosti a vysvetlia ekonomickú návratnosť do energeticky nenáročných technológií.

Molekulová fyzika a termodynamika

výkonový štandard:

- vysvetlia podstatu kinetickej teórie stavby látok,
- charakterizujú rôzne teplotné stupnice,
- vysvetlia pojem teplo a jeho súvislosť s prácou,
- vysvetlia termodynamické zákony a ich dôsledky,
- charakterizujú jednotlivé skupenstvá a porovnávajú ich,
- vysvetlia deformáciu telesa,
- opíšu teplotnú rozťažnosť látok,
- vysvetlia jav anomálie vody.

Vlastnosti kvapalín a plynov

výkonový štandard:

- opíšu štruktúru kvapalných a plyných látok,
- vysvetlia základné fyzikálne veličiny opisujúce vlastnosti kvapalín a plynov,
- vysvetlia základné zákony platné pre kvapaliny a plyny,
- opíšu správanie telies v kvapaline,
- charakterizujú javy na rozhraní kvapaliny a pevného telesa.

Periodické deje

výkonový štandard:

- vysvetlia súvislosť periódy a frekvencie pohybu,
- čítajú informácie z grafov periodických dejov,
- vysvetlia fyzikálne veličiny opisujúce periodické deje,
- experimentom zistia, od čoho závisí frekvencia kmitania oscilátora,
- charakterizujú kmitanie a uvedú konkrétne príklady,
- charakterizujú vlnenie a uvedú konkrétne príklady,
- opíšu zvuk a vysvetlia jeho základné vlastnosti.

Optika

výkonový štandard:

- pochopia podstatu svetla,
- vysvetlia základné vlastnosti svetla,
- charakterizujú základné svetelné javy,
- rozlíšia jednotlivé druhy elektromagnetického žiarenia,
- zobrazia predmet zrkadlami a šošovkami,
- opíšu vlastnosti vzniknutých obrazov,
- navrhnu využitie zrkadiel a šošoviek v praxi,
- vysvetlia činnosť oka ako optickej sústavy.

Elektromagnetické žiarenia a fyzika mikrosveta

výkonový štandard:

- kvalitatívne charakterizujú rôzne druhy elektromagnetického žiarenia,
- vysvetlia využitie röntgenového žiarenia v zdravotníctve,
- poznajú účinky rádioaktívneho žiarenia a spôsoby ochrany pred jeho účinkami,
- opíšu zloženie atómu,
- vysvetlia vznik iónov z neutrálnych atómov.

5. Pravidlá hodnotenia žiakov

STUPEŇ 1 – VÝBORNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- samostatne ovláda učebnú látku vymedzenú osnovami predmetu
- pozná a vie správne používať odbornú terminológiu
- jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný
- má logické myslenie, je samostatný a tvorivý
- preukáže, že jeho vedomosti sú trvalé a dokáže komplexne riešiť zadané úlohy a experimenty

STUPEŇ 2 – CHVÁLITEBNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- s pomocou učiteľa ovláda na danej úrovni učebnú látku vymedzenú osnovami predmetu
- vyjadruje sa s menšími nepresnosťami logického a vecného charakteru, ktoré po upozornení vie korigovať
- jeho grafický prejav je estetický bez väčších nepresností
- má logické myslenie a s usmernením učiteľa dokáže vedomosti aplikovať pri riešení úloh a experimentov
- preukáže, že jeho vedomosti, zručnosti sú trvalé

STUPEŇ 3– DOBRÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- pomocou učiteľa zvládne podstatnú časť učiva vymedzenú osnovami predmetu
- preukáže, že jeho vedomosti a návyky sú prevažne trvalé
- jeho znalosť terminológie je primeraná, miestami nepresná
- získané vedomosti, zručnosti a návyky dokáže s pomocou učiteľa aplikovať pri riešení úloh a experimentov
- v ústnom i písomnom prejave má nedostatky
- jeho grafický prejav je menej estetický

STUPEŇ 4– DOSTATOČNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- je schopný osvojiť si len časť učiva vymedzenú osnovami predmetu
- má podstatné nedostatky vo vedomostiach, neovláda učivo celistvo
- nedokáže samostatne odpovedať, odpovedá len na učiteľom kladené otázky
- pomocou učiteľa vie použiť získané vedomosti len čiastočne, nevie
- zovšeobecňovať získané vedomosti a aplikovať ich pri riešení úloh a experimentov
- jeho grafický prejav je na slabej úrovni a má väčšie nedostatky

STUPEŇ 5– NEDOSTATOČNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- nepochopil podstatu učiva, nie je schopný nadviazať na predchádzajúce učivo

- nesprávne odpovedá na otázky učiteľa, nereaguje na usmernenie učiteľa
- neovláda pojmy, poučky ani za pomoci učiteľa
- nie je schopný svoje vedomosti aplikovať pri riešení úloh a experimentov
- nedokáže logicky formulovať základné učivo
- jeho grafický prejav je na nízkej úrovni s veľkými nedostatkami

Najobjektívnejšou, najefektívnejšou a zároveň najčastejšou formou preverovania vedomostí a pravidelnej prípravy žiakov na vyučovanie sa vo fyzike javí písomná forma.

Príklady písomných заданий sú spravidla vyhodnocované bodovým systémom, a preto pri klasifikácii budeme postupovať nasledovne:

- 1** - < 90%; 100% >
- 2** - < 75%; 90%)
- 3** - < 50%; 75%)
- 4** - < 30%; 50%)
- 5** - < 0%; 30%)

Počas klasifikačného obdobia je preverovanie vedomostí individuálne, skupinové alebo frontálne, realizované ústnou alebo písomnou formou. Ústna alebo písomná forma z tematického celku, alebo z jeho časti je hodnotená stupňom 1 až 5. Hodnotenú sú aj ďalšie aktivity žiakov – projekty, výroba pomôcok, experimenty a referáty. Všetky známky vo fyzike sú rovnocenné.

6. Učebné zdroje:

prof. RNDr. Emanuel Svoboda. CSc. a spol.: Fyzika pre SOŠ
schválilo Ministerstvo školstva SR dňa 7.4.1983 pod číslom 2 309 1983 – 21

RNDr. František Barták a spol.: Zbierka úloh z fyziky pre SOŠ
schválilo Ministerstvo školstva SR dňa 10.12.1986 pod číslom 12 408 / 1986 - 21

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Matematika

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 3-3-2-2

Počet hodín spolu: 99-99-66-60

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 1.7.2016

pod číslom UO-VP- 020/2016 s platnosťou od 1. septembra 2016 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Matematické vzdelávanie v odbornom školstve má svoje významné miesto, nakoľko v jednotlivých odboroch plní popri funkcii všeobecného vzdelávania aj prípravnú funkciu pre odbornú zložku vzdelávania.

Všeobecným cieľom matematického vzdelávania je výchova premýšľavého človeka, ktorý bude vedieť používať matematiku v rôznych životných situáciách (v odbornej zložke vzdelávania, v ďalšom štúdiu, v osobnom živote, budúcom zamestnaní, voľnom čase, a pod.).

Matematické vzdelávanie je významnou súčasťou všeobecnej vzdelanosti. Vedie žiakov k pochopeniu kvantitatívnych vzťahov v prírode i spoločnosti, vybavuje poznatkami užitočnými v každodennom živote aj pre chápanie technických alebo ekonomických súvislostí a pre odborné vzdelávanie. Matematické vzdelávanie sa výdatne podieľa na rozvoji samostatného a logického myslenia. Poskytuje žiakovi ucelený systém poznatkov, ktoré im umožňujú štúdium daného odboru i uplatnenie v praxi a slúži ako základ pre ich ďalšie vzdelávanie.

Matematika učí žiakov schopnosti aplikovať získané vedomosti a zručnosti pri riešení úloh z praxe, overovať správnosť získaného výsledku, používať pri spracovaní úloh dostupné komunikačné technológie. Okrem všeobecného základu cieľom vyučovania matematiky v stredných odborných školách je poskytnúť žiakovi vedomosti a zručnosti potrebné na úspešné zvládnutie odborných predmetov príslušného študijného odboru a pre výkon ich budúceho povolania. Na to je potrebné, aby žiaci získali pozitívny vzťah k matematike a primerané vedomosti z oblasti algebry, planimetrie, stereometrie, vrátane použitia analytickej metódy, zo základov matematickej analýzy, z kombinatoriky a zo základov teórie pravdepodobnosti a štatistiky.

Absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

Cieľom matematiky je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému.

Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločnosť. Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť študentom, aby získavali nové vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Žiak by mal rozumieť matematickej terminológii a symbolike, správne ju interpretovať a používať z nariadení zákonov, vyhlášok.

Žiak by mal čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy.

Žiak by mal vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému.

Matematika má viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa. Má rozvíjať žiakové funkčné a kognitívne kompetencie, metakognitívne kompetencie a vhodnou voľbou organizačných foriem a metód výučby aj ďalšie kompetencie potrebné v ďalšom živote, schopnosti kooperácie a komunikácie – spoluprácu v skupine pri riešení problému.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Komunikatívne a sociálno-interaktívne kompetencie:

Absolvent má:

- vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory
- vedieť sa primerane ústne a písomne vyjadrovať v matematickej terminológii
- vedieť spracovávať a využívať písomné materiály
- riešiť, vysvetľovať a znázorňovať problémové úlohy
- vedieť čítať, rozumieť a využívať text matematických úloh
- orientovať sa, získavať, rozumieť a aplikovať rôzne informácie, posúdiť ich význam v osobnom živote a povolání
- osvojovať si grafickú a formálnu úpravu písomných prejavov

Intrapersonálne a inerpersonálne kompetencie:

Absolvent má:

- podieľať sa na stanovení krátkodobých cieľov, ktoré smerujú k zlepšeniu jeho vlastnej výkonnosti

- vedieť samostatne predkladať jednoduché návrhy a projekty, formulovať, pozorovať, triediť a riešiť ich
- overovať a triediť získané údaje
- rozvíjať vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebapoznanie, sebadôveru a reproduktívne myslenie
- samostatne pracovať a zapájať sa do práce kolektívu
- plniť plán úloh smerujúci k daným cieľom a snažiť sa ich vylepšovať formou sebakontroly, sebaregulácie, sebahodnotenia a vlastného rozhodovania
- prijímať a plniť zodpovedne dané úlohy
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste
- stanovovať si ciele a priority podľa svojich osobných schopností, záujmov, pracovnej orientácie a životných podmienok

Schopnosť tvorivo riešiť problémy:

Absolvent má:

- získavať samostatným štúdiom všetky nové informácie vzťahujúce sa priamo k objasneniu neznámych oblastí problému
- určovať najzákladnejšie rysy problému, zvažovať rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte, stanoviť kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia
- zhodnotiť význam rozmanitých informácií, samostatne zhromažďovať informácie, vytriediť a využiť len tie, ktoré sú pre objasnenie problému najdôležitejšie
- vedieť vybrať vhodné postupy pre realizáciu zvoleného riešenia a dodržiavať ho
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi

Spôsobilosť využívať informačné technológie:

Absolvent má:

- vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie
- vybrať matematické metódy, ktoré sú vhodné pri riešení danej úlohy
- graficky znázorňovať reálne situácie a úlohy, kde takéto znázorňovanie pomáha pri kvantitatívnom riešení úlohy
- komunikovať elektronicky cez počítač

3. Obsahový štandard

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený do 5 tematických okruhov:

Názov tematického celku	ročník	Počet hodín	
		teória	cvičenia
Čísla, premenná a početové výkony s číslami	1.	51	25
Logika, dôvodenie, dôkazy	2.	12	6
Vzt'ahy, funkcie, tabuľky, diagramy	1.	15	8
	2.	38	19
	3.	25	0
	4.	20	0
Geometria a meranie	2.	16	8
	3.	41	0
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika	4.	24	0
	4.	16	0
	Spolu:	258	66
		324	

Pri menšom počte žiakov v triede sú hodiny rozdelené nasledovne:

Názov tematického okruhu	ročník	Počet hodín
		teória
Čísla, premenná a početové výkony s číslami	1.	66
Logika, dôvodenie, dôkazy	2.	18
Vzt'ahy, funkcie, tabuľky, diagramy	1.	33
	2.	57
	3.	25
	4.	20
Geometria a meranie	2.	24
	3.	41
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika	4.	24
	4.	16
	Spolu:	324

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami

Cieľ:

Rozšírenie pojmu čísla s dôrazom na rádové hodnoty čísel. Objasnenie pojmu množina s dôrazom na číselné množiny a intervaly.

Obsahový štandard:

Vypĺňanie formulárov s číselnými údajmi.

Elementárna finančná matematika (rozhodovanie o výhodnosti nákupu alebo zľavy, poistenie, rôzne typy daní a ich výpočet, výpisy z účtov a faktúry, úrok, pôžička, umorená pôžička, splátky a umorovacia istina, lízing, hypotéka).

Desiatková číselná sústava. Zápis veľkých čísel pomocou mocniny čísla 10. Mocniny, výrazy (podmienky, spoločný menovateľ, lomené výrazy). Odhad výsledku. Trojčlenka. Práca s údajmi vyjadrenými v percentách (úroky, promile alkoholu v krvi,...), práca s jednotkami. Práca s kalkulačkou.

Množiny, operácie s množinami, číselné množiny, intervaly.

Logika, dôvodenie, dôkazy

Cieľ:

Rozlíšenie každodenného spôsobu myslenia a matematického myslenia.

Obsahový štandard:

Výrok, zložený výrok, definícia, pravdivostná hodnota.

Logické spojky (negácia, a súčasne, alebo, buď-alebo, implikácia, vyplýva, ekvivalencia), ich používanie v bežnom živote.

Kvantifikátory (existenčný, všeobecný, aspoň, najviac, najmenej, práve, minimálne, maximálne), vzťahy medzi nimi a ich používanie v bežnom živote.

Pravdivostné tabuľky a slovné úlohy.

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Cieľ:

Rozvíjanie funkčného myslenia a chápanie priradovania ako predpisu.

Obsahový štandard:

Rôzne (negrafické) metódy reprezentácie vzťahov (slovné, algebrické, tabuľkové).

Algebrizácia a modelovanie jednoduchých kvantitatívnych vzťahov (výrazy, vzorce, nerovnosti).

Algebrické, približné a grafické riešenie rovníc a nerovníc (aj s využitím vhodného softvéru).

Graf funkcie jednej premennej, základné vlastnosti funkcií (na základe grafu).

Súradnicová sústava v rovine, graf funkcie jednej premennej. Opis základných vlastností funkcií na základe ich grafu ($D(f)$, $H(f)$, monotónnosť, maximum, minimum, ohraničenosť, periodičnosť, spojitosť,...).

Lineárna, kvadratická, exponenciálna a goniometrická funkcia (príklady ďalších funkcií).

Rovnice a nerovnice (lineárne, kvadratické, exponenciálne, logaritmické a goniometrické), sústavy lineárnych rovníc a nerovníc, riešenie v rôznych číselných množinách.

Postupnosť, aritmetická a geometrická postupnosť a ich využitie (úročenie, zisk, odpisy,...).

Geometria a meranie

Cieľ:

Rozlišovať rovinu a priestor. Rozvíjať priestorové videnie. Objasniť zápis vektora, priamky a kružnice.

Obsahový štandard:

Základné rovinné útvary.

Trigonometria.

Euklidove vety.

Kruh, kružnica a ich časti.

Obvody a obsahy rovinných útvarov.

Telesá, ich triedenie.

Rez kocky.

Objem a povrch hranatých kolmých telies, oblých telies a zrezaných telies.

Zhodnosť a podobnosť trojuholníkov.

Vektor, smerový vektor, normálový vektor.

Parametrické vyjadrenie priamky v rovine, všeobecná rovnica priamky, smernicový tvar rovnice priamky, stred úsečky.

Stredové tvary rovnice kružnice, všeobecný tvar rovnice kružnice.

Vzájomná poloha priamok, priamky a kružnice.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Cieľ:

Rozlišovať medzi pojmi usporiadaná a neusporiadaná k-tica a vedieť ich vhodne použiť pri výpočte pravdepodobnosti. Správne interpretovať a prezentovať štatistické údaje.

Obsahový štandard:

Kombinatorika – úlohy založené na použití kombinatorického pravidla súčtu a súčinu. Organizácia súboru. Spôsoby vyhľadávania, systematické vypisovanie možností, objavovanie a opis systému.

Permutácie, variácie, kombinácie a ich aplikácie.

Pravdepodobnosť – základné úlohy.

Štatistika – grafické spracovanie dát (histogram, kruhový diagram, čiarové grafy).

Základné vlastnosti súboru – jednotka, súbor, početnosť, stredná hodnota, modus, medián, rozptyl, smerodajná odchýlka.

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami

Žiak po absolvovaní daného študijného odboru vie:

- na (približný) výpočet číselných výrazov a hodnôt funkcií používať kalkulačku,
- porovnať dve reálne čísla na úrovni presnosti kalkulačky (napr. výpočtom ich rozdielu),
- využiť počítanie s mocninami 10 (súčin a podiel) pri rádovom odhade výsledku a pri premene jednotiek,
- použiť základné počtové úkony, výpočty s percentami a odhad ich výsledku, trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť a pomer v konkrétnych situáciách (napr. odhadnúť príjem, spočítať výdavky, určiť výhodnejšiu cenu jedného tovaru a výhodnejšiu cenu

celého nákupu, porovnávať príjmy a výdavky na základe výpisu z účtu, zistiť splatnosť faktúry, vypočítať penále pri nedodržaní termínu splatnosti, vyplniť číselné údaje vo formulári vyžadujúcom použitie nie veľkého počtu základných početných operácií, vypočítať odvody do poisťovni z príjmov, vypočítať jednotlivé typy daní, vypočítať úrok (mesačný, ročný) a pod.),

- posúdiť správnosť tvrdení vychádzajúcich z percentuálnych údajov,
 - porozumieť princípu splácania pôžičky a zostaviť umorovací plán.
- bezproblémové a efektívne využitie práce s kalkulačkou.

Logika, dôvodenie, dôkazy

Žiak po absolvovaní daného študijného odboru vie:

- správne vnímať logické spojky v rôznych prostrediach,
- pracovať s jednoduchými návodmi, odbornými textami a ukážkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení,
- zovšeobecniť jednoduché tvrdenia,
- svoje riešenie, resp. tvrdenie odôvodniť.
- zisťovať pravdivostnú hodnotu jednoduchých a zložených výrokov
- preformulovať tvrdenia pomocou logických spojok (súčin, zlomok kladný, záporný, rovný nule, rôzny od nuly, ...).

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Žiak po absolvovaní daného študijného odboru vie:

- dosadiť do vzorca
- zapísať jednoduché vzťahy opísané slovne pomocou premenných, konštánt, rovností a nerovností,
- nájsť všetky riešenia lineárnej a kvadratickej rovnice,
- v jednoduchých prípadoch vyjadriť neznámu zo vzorca
- graficky znázorniť hodnoty funkcie danej tabuľkou,
- pre lineárnu funkciu danú tabuľkou hodnôt doplniť chýbajúce hodnoty do tabuľky a nájsť predpis tejto funkcie,
- zostrojiť graf lineárnej a kvadratickej funkcie podľa jej predpisu,
- určiť predpis lineárnej funkcie na základe jej grafu,
- porovnávať dve funkčné závislosti, ktorých grafy sú dané alebo ich žiak zostrojil použitím výpočtovej techniky,
- z predpisu lineárnej funkcie (podľa koeficientov vystupujúcich v tomto predpise) určiť vlastnosti lineárnej funkcie (rast, klesanie, najväčšia a najmenšia hodnota na ohraničenom uzavretom intervale),
- použiť tabuľkový kalkulátor na zostrojenie grafu funkcie f a približné riešenie rovníc tvaru $f(x) = a$, (kde a je dané číslo),
- z daného grafu funkcie (vrátane prípadov, keď na zostrojenie grafu treba použiť tabuľkový kalkulátor)
 - a. - odčítat' s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty,
 - b. - rozhodnúť o ohraničenosti a periodičnosti funkcie,
 - c. - určiť (presne alebo približne)
 - jej extrém,
 - intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná),
 - jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale $\langle a, b \rangle$,
 - body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, resp. záporné, resp. nulové hodnoty,
- sledovať zmenu grafu funkcie v závislosti od zmeny koeficientov vystupujúcich v jej predpise (využitím výpočtovej techniky),
- riešiť lineárnu nerovnicu, zaznačiť riešenie na číselnej osi,

- graficky znázorniť na číselnej osi množinu riešení nerovnice typu $f(x) > a$ (pokiaľ žiak vie načrtnúť alebo pomocou tabuľkového kalkulátora zostrojíť graf funkcie f) a riešenie zapísať pomocou intervalov,
- riešiť jednoduché praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu funkcie alebo jeho tvorbu,
- určiť neznámu hodnotu v prípade vzťahov zadaných tabuľkou.
- vedieť rozlišovať medzi funkciou, rovnicou a nerovnicou toho istého typu a využiť to pri riešení konkrétnych príkladov,
- na základe vedomostí z postupností sa vedieť rozhodnúť o výhodnosti pôžičky, sporenia, hypotéky a pod.

Geometria a meranie

Žiak po absolvovaní daného študijného odboru vie:

- rozhodnúť, či sú dva trojuholníky zhodné alebo podobné,
- použiť Pytagorovu a Euklidove vety pri výpočtoch,
- premeniť uhol zo stupňovej do oblúkovej miery a naopak,
- určiť časti kruhu a vypočítať ich obsah,
- vypočítať obsah rovinných útvarov rozložiteľných na základné rovinné útvary,
- vypočítať obvody a obsahy rovinných útvarov pomocou Pytagorovej vety a goniometrických funkcií,
- v rovnobežnom premietaní načrtnúť kváder, jednoduché teleso zložené z malého počtu kvádrov,
- nakresliť bokorys, pôdorys a nárys jednoduchých útvarov zložených z kvádrov,
- zostrojíť rez kocky rovinou určenou tromi bodmi ležiacimi v rovinách stien, z ktorých aspoň dva ležia v tej istej stene daného telesa,
- použiť vzorce na výpočet objemu a povrchu hranatých kolmých telies, oblých telies a zrezaných telies,
- riešiť praktické úlohy zamerané na študijný odbor.
- vedieť zapísať súradnice vektora, ak sú dané dva body a znázorniť vektor v súradnicovom systéme.
- vedieť vyjadriť všetky tri rovnice priamky v rovine a určiť ich vzájomnú polohu z analytického vyjadrenia priamok.
- zapísať rovnicu kružnice, keď poznajú stred a polomer kružnice.
- z analytického vyjadrenia určiť stred a polomer kružnice.
- zistiť vzájomnú polohu priamky a kružnice.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Žiak po absolvovaní daného študijného odboru vie:

- používať rôzne stratégie zisťovania počtu možností (vypisovanie, použitie kombinatorických pravidiel súčtu a súčinu),
- riešiť jednoduché úlohy na pravdepodobnosť, založené na hľadaní pomeru všetkých priaznivých a všetkých možností,
- vedieť využiť pravdepodobnosť v živote (odhad rizika, v športe, tipovanie, genetika, dedičnosť).
- zhromaždiť údaje štatistického súboru,
- usporiadať hodnoty štatistického znaku, rozdeliť ich do intervalov, určiť stredné hodnoty intervalov, vytvoriť tabuľku hodnôt štatistických znakov a ich početností,
- vypočítať charakteristiky úrovne a variability,
- určiť štatistické charakteristiky zo zadania slovnej úlohy,
- aplikovať získané poznatky a vzťahy v úlohách z praxe,
- použiť vhodný softvér na grafické spracovanie dát.

5. Pravidlá hodnotenia žiakov

STUPEŇ 1 – VÝBORNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- samostatne ovláda učebnú látku vymedzenú osnovami predmetu
- pozná a vie správne používať odbornú terminológiu
- jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný
- má logické myslenie, je samostatný a tvorivý
- preukáže, že jeho vedomosti sú trvalé a dokáže komplexne riešiť zadané úlohy

STUPEŇ 2 – CHVÁLITEBNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- s pomocou učiteľa ovláda na danej úrovni učebnú látku vymedzenú osnovami predmetu
- vyjadruje sa s menšími nepresnosťami logického a vecného charakteru, ktoré po upozornení vie korigovať
- jeho grafický prejav je estetický bez väčších nepresností
- má logické myslenie a s usmernením učiteľa dokáže vedomosti aplikovať pri riešení úloh
- preukáže, že jeho vedomosti, zručnosti sú trvalé

STUPEŇ 3– DOBRÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- pomocou učiteľa zvládne podstatnú časť učiva vymedzenú osnovami predmetu
- preukáže, že jeho vedomosti a návyky sú prevažne trvalé
- jeho znalosť terminológie je primeraná, miestami nepresná
- získané vedomosti, zručnosti a návyky dokáže s pomocou učiteľa aplikovať pri riešení úloh
- v ústnom i písomnom prejave má nedostatky
- jeho grafický prejav je menej estetický

STUPEŇ 4– DOSTATOČNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- je schopný osvojiť si len časť učiva vymedzenú osnovami predmetu
- má podstatné nedostatky vo vedomostiach, neovláda učivo celistvo
- nedokáže samostatne odpovedať, odpovedá len na učiteľom kladené otázky
- pomocou učiteľa vie použiť získané vedomosti len čiastočne, nevie zovšeobecňovať získané vedomosti a aplikovať ich pri riešení úloh
- jeho grafický prejav je na slabej úrovni a má väčšie nedostatky

STUPEŇ 5– NEDOSTATOČNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- nepochopil podstatu učiva, nie je schopný nadviazať na predchádzajúce učivo
- nesprávne odpovedá na otázky učiteľa, nereaguje na usmernenie učiteľa
- neovláda pojmy, poučky ani za pomoci učiteľa
- nie je schopný svoje vedomosti aplikovať pri riešení úloh
- nedokáže logicky formulovať základné učivo
- jeho grafický prejav je na nízkej úrovni s veľkými nedostatkami

Najobjektívnejšou, najefektívnejšou a zároveň najčastejšou formou preverovania vedomostí a pravidelnej prípravy žiakov na vyučovanie sa v matematike javí písomná forma.

Príklady písomných zadaní sú spravidla vyhodnocované bodovým systémom, a preto pri klasifikácii budeme postupovať nasledovne:

1 - < 90%; 100% >

- 2 - < 75%; 90%)
- 3 - < 50%; 75%)
- 4 - < 30%; 50%)
- 5 - < 0%; 30%)

Počas klasifikačného obdobia je preverovanie vedomostí individuálne, skupinové alebo frontálne, realizované ústnou alebo písomnou formou. Ústna alebo písomná forma z tematického celku alebo z jeho časti je hodnotená stupňom 1 až 5. Váha hodnotenia jednotlivých typov odpovedí je v pomere 3:2:1 (písomná odpoveď z tematického celku : ústna odpoveď z tematického celku : písomná alebo ústna odpoveď z časti tematického celku).

6. Učebné zdroje

- Mgr. Svetlana Bednářová, PhD: Matematika pre 4.ročník G a SOŠ – zošit 2
schválilo MŠ SR 7.11.2000 pod číslom 3754/2000-42
- Mgr. Svetlana Bednářová, PhD: Matematika pre 4.ročník G a SOŠ – zošit 4/Zb
schválilo MŠ SR 1.7.2002 pod číslom 2003/2002-42
- Doc. RNDr. Miloš Božek, CSc. a spol.: Matematika pre 3. ročník G a SOŠ – zošit 3
schválilo MŠ SR 14.7.1999 pod číslom 2797/1999-42
- RNDr. Emil Calda, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 1. časť
schválilo MŠ SSR 17.3.1983 pod číslom 4467/1983-21
- RNDr. Emil Calda, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 4. časť
schválilo MŠ SSR 16.4.1984 pod číslom 4531/1984-21
- Doc. RNDr. Tomáš Hecht, Csc. a spol.: Matematika pre 1.ročník G a SOŠ – zošity 1,2,3,4,5,
5/Zb, schválilo MŠ SR pod číslom 1914/1996-152
- Doc. RNDr. Tomáš Hecht, Csc. a spol.: Matematika pre 2.ročník G a SOŠ – zošity 1,2,3
schválilo MŠ SR 14.7.1997 pod číslom 3359/1997-152
- Doc. RNDr. Tomáš Hecht, Csc. a spol.: Matematika pre 2.ročník G a SOŠ – zošity 4/Zb
schválilo MŠ SR 18.6.1998 pod číslom 2352/1998-4
- Doc. RNDr. Tomáš Hecht, Csc. a spol.: Matematika pre 3.ročník G a SOŠ – zošity 1
schválilo MŠ SR 27.11.1998 pod číslom 4416/1998-41
- Doc. RNDr. Tomáš Hecht, Csc. a spol.: Matematika pre 4.ročník G a SOŠ – zošit 1
schválilo MŠ SR 24.5.2000 pod číslom 1827/2000-42
- Doc. RNDr. Tomáš Hecht, Csc. a spol.: Matematika pre 4.ročník G a SOŠ – zošit 3
schválilo MŠ SR 27.9.2001 pod číslom 3185/2001-42
- Doc. RNDr. František Jirásek, DrSc. a spol.: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a SOU
1.časť, schválilo MŠ SSR 25.2.1985 pod číslom 2264/1985-21
- Doc. RNDr. František Jirásek, DrSc. a spol.: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a SOU
2.časť, schválilo MŠ SSR 4.3.1989 pod číslom 2170/1988-211
- PaedDr. Jana Kolouchová a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 5. časť
schválilo MŠ SSR 6.5.1985 pod číslom 5161/1985-21
- RNDr. Jiří Mikulčák, Csc. a spol.: Matematické, fyzikálne a chemické tabuľky pre SŠ
schválilo MŠ SSR 27.7.1987 pod číslom 7923/1987-211
- Doc. RNDr. Oldřich Odvárko, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 2. časť
schválilo MŠ SSR 17.3.1983 pod číslom 4467/1983
- Doc. RNDr. Oldřich Odvárko, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 3. časť
schválilo MŠ SSR 13.3.1984 pod číslom 2953/1984-21
- Doc. RNDr. Oldřich Odvárko, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 6. časť
schválilo MŠ SSR 10.4.1986 pod číslom 972/1986-21

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Informatika

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 2/2-2/2-0-0

Počet hodín spolu: 66/66-66/66-0-0

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 1.7.2016

pod číslom UO-VP-019/2016 s platnosťou od 1. septembra 2016 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Vyučovanie všeobecnovzdelávacieho predmetu informatika sa uskutočňuje v počítačovej učebni formou cvičení, trieda sa delí na skupiny podľa príslušných predpisov o bezpečnosti práce, max. jeden žiak pri jednom počítači. Pri del'be na skupiny odporúčame prihliadať na záujem a predchádzajúce vedomosti a zručnosti žiakov.

Výber učiva a jeho hĺbka sa musí prispôbiť požiadavkám profilu absolventa konkrétneho študijného odboru a prípadne doterajším vedomostiam žiakov. Ďalšie témy, resp. pokročilejšie funkcie aplikačných programov môžu byť obsahom ďalších povinných, resp. voliteľných predmetov vo vyšších ročníkoch.

Každý žiak by mal mať príležitosť pracovať na praktických úlohách individuálne, resp. v tíme 2-3 žiakov. Praktický projekt by mal vychádzať zo zamerania konkrétneho študijného odboru.

Pri každej konkrétnej vyučovanej téme by si mal učiteľ uvedomiť, ktoré ciele všeobecnovzdelávacieho predmetu informatika sa daným učivom naplňajú. Ukážkový softvér v žiadnom prípade nemôže byť cieľom vyučovania. Textový alebo grafický editor je len ukážkou práce s údajmi alebo ilustráciou aplikácie z nejakej triedy problémov (napr. aplikácií na spracovávanie textov), prípadne ukážkou programu. Používaný softvér plní funkciu prostriedku na vysvetľovanie informatiky. Žiak má vedieť aplikovať informačné technológie vo vyučovaní iných predmetov, v medzipredmetových projektoch a v celoškolských programoch.

Nie je potrebné venovať zvláštnu pozornosť nácviku písania na počítači. V žiadnom prípade nie je možné zamieňať vyučovanie strojopisu s predmetom všeobecnovzdelávacieho predmetu informatika, ktorý nepodporuje žiadny z jeho cieľov.

2. Ciele vyučovacieho predmetu:

- Spoločenské ciele

Cieľom predmetu informatika je viesť žiakov k tvorivému mysleniu.

Výchovno-vzdelávací proces smeruje k tomu, aby si žiaci rozvíjali svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, zostaviť plán práce, špecifikovať podproblémy, distribuovať ich v skupine, vysvetliť problém ďalšiemu žiakovi, riešiť podproblémy, zhromaždiť výsledky, zostaviť ich do celkového riešenia, verejne so skupinou o ňom referovať)

Žiakov treba viesť k tomu, aby sa naučili rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Žiaci majú vedieť komunikovať cez počítačovú sieť, rozvíjať schopnosti kooperácie a komunikácie. Žiaci majú nadobudnúť schopnosti potrebné pre výskumnú prácu a rozvíjanie svojej osobnosti, tvorivosti, logického myslenia, zodpovednosti a sebakritickosti. Žiaci majú nadobudnúť snahu o sebavzdelávanie.

- Inštitucionálne ciele

Cieľom predmetu informatika je naučiť žiakov používať informačné technológie na zefektívnenie práce v odbore, ktorý študujú.

- Špecifické ciele

Cieľom predmetu je dosiahnuť, aby sa žiaci:

- oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním, t.j. s manipuláciami s údajmi;
- oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém)
- pochopili, že aplikácie sú programy, ktoré umožňujú riešiť určité triedy úloh a problémov; chápali aplikáciu ako súbor úzko súvisiacich algoritmov na spracovanie údajov (realizovaných v niektorom konkrétnom systéme), oboznámili sa s hlavnými triedami úloh a problémov, ktoré sa riešia prostriedkami informačných technológií
- nadobudli schopnosti potrebné pre prácu podľa zamerania svojho odboru riešením aplikovaných úloh (sformulovať problém, získať informácie z primeraných zdrojov, hľadať riešenie a príčinné súvislosti, sformulovať písomne a ústne názor, diskutovať o ňom, robiť závery) a rozvíjali si logické myslenie

3. Obsah a členenie vyučovacieho predmetu: obsahový štandard

Výber poznatkov je vymedzený tak, aby sa žiaci oboznámili so základnými pojmami informatickej vedy pretransformovanými do didaktického systému a oboznámili sa s prácou na počítači. Žiaci sa naučia ovládať prostredie tých počítačových programov na základnej používateľskej úrovni, ktoré využijú pri svojom učení, resp. v praxi. Učebné osnovy všeobecnovzdelávacieho predmetu informatika sa viažu na koncepciu, kde integrujúcim prvkom je informácia, jej druhy a spôsob spracovania. Tým sa umožňuje vysvetľovať mnohé pojmy bez

viazania na konkrétne súčasné informačné technológie a programové vybavenie, ktoré rýchlo zastarávajú.

Dôraz sa kladie na činnostný spôsob nadobúdania poznatkov, cez praktickú činnosť objavovať zovšeobecnenia a zákonitosti.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený do 5 tematických okruhov:

Názov tematického celku	ročník	Počet hodín
Informácie okolo nás	I.	49
	II.	30
Princípy fungovania digitálnych technológií (DT)	I.	11
Komunikácia prostredníctvom digitálnych technológií (DT)	I.	6
	II.	15
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	II.	17
Informačná spoločnosť	II.	4
Spolu		132

Informácie okolo nás

Cieľ:

Vedieť vyhľadať informácie z údajov a pochopiť, že pomocou vhodných aplikácií sa dajú spracovávať údaje najrôznejších typov.

Obsahový štandard:

- údaj, informácia, znalosť, jednotky informácie, digitalizácia, kódovanie, písmo, forma kódovania, číselné sústavy, prevody, komprimácia, šifry, reprezentácia údajov v počítači, čísla, znaky, zber, spracovanie, prezentovanie informácie,
- textová informácia, kódovanie, jednoduchý, formátovaný dokument, štýl, aplikácie na spracovanie textov, pokročilé formátovanie, hlavička, päta, štýly, automatický obsah, základné formátovanie textu, práca s blokom, vloženie a nastavenie obrázka, nastavenie odstavcov, stĺpce, tabulátor, vloženie a nastavenie tabuľky, okrasné nadpisy, vkladanie špeciálnych znakov, kontrola gramatiky a pravopisu, šablóny, odrážky a číslovanie, osnova, editor rovníc, graf v textovom dokumente, nastavenie parametrov strany a jej vzhľad,
- grafická informácia, rastrová, vektorová grafika, animovaná grafika, video, kódovanie farieb; grafické formáty; aplikácie na spracovanie grafickej informácie, práca s grafikou v rôznych aplikáciách, popis prostredia aplikácie, nástroje na úpravy obrázkov, veľkosť obrázka a jeho parametre, úpravy obrázkov,
- číselná informácia, spracovanie a vyhodnocovanie, tabuľkový kalkulačtor, popis prostredia, základné pojmy, bunka, hárok, číselné a textové postupnosti, vloženie a úprava tabuľky, formát buniek, vlastný formát, výpočty, adresovanie buniek, typy adresovania, vzorec, funkcia, rozdelenie a využitie funkcií, tvorba logických vzorcov, číselné a textové údaje, odkazy, grafy, vloženie, nastavenie, typy grafov, databáza, filter, triedenie, vyhľadávanie, filtrovanie,
- zvuková informácia, formáty, aplikácie na nahrávanie,
- spracovanie, konverzie, prehrávanie,
- prezentácia informácií, aplikácie na tvorbu prezentácií, snímka, stránka, spôsoby tvorby prezentácií, prezentácia informácií na webovej stránke, aplikácie na tvorbu

webových stránok, hypertext, odkazy, pravidlá prezentovania, zásady tvorby prezentácie, finálna úprava,

- vstup a výstup informácie v závislosti od jej typu, uchovávanie informácie, typy a limity zariadení,
- prenos informácií medzi aplikáciami.

Princípy fungovania digitálnych technológií (DT)

Cieľ:

Vedieť dodržiavať pravidlá bezpečnosti pri počítači, ovládať prácu v operačných systémoch a poznať technické vybavenie počítačov.

Obsahový štandard:

- bezpečnosť a hygiena pri práci s počítačom, organizácia práce,
 - základné pojmy, hardvér, softvér, počítač, princíp práce počítača, časti počítača von Neumannovského typu, ich klasifikácia, vstupné, výstupné zariadenia, typy vstupných a výstupných zariadení, parametre zariadení, prehľad nových technológií,
 - softvér, rozdelenie podľa oblastí použitia, operačný systém, prehľad operačných systémov, základné vlastnosti a funkcie (spravovanie zariadení, priečinkov a súborov),
 - počítačová sieť, výhody, architektúra, rozdelenie sietí podľa rozľahlosti (spôsoby pripojenia).

Komunikácia prostredníctvom digitálnych technológií (DT)

Cieľ:

Vedieť pracovať s informáciami pomocou internetu, vedieť využívať v praxi elektronickú poštu a ovládať tvorbu webových stránok.

Obsahový štandard:

- internet, história, základné pojmy (adresa, URL, poskytovateľ služieb, služby, Server-klient, protokol, štandard),
- počítačová sieť, sieťové prvky,
- služby internetu,
- neinteraktívna komunikácia, e-pošta, poštové protokoly, diskusné fórum, blog,
- interaktívna komunikácia, IP telefónia, web–prehliadače, webová stránka,

vyhľadávanie informácií,

- netiketa, bezpečnosť na internete,
- sociálne siete, Web2, digitálna televízia,
- skriptovacie jazyky a jazyk HTML, princíp tvorby webovej stránky a aplikácie,

HTML, dokument a jeho štruktúra, tagy v HTML,

- formátovanie textu a odsekov, nastavenie farieb, vkladanie a formátovanie obrázka,
- práca s tabuľkami a parametre tabuľky, nečíslované a číslované zoznamy, URL odkazy a ich
- využitie, obrázková mapa, javascripty v príkladoch, rámce,
- vytvorenie menu na stránke, tlačítka, publikovanie stránky na internete,
- samostatná úloha vytvorenia webovej stránky podľa zadania.

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Cieľ:

Vedieť zanalyzovať problém, zapísať algoritmus riešenia a vyriešiť úlohu pomocou programu, vedieť rozpoznať a odstrániť chyby.

Obsahový štandard:

- problém, algoritmus, algoritmy z bežného života, spôsoby zápisu algoritmov,
- etapy riešenia problému, rozbor problému, algoritmus, program, ladenie,
- programovací jazyk, syntax, spustenie programu, logické chyby, chyby počas behu programu,
- pojmy, príkazy (priradenie, vstup, výstup), riadiace štruktúry (podmienené príkazy, cykly), premenné, typy, množina operácií.

Informačná spoločnosť**Cieľ:**

Spoznať súčasné trendy digitálnych technológií, možnosti využitia v iných predmetoch, pochopiť potrebu právnej ochrany programov.

Obsahový štandard:

- informatika (použitie, dôsledky a súvislosti) v rôznych oblastiach, administratíva, elektronická kancelária, vzdelávanie, šport, umenie, zábava, virtuálna realita, e-spoločnosť,
- softvérová firma, pojmy upgrade, registrácia softvéru, elektronická dokumentácia,
- riziká informačných technológií, malvér (pojmy, detekovanie, prevencia); kriminalita,
- etika a právo, autorské práva na softvér, licencia (freeware, shareware, demoverzia, multilicencia, open source),
- e-learning, dištančné vzdelávanie a vzdelávania s využitím DT.

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard**Informácie okolo nás**

Žiaci po absolvovaní daného študijného odboru:

- vysvetlia význam pojmov údaj, informácia, digitalizácia, kódovanie, šifrovanie, komprimácia,
- spoznajú princípy kódovania rôznych typov informácie,
- vysvetlia princíp digitalizácie v závislosti od typu informácie,
- spoznajú princíp komprimácie dát, používať komprimačný program,
- budú ovládať prevody medzi dvojkovou a desiatkovou číselnou sústavou,
- spoznajú druhy aplikácií na spracovanie informácií (podľa typu informácie) a charakterizovať ich typických predstaviteľov,
- vyberú vhodnú aplikáciu v závislosti od typu informácie, budú vedieť zdôvodniť svoj výber,
- efektívne použijú nástroje aplikácií na spracovanie informácií (podľa typu informácie),
- spoznajú a budú dodržiavať základné pravidlá (formálne, estetické) a odporúčania spracovania rôznych typov informácií,
- spracujú informácie tak, aby sa neznížila ich informačná hodnota a informácie boli prístupné, použiteľné a jasné,
- spoznajú vlastnosti (výhody, nevýhody) bežných formátov dokumentov v závislosti od typu informácie,
- demonštrujú možnosti prenosu častí rôznych typov dokumentov medzi rôznymi aplikáciami,
- použijú jednoduché šifry,

Princípy fungovania digitálnych technológií (DT)

Žiaci po absolvovaní daného študijného odboru:

- vymenujú jednotlivé časti počítača von Neumannovského typu, spoznajú ich využitie, princíp fungovania a význam,
- spoznajú približné kapacity jednotlivých druhov pamäti a obmedzenia ich použitia,
- vymenujú a charakterizujú základné prídavné zariadenia,
- charakterizujú operačný systém a budú ho efektívne používať,
- demonštrujú získavanie informácií o systéme, zariadeniach, priečinkoch a súboroch,
- vysvetlia činnosti operačného systému pri práci so súbormi a priečinkami,
- spoznajú rôzne typy počítačových sietí a ich využitie.

Komunikácia prostredníctvom digitálnych technológií (DT)

Žiaci po absolvovaní daného študijného odboru:

- spoznajú princípy fungovania internetu (Klient-server) a niektoré jeho služby,
- spoznajú možnosti Web2,
- spoznajú princípy a demonštrujú použitie e-pošty na konkrétnom klientovi,
- spoznajú základné princípy a demonštrujú použitie interaktívnej komunikácie,
- využijú služby webu na získavanie informácií,
- spoznajú rôzne spôsoby vyhľadávania informácie (index, katalóg),
- spoznajú a budú dodržiavať pravidlá netikety,
- spoznajú spôsoby ochrany počítača zapojeného v sieti a osoby na ňom pracujúcej,
- spoznajú internetové nástroje/služby e-spoločnosti,
- využijú znalosti skriptovacieho jazyka HTML pri tvorbe stránok
- ovládajú prácu s textom, s farbami, s obrázkami, tabuľkami, so zoznamami na stránke,
- ovládajú prácu s URL odkazmi, s obrázkovou mapou, s javascriptami a rámcami,
- ovládajú prácu s vytvorením menu, s tlačítkami
- publikujú stránku na internete, vytvoria webovú prezentáciu využitím služieb internetu.

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Žiaci po absolvovaní daného študijného odboru:

- zanalyzujú problém, navrhnu algoritmus riešenia problému, zapíšu algoritmus v zrozumiteľnej formálnej podobe, overia správnosť algoritmu,
- budú riešiť problémy pomocou algoritmov, budú vedieť ich zapísať do programovacieho jazyka, vyhľadajú a opravujú chyby,
- porozumejú hotovému programom, určia vlastnosti vstupov, výstupov a vzťahy medzi nimi, budú vedieť ich testovať a modifikovať,
- budú riešiť úlohy pomocou príkazov s rôznymi obmedzeniami použitia príkazov, premenných, typov a operácií,
- použijú základné typy používaného programovacieho jazyka,
- rozpoznejú a odstránia syntaktické chyby, opravujú chyby vzniknuté počas behu programu, identifikujú miesta programu, na ktorých môže dôjsť k chybám počas behu programu.

Informačná spoločnosť

Žiaci po absolvovaní daného študijného odboru:

- spoznajú súčasné trendy DT, ich limity a riziká,
- spoznajú výhody a možnosti e-vzdelávania a dištančného vzdelávania,
- spoznajú možnosti využitia DT v iných predmetoch,

- špecifikujú základné znaky informačnej spoločnosti, vymedzia kladné a záporné stránky informačnej spoločnosti,
- charakterizujú jednotlivé typy softvéru z hľadiska právnej ochrany (freeware, shareware) a porozumejú, ako sa dajú používať,
- pochopia potrebu právnej ochrany programov,
- vysvetlia pojmy „licencia na používanie softvéru“, „autorské práva tvorcov softvéru“, multilicencia,
- vymenujú jednotlivé typy softvérového pirátstva,
- charakterizujú činnosť počítačových vírusov, vysvetlia škody, ktoré môže spôsobiť, vysvetlia princíp práce antivírusových programov, demonštrujú ich použitie,
- spoznajú kultúrne, sociálne a zdravotné aspekty používania počítačov a služieb internetu.

5. Pravidlá hodnotenia žiakov:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci komplexnú záverečnú prácu na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Kritériá hodnotenia a hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Výsledky komplexnej záverečnej práce sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Najefektívnejšou formou preverovania vedomostí a pravidelnej prípravy žiakov na vyučovanie IVT alebo VYT sa javí frontálne praktické skúšanie pri počítači – riešenie reálnych praktických úloh. Menej často sa používa písomná forma preverovania teoretických vedomostí. Do hodnotenia je potrebné zahrnúť aj aktivitu žiaka na vyučovaní, jeho reakcie pri vysvetľovaní učiva a riešenie cvičných úloh.

Pri hodnotení žiakov je možné používať hodnotenie známku, alebo bodové hodnotenie.

Pri hodnotení je možné postupovať tak, že množstvo osvojených vedomostí a zručností žiaka je možné zmerať a vyjadriť v percentách a podľa tabuľky priradiť známku, napr.:

Známka	Percentuálne hranice		
1	100 %	-	90 %
2	89 %	-	70 %
3	69 %	-	45 %
4	44 %	-	20 %
5	19 %	-	0 %

Tabuľka prevodu percent na známku závisí od toho či sa do hodnotenia zaráta iba hodnotenie vedomostí a zručností počas skúšania, alebo aj aktivita žiaka a jeho ďalšia činnosť vo vyučovacom procese. Túto tabuľku je možné použiť aj vtedy, keď žiak je hodnotený formou testu. Vtedy môže byť tabuľka prísnejšia napr:

Známka	Percentuálne hranice		
1	100%		95 %
2	94 %	-	85 %
3	84 %	-	70 %
4	69 %	-	50 %
5	49 %	-	0 %

Pri bodovom hodnotení stačí známku stanoviť na konci polroka, alebo školského roka podľa vopred určenej tabuľky o ktorej musia byť žiaci informovaní hneď na začiatku školského roka. V priebehu roka stačí zaznamenávať bodové hodnotenie, ktoré sa na konci sčíta, vyjadrí v % a uzavrie sa záverečná známka podľa príslušnej tabuľky.

6. Učebné zdroje

- KALAŠ I. a kol.: Informatika pre stredné školy, Bratislava, SPN, 2003
- JAŠKOVÁ J. a kol.: Informatika pre stredné školy, Práca s Internetom, Bratislava, SPN, 2003
- SALANCI Ľ.: Informatika pre gymnáziá, Práca s grafikou, Bratislava: SPN, 2000
- LUKÁČ S.: ŠNAJDER Ľ.: Informatika pre stredné školy, Práca s tabuľkami, Bratislava, SPN, 2003
- MACHOVÁ J.: Informatika pre stredné školy, Práca s textom, Bratislava, SPN, 2002

Internetové stránky:

- www.jakpsatweb.cz

Časopis: PC Revue, DiGi Revue, InfoWare
Internet, elektronické učebné texty a materiály

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Aplikovaná matematika

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet hodín: 1-0-0-0

Počet hodín spolu: 33-0-0-0

Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 04.07 2013

pod číslom UO-TPD- 011/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika vyučovacieho predmet

Predmet na základe získaných matematických vedomostí a zručností poukazuje na širšie praktické využitie matematiky vo väčšine profilových odborných predmetov. Žiaci pochopia zmysel výučby matematiky pre prax.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je naučiť žiakov aplikovať matematické poznatky pri riešení úloh v odborných predmetoch daného odboru. Podporovať zručnosti a vedieť prakticky používať pri výpočtoch aj rôzne funkcie kalkulačky.

3. Obsahový štandard

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený do 5 tematických okruhov:

Názov tematického celku	ročník	Počet hodín
Vyjadrenie neznámej z technického vzorca	1.	6
Goniometrické funkcie	1	11
Mocniny tvaru $a \cdot 10^n$	1	5
Komplexné čísla	1.	5
Aplikačné úlohy z odborných predmetov	1	6
	Spolu:	33

Vyjadrenie neznámej z technického vzorca

Cieľ:

Vedieť použiť ekvivalentné úpravy pri vyjadrovaní jednej neznámej z technického vzorca.

Obsahový štandard:

Ekvivalentné úpravy na riešenie rovníc a vyjadrenie neznámej z technického vzorca.

Goniometrické funkcie

Cieľ:

Vedieť použiť goniometrické funkcie v pravouhlom trojuholníku pri rozklade a skladaní vektorových veličín, s dôrazom na rôznorodosť označovania a pomenovania veličín v závislosti od zaužívanej technickej terminológie. Ovládať tvorbu grafov goniometrických funkcií sínus, kosínus. Vedieť čítať a získavať potrebné informácie z grafov funkcií.

Obsahový štandard:

Stupňová a oblúčková miera. Goniometrické funkcie v pravouhlom trojuholníku, grafy goniometrických sínus a kosínus.

Mocniny tvaru $a \cdot 10^n$

Cieľ:

Ovládať matematické operácie s mocninami v tvare $a \cdot 10^n$.

Obsahový štandard:

Zápis veľkých a desatinných čísel pomocou mocniny čísla 10. Mocniny, výrazy. Práca s kalkulačkou.

Komplexné čísla

Cieľ:

Ovládať matematické operácie s komplexnými číslami v algebraickom tvare a ich grafické znázornenie v rovine.

Obsahový štandard:

Pojem komplexného čísla, jeho algebraický tvar a grafické znázornenie v rovine. Mocniny imaginárnej jednotky i . Súčet, rozdiel a rovnosť komplexných čísel.

Aplikačné úlohy z odborných predmetov

Cieľ:

Získať zručnosť pri praktickom riešení úloh z odborných predmetov s využitím matematických poznatkov, s dôrazom na pochopenie textu zadania úlohy a správny výber spôsobu riešenia.

Obsahový štandard:

Konkrétne zadania z odborných predmetov- mechanika, časti strojov, cestné vozidlá, cestná doprava, elektrotechnika, elektronika

4. Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Vyjadrenie neznámej z technického vzorca

Vyjadriť neznámu z technického vzorca pomocou ekvivalentných úprav.

Goniometrické funkcie

Použitie goniometrických funkcií v pravouhlom trojuholníku pri rozklade a skladaní vektorových veličín. Vedieť načrtnúť graf goniometrickej funkcie podľa zadania aj pomocou pravidiel posúvania v smere osi x, osi y. Čítať informácie z grafu funkcie. Bezproblémové a efektívne využitie práce s kalkulačkou.

Mocniny tvaru $a \cdot 10^n$

Počítanie s presnými a približnými hodnotami. Vedieť využívať pravidlá pre počítanie s mocninami pri úprave výrazov. Bezproblémové a efektívne využitie práce s kalkulačkou.

Komplexné čísla

Vedieť použiť komplexné čísla pri riešení príkladov z elektrotechniky a elektroniky.

Aplikačné úlohy z odborných predmetov

Vedieť aplikovať získané matematické zručnosti pri riešení úloh z daných odborných predmetov. Čítať text zadania príkladov s porozumením.

5. Pravidlá hodnotenia žiakov

STUPEŇ 1 – VÝBORNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- samostatne ovláda učebnú látku vymedzenú osnovami predmetu
- pozná a vie správne používať odbornú terminológiu
- jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný
- má logické myslenie, je samostatný a tvorivý
- preukáže, že jeho vedomosti sú trvalé a dokáže komplexne riešiť zadané úlohy

STUPEŇ 2 – CHVÁLITEBNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- s pomocou učiteľa ovláda na danej úrovni učebnú látku vymedzenú osnovami predmetu
- vyjadruje sa s menšími nepresnosťami logického a vecného charakteru, ktoré po upozornení vie korigovať
- jeho grafický prejav je estetický bez väčších nepresností
- má logické myslenie a s usmernením učiteľa dokáže vedomosti aplikovať pri riešení úloh
- preukáže, že jeho vedomosti, zručnosti sú trvalé

STUPEŇ 3 – DOBRÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- pomocou učiteľa zvládne podstatnú časť učiva vymedzenú osnovami predmetu
- preukáže, že jeho vedomosti a návyky sú prevažne trvalé
- jeho znalosť terminológie je primeraná, miestami nepresná
- získané vedomosti, zručnosti a návyky dokáže s pomocou učiteľa aplikovať pri riešení úloh
- v ústnom i písomnom prejave má nedostatky
- jeho grafický prejav je menej estetický

STUPEŇ 4 – DOSTATOČNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- je schopný osvojiť si len časť učiva vymedzenú osnovami predmetu
- má podstatné nedostatky vo vedomostiach, neovláda učivo celistvo
- nedokáže samostatne odpovedať, odpovedá len na učiteľom kladené otázky

- pomocou učiteľa vie použiť získané vedomosti len čiastočne, nevie zovšeobecňovať získané vedomosti a aplikovať ich pri riešení úloh
- jeho grafický prejav je na slabej úrovni a má väčšie nedostatky

STUPEŇ 5– NEDOSTATOČNÝ

Týmto stupňom je klasifikovaný žiak za predpokladu, že :

- nepochopil podstatu učiva, nie je schopný nadviazať na predchádzajúce učivo
- nesprávne odpovedá na otázky učiteľa, nereaguje na usmernenie učiteľa
- neovláda pojmy, poučky ani za pomoci učiteľa
- nie je schopný svoje vedomosti aplikovať pri riešení úloh
- nedokáže logicky formulovať základné učivo
- jeho grafický prejav je na nízkej úrovni s veľkými nedostatkami

Najobjektívnejšou, najefektívnejšou a zároveň najčastejšou formou preverovania vedomostí a pravidelnej prípravy žiakov na vyučovanie sa javí písomná forma. Príklady písomných zadaní sú spravidla vyhodnocované bodovým systémom, a preto pri klasifikácii budeme postupovať nasledovne:

- 1 - < 90%; 100% >
- 2 - < 75%; 90%)
- 3 - < 50%; 75%)
- 4 - < 30%; 50%)
- 5 - < 0%; 30%)

Počas klasifikačného obdobia je preverovanie vedomostí individuálne, skupinové alebo frontálne, realizované ústnou alebo písomnou formou. Ústna alebo písomná forma z tematického celku alebo z jeho časti je hodnotená stupňom 1 až 5. Váha hodnotenia jednotlivých typov odpovedí je v pomere 3:2:1 (písomná odpoveď z tematického celku : ústna odpoveď z tematického celku : písomná alebo ústna odpoveď z časti tematického celku).

6. Učebné zdroje

- RNDr. Jiří Mikulčák, Csc. a spol.: Matematické, fyzikálne a chemické tabuľky pre SŠ
schválilo MŠ SSR 27.7.1987 pod číslom 7923/1987-211
- Ing. Pavel Vávra a kol.: Strojnícke tabuľky pre SPŠ nestrojnícke
schválilo MŠ SSR 29.4.1981 pod číslom 6053/1981-212
- RNDr. Emil Calda, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 1. časť
schválilo MŠ SSR 17.3.1983 pod číslom 4467/1983-21
- RNDr. Emil Calda, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 4. časť
schválilo MŠ SSR 16.4.1984 pod číslom 4531/1984-21
- Doc. RNDr. Oldřich Odvárko, CSc. a spol.: Matematika pre SOŠ a SOU - 3. časť
schválilo MŠ SSR 13.3.1984 pod číslom 2953/1984-21
- doc. RNDr. František Jirásek, DrSc. a spol.: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a SOU –
1.časť, schválilo MŠ SSR 25.2.1985 pod číslom 2264/1985-21
- doc. RNDr. František Jirásek, DrSc. a spol.: Zbierka úloh z matematiky pre SOŠ a SOU
– 2.časť, schválilo MŠ SSR 4.3.1989 pod číslom 2170/1988-211
- Prof. Ing. Vladimír Ráček, DrSc., Ing. Pavel Mádel: Elektronika
schválilo MŠ SSR 21.8.1986 pod číslom 8533/1986-21

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu

Telesná a športová výchova

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Týždenný počet vyučovacích hodín : 2-2-2-2 Počet hodín spolu : 66-66-66-60
Dátum schválenia učebnej osnovy riaditeľom školy: 04.07.2013
pod číslom UO-VP-012/2013 s platnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet vytvára priestor na osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít športovej činnosti. Žiak si osvojí postupy ochrany zdravia, princípy prevencie proti civilizačným ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho rozvoja, k poznaniu regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa.

Učebný predmet spája vedomosti, návyky a zručnosti o pohybe, športe a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom osvojovať si zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci :

- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym športovým výkonom a zdravým životným štýlom
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu pohybových činností pri zdravotných oslabeniach a pri prevencii proti rozvoju civilizačných chorôb
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zorganizovať športovú činnosť pre iných
- rozumeli vybraným športovým disciplinám, vzdelávacej, výchovnej a regeneračnej funkcii športových činností
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci

3. Obsah a členenie vyučovacieho predmetu: obsahový štandard

Vzdelávacie výstupy: výkonový štandard

Rozvoj pohybových návykov a zručností žiaka vo vzťahu k cieľom predmetu sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu v nasledujúcich tematických celkoch :

Teoretické vedomosti

a/ **obsahový štandard** – hygiena, zdravie, zdravotné oslabenie, zdravotný stav

b/ **výkonový štandard**

Žiak vie :

- vysvetliť, ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia
- vysvetliť pojem hygiena a definovať jeho význam pre zdravie
- vysvetliť zásady prevencie
- definovať zdravie, zdravotné oslabenie

Diagnostika VPV

a/ **obsahový štandard** - motorické testy, testová batéria, diagnostika pohybovej výkonnosti

b/ **výkonový štandard**

Žiak vie :

- poznať princípy hodnotenia koordinačných schopností
- preukázať svoju úroveň pohybovej výkonnosti
- porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti
- zhodnotiť svoju motorickú úroveň

Atletika

a/ **obsahový štandard** - sila, vytrvalosť, rýchlosť, koordinačné schopnosti, aeróbna činnosť, anaeróbna činnosť, pohybová činnosť v teréne

b/ **výkonový štandard**

Žiak vie :

- porozumieť účinku pohybu na telesný, funkčný a psychický rozvoj
- zvládnuť pohybové situácie v priestore a čase
- vykonávať pohyb s rôznym zaťažením a zhodnotiť svolu motorickú úroveň
- diferencovane uplatniť pôsobenie sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia
- charakterizovať rozdiel vo vykonávaní cvičení na rozvoj rýchlosti a vytrvalosti

Gymnastika

a/ **obsahový štandard** - správne držanie tela, stabilita a lability tela, kĺbová pohyblivosť, ohybnosť chrbtice, estetický pohyb, rytmus, sila

b/ **výkonový štandard**

Žiak vie :

- identifikovať telesné, duševné a sociálne aspekty vo vzťahu k zdraviu
- správne držať telo, uvedomiť si princípy stability a lability tela pri pohybe
- poznať zásady rozvoja kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice a prevencie pred vznikom porúch
- vie vybrať a uplatniť cvičenia vo svojom pohybovom režime
- chápať význam taktu, rytmu, melódie a vedieť ich využiť s pohybovou kultúrou tela
- poznať zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín

Úpoly

a/ **obsahový štandard** - sebaobrana, chvaty, etika boja, protivník

b/ **výkonový štandard**

Žiak vie :

- zvládnuť zápas so súperom v jednom druhu úpolového športu
- preukázať schopnosť zachovania bezpečnosti pri pádoch
- rešpektovať pravidlá športov a zásady sebaobrany

Športové hry

a/ **obsahový štandard** - herné činnosti jednotlivca, herné kombinácie, športové termíny kolektívnych hier, herná zručnosť, fair play, taktika, individuálny výkon

b/ **výkonový štandard**

Žiak vie :

- chápať súvislosť medzi jednotlivými hernými zručnosťami a činnosťami v danej hre
- poznať pravidlá aspoň dvoch hier a vie ich uplatniť v hre
- chápať rozdiel v individuálnej a kolektívnej taktike
- konať a správať sa v zásadách fair play
- zapojiť sa do rozhodovania hry

Plávanie

a/ **obsahový štandard** - vodné prostredie, pohyb vo vode / spôsoby pohybu/, cvičenie vo vode, skoky, bezpečnosť, prvá pomoc

b/ **výkonový štandard**

Žiak vie :

- demonštrovať osvojenie si základných pohybových zručností vo vode
- zvládnuť techniku aspoň dvoch plaveckých spôsobov
- vhodne využiť vodné prostredie na prevenciu zdravia
- prakticky poskytnúť prvú pomoc pri utopení

Obsah tématického celku sa realizuje v prvom ročníku kurzovou formou v rozsahu 5 dní po 7 hodín v termíne určenom plánom školy.

Ročník	Prvý		Druhý		Tretí		Štvrtý	
Tématické celky	CH	D	CH	D	CH	D	CH	D
1. Teoretické vedomosti	2	4	2	3	2	3	2	3
2. Diagnostika VPV	4	3	3	3	3	3	2	2
3. Gymnastika								
- základná a rytmická	2	10	2	4	2	5	1	5
- športová	10	10	10	8	9	8	8	8
- kondičná	2	4	4	4	5	5	5	4
4. Úpoly	4	5	4	3	-	-	-	-
5. Atletika	12	10	11	11	12	10	8	8
6. Športové hry								
- volejbal	16	13	14	12	-	-	-	10
- basketbal	-	-	-	12	18	20	14	12
- futbal	8	-	10	-	10	-	12	-
- floorbal	-	-	-	-	5	-	8	-
- bedminton	6	7	6	6	-	12	-	8
7. Plávanie	5 dní							
8. Lyžovanie			5 dní					

4. Pravidlá hodnotenia žiakov

Predpokladom spravodlivého hodnotenia žiakov je ich čo najlepšie poznanie. Za veľmi dôležité pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen úroveň zlepšenia pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti, ale aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval a to aj v čase mimo povinného vyučovania, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje :

1. posúdenie prístupu a postoju žiaka - vzťah k pohybovej aktivite
 - záujem o predmet
 - jeho sociálne správanie a adaptácia
2. úroveň rozvoja jeho telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka - motorické testy
3. proces učenia sa, osvojovania pohybových zručností a teoretických vedomostí, najmä orientácia v obsahu učebnej látky zostavenej učiteľom do tématických celkov - samostatnosť, tvorivosť, kreativita, autenticita

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nie len na základe sledovania žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všima najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho angažovanosti v školskej a mimoškolskej záujmovej telesnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese podľa stanovených pohybových a výkonnostných testov.

Tabuľka hodnotenia výkonov – CHLAPCI

	1. ročník				2. ročník				3. ročník				4. ročník			
Disc. / známka	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
50 m / s /	7,7	8,3	8,8	9,2	7,5	7,9	8,3	8,8	7,2	7,7	8,2	8,6	7,2	7,5	7,9	8,2
12 min. beh /km/	2,6	2,4	2,2	2,0	2,6	2,4	2,2	2,0	2,7	2,5	2,3	2,1	2,7	2,5	2,3	2,1
Skok z miesta	210	190	170	150	215	195	180	160	220	200	185	170	230	205	195	180
Zhyby	5	4-3	2-1	0	6	5-4	3-2	1	7	6-5	4-2	1	8	7-5	4-3	2
Ľah- sed	36	30	26	20	38	32	28	22	42	36	30	24	45	38	32	28
Člnkový beh /s/	10,2	11,5	12,2	12,9	10,2	11,5	12,2	12,9	10,0	11,2	11,9	12,6	10,0	11,2	11,9	12,6
Šplh /s/	13	15	19	V	12	15	17	V	10	13	15	V	10	13	15	V
100 m /s/	14,7	15,8	17,0	17,8	14,3	15,2	16,2	16,8	13,9	14,5	15,2	15,8	13,6	14,2	14,5	15,0
400 m /min/	1:10	1:15	1:20	1:25	1:10	1:15	1:20	1:25	1:06	1:11	1:16	1:20	1:06	1:11	1:16	1:20
800 m /min/	2:55	3:05	3:15	3:25	2:55	3:05	3:15	3:25	2:45	2:55	3:05	3:10	2:45	2:55	3:05	3:10
Skok do diaľky	410	370	330	300	430	380	340	300	450	410	380	350	475	440	410	390
Výška	125	115	105	95	125	115	105	95	135	125	115	105	135	125	115	105
Vrh guľou					7,50	7,00	6,50	6,00	8,00	7,50	7,00	6,50				

Tabuľka hodnotenia výkonov – DIEVČATÁ

	1. - 2. ročník				3. - 4. ročník			
Disc. / známka	1	2	3	4	1	2	3	4
50 m /s/	9,2	9,8	10,4	11,5	9,0	9,6	10,2	11,0
12 min. /km/	2,3	2,0	1,6	1,4	2,4	2,1	1,7	1,5
Člnkový beh /s/	12,5	13,0	13,6	14,2	12,2	12,8	13,4	14,0
Ľah-sed	30	23	16	11	33	26	18	14
Skok z miesta	165	145	130	115	175	155	140	125
100 m /s/	16,8	17,8	19,5	20,5	16,6	17,6	19,0	19,9
500 m /min/	2:20	2:35	2:50	3:00	2:10	2:25	2:40	2:55
600 m /min/	2:40	2:55	3:10	3:30	2:30	2:45	3:00	3:20
800 m /min/	3:30	4:00	4:30	5:00	3:20	3:50	4:20	4:50
1500 m /min/	8:00	8:40	9:20	10:30	7:50	8:30	9:10	10:20
Skok do diaľky	330	300	250	210	340	310	260	220
Vrh guľou	500	450	400	350	600	550	500	450

16. ODBORNÉ VZDELÁVANIE

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany pred požiarom.

Odborné vzdelávanie v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

16.1. Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky študijné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a *špecifické* vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- Ekonomické vzdelávanie zamerané na základné otázky sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu.

Špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory vymedzujú učivo vzhľadom na ich profiláciu. Cieľom vzdelávacej oblasti odborného vzdelávania je poskytnúť žiakom teoretické vedomosti o ekonomických, technických, elektrotechnických javoch a zákonitostiach.

Jedným zo základných cieľov vymedzených touto vzdelávacou oblasťou je príprava takého absolventa, ktorý má nielen určitý odborný profil, ale ktorý sa vďaka nemu dokáže tiež úspešne presadiť na trhu práce i v živote.

V rámci okruhu teoretického vzdelávania je žiak vedený k tvorbe technickej dokumentácie pomocou programov podľa svojej profilácie. Žiak ďalej získava základné vedomosti a zručnosti v oblasti elektrotechnickej spôsobilosti, je vedený k využívaniu odbornej literatúry, výpočtových programov, programov riadenia podľa svojej profilácie. Žiak sa naučí pracovať s modernými meracími zariadeniami. Žiak sa učí racionálne ekonomicky uvažovať i konať, je vedený k uvedomovaniu si zodpovednosti za vlastnú prácu, vo vzťahu k vlastnej osobe i vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi. Absolvent poznáva práva zamestnanca a vie tieto práva uplatňovať legitímnymi prostriedkami, chápe spoločenskú funkciu sociálnej pomoci a vie postupovať pri jej nárokovani.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a vzťahy, nové teoretické poznatky vyžadujú, aby absolvent dokázal nielen teoretické vedomosti aplikovať v praxi, ale aj získavať nové poznatky. Preto je nutné, aby bol absolvent schopný samostatného štúdia odbornej literatúry a noriem. Žiaci sú pripravovaní na nevyhnutnosť sledovania zmien legislatívnych noriem a vzťahov v oblasti podnikania, dopravy, prepravy, poštovej prevádzky a logistiky, ako i na trhu práce, a to aj pomocou využívania informačných a komunikačných technológií. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí vo svojom odbore disponovať zodpovedajúcimi výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

16.2. Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľom vzdelávacej oblasti praktického vzdelávania je poskytnúť žiakom podporu pri overovaní teoretických poznatkov vzdelávania v praxi. Ide o získanie, rozvoj a upevňovanie odborných zručností a návykov, utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené hodnoty a výsledky svojej činnosti. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí vo svojom odbore disponovať zodpovedajúcimi výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

16.3. Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv. Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávnym vzťahom. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu. Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom. Získava

informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámia s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

16.4. Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- definovať základné ekonomické pojmy a vzťahy,
- definovať postup a náležitosti potrebné na založenie a prevádzkovanie firmy a má vedomosti z oblasti občianskeho, obchodného, daňového práva a z oblasti marketingu a manažmentu,
- poznať zásady účtovníctva, jednoduché kalkulácie nákladov a rozpočty a na základe výsledkov prijímať závery,
- vyjadrovať sa technicky správne a primerane prostredníctvom odbornej terminológie, strojopisu a technického štýlu v odborných oblastiach,
- popísať základné právne normy a predpisy,
- vysvetliť a správne používať odbornú terminológiu pre oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií i elektronických komunikácií,
- definovať technologické postupy v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií i elektronických komunikácií s využitím mechanizačných prostriedkov a výpočtovej techniky,
- ovládať problematiku dopravnej a prepravnej sústavy a hospodárskej geografie štátov Európy a vybraných štátov sveta,
- definovať základné elektrotechnické zákony, riešiť elektrotechnické a elektronické obvody, ich aplikáciu v oblasti dopravných prostriedkov, vrátane znalosti základných elektrotechnických meracích prístrojov a meracích a diagnostických metód,
- charakterizovať základné elektrotechnické a elektronické súčiastky,
- charakterizovať materiály, ich vlastnosti a využitie, spôsoby výberu a voľby vhodných materiálov na konštruovanie častí i celkov elektronických zariadení a zariadení v doprave,
- definovať podmienky prevádzkovania príslušných dopravných prostriedkov,
- popísať problematiku palív a mazív, vrátane ich skúšok a úprav,
- charakterizovať podmienky a požiadavky zavádzania alternatívnych palív do prevádzky cestných vozidiel,

- popísať členenie konštrukčných systémov a jednotlivých konštrukčných skupín príslušných dopravných prostriedkov, vrátane podmienok ich bezpečného prevádzkovania a základov údržby,
- vysvetliť princíp činnosti zabezpečovacej techniky a oznamovacích zariadení a logiku zabezpečovacích systémov z hľadiska bezpečnosti a spoľahlivosti systémov,
- rozlišovať druhy, vlastnosti a možnosti využitia mechanizačných zariadení v doprave a v poštovej prevádzke,
- komunikovať ústne a písomne, dodržiavať zásady komunikácie so zákazníkmi a zásady interpersonálnych vzťahov.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať získané teoretické vedomosti v praktickej činnosti,
- spracúvať a vhodnými metódami hodnotiť potrebné informácie na podnikateľské činnosti s využitím komunikačných a informačných technológií,
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty a pracovať s webovými stránkami,
- aplikovať vybrané matematické, fyzikálne a chemické postupy pri riešení technických problémov a riešení úloh v hospodárskej praxi,
- používať cudzí jazyk k získaniu informácií z rôznych zdrojov a je schopný ho používať ako prostriedok pre potreby svojho povolania aj v medzinárodnej spolupráci,
- vyhotovovať podnikové písomnosti vecne, jazykovo a formálne správne,
- písať hmatovou metódou, ovládať techniky spracovania textu a dodržiavať normalizovanú úpravu písomnosti,
- sa správne orientovať v prevádzkových predpisoch a pomôckach,
- vykonávať technologické postupy, viesť prevádzkovú, ekonomickú, účtovnícku a skladovú evidenciu, vyhotovovať príslušné prevádzkové doklady,
- aplikovať logistické postupy v jednotlivých oblastiach hospodárskeho života,
- uplatniť a použiť diagnostické metódy, metódy opráv a údržby dopravných prostriedkov, strojov a zariadení,
- vypočítavať základné elektrické veličiny, riešiť elektrotechnické a elektronické obvody a navrhovať jednoduché elektrické obvody a plošné spoje,
- namerať a analyzovať namerané základné elektrické veličiny, elektrické obvody a graficky znázorniť výsledky meraní,
- určiť elektrotechnický materiál podľa účelu zariadenia so zreteľom na vlastnosti a spôsob spracovania,
- prevádzkovať, navrhovať, konštruovať, skúšať a obsluhovať elektrické stroje, prístroje a zariadenia
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygiene práce.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

16.4.1. Teoretické vzdelávanie

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať ekonomické pojmy a určiť ich súvislosti v oblasti dopravy,
- vysvetliť význam teórie modernej ekonomiky a princípy trhovej ekonomiky. Môže využívať zákony a iné usmernenia podnikania a prevádzkovania v oblasti dopravy, zhromažďovať, analyzovať a využívať technické prevádzkovo-ekonomické informácie na každodenné riešenie úloh v oblasti činnosti podniku zaoberajúcim sa podnikaním v doprave,
- aplikovať základné ekonomické pojmy, vzťahy a zákonitosti aj princípy racionalizácie technologických procesov na zvýšenie hospodárnosti využívania palív, pohonných hmôt a energií,
- sa odborne a adekvátne vyjadrovať prostredníctvom moderných komunikačných prostriedkov a technického štýlu v oblasti dopravy a prepravy, podporovať štandardné riešenia pracovnej situácie, technických a sociálnych vzťahov,
- pracovať efektívne aj v časovej tiesni, skúmať problémy rôznych dopravných a prepravných situácií a kritických momentov, rozoznať priority pridelených úloh, racionálne organizovať pracovný čas vlastný aj pracovného tímu,
- identifikovať v základných črtách členenie konštrukčných celkov a jednotlivých konštrukčných častí, príslušných technických zariadení, vrátane podmienok ich bezpečného prevádzkovania a základov údržby, definovať podmienky prevádzkovania príslušných dopravných prostriedkov a aplikovať bezpečnostné, protipožiarne a ďalšie súvisiace pracovnoprávne predpisy,
- vysvetliť teóriu údržby vozidiel, účel, členenie a využitie diagnostických zariadení a staníc technickej kontroly vrátane technológie opráv jednotlivých komponentov a konštrukčných častí vozidiel, spracovať správu o technickom stave vozidla, ako aj spôsob a postup odstránenia zistených chýb a nedostatkov,
- definovať základné pojmy, zákony, vzťahy a pravidlá zo statiky, pružnosti, pevnosti a termodynamiky,
- popísať druhy a možnosti využitia mechanizačných zariadení v závislosti na druhu prepravovaného tovaru,
- zabezpečiť vhodný výber a začlenenie jednoduchých mechanizačných zariadení do technologického procesu, ktoré sa používajú v opravárstve, skladovom hospodárstve a pri nakladaní a vykladaní dopravných prostriedkov,
- vysvetliť zobrazovanie základných strojových súčiastok a ich sústav, ako aj spôsoby zobrazovania súčiastok elektrických a elektronických a spôsoby zobrazovania elektrických schém týchto zariadení,
- popísať materiály, ich vlastnosti a využitie v elektrotechnike, spôsoby výberu a voľby vhodných materiálov na konštruovanie častí a celkov elektronických zariadení,
- aplikovať odbornú technickú terminológiu a orientovať sa v technickej dokumentácii a literatúre,
- popísať systém organizácie a riadenia dopravy, identifikovať základné normy a predpisy v doprave,
- charakterizovať technologické postupy v oblasti dopravy,
- definovať spôsoby prepravy cestujúcich, batožín a nákladu vo vnútroštátnej a medzinárodnej doprave.

Obsahové štandardy

Strojárske vzdelávanie

Obsah vzdelávania poskytuje žiakovi poznatky o stavbe kovov a vnútorných zmenách prebiehajúcich pri mechanickom a tepelnom spracovaní. Získajú prehľad o materiáloch používaných v strojárstve, ich vlastnostiach, meraní fyzikálnych a technických veličín a skúšaní požadovaných materiálov. Zároveň získajú poznatky o možnostiach opracovania a spracovania materiálov a poznatky o stavbe a prevádzke strojov, strojných častí, spojoch, mechanizmov strojov,

ako aj o konštrukcii dopravných prostriedkov. Žiaci získajú predstavu o vzťahu medzi skutočným tvarom súčiastky a jej zobrazením, naučia sa kresliť technickú dokumentáciu pomocou moderných CAD programov.

Elektrotechnické vzdelávanie

Obsah vzdelávania poskytuje žiakom potrebné vedomosti o základných pojmoch z elektrotechniky, elektroniky a autoelektroniky, riešenia obvodov jednosmerného a striedavého prúdu, elektronických prvkov a ich aplikácií v elektronických obvodoch, elektronických zariadeniach a mikroprocesorovej technike. Žiaci získajú poznatky o elektronických súčiastkach, druhoch a konštrukcii základných elektronických zariadení a ich využití v praxi. Naučia sa princípy meracích prístrojov, metódy merania základných elektrotechnických veličín, spôsoby merania a vlastností elektrotechnických súčiastok a zariadení. Výsledky meraní vypracúvajú v súlade s platnými normami. Získavajú zručnosti pri používaní elektrotechnických meracích a diagnostických prístrojov a zariadení.

Doprava

Obsah vzdelávania poskytuje žiakom potrebné vedomosti o postavení a funkcii jednotlivých druhov dopravy. Prispieva k systémovému chápaniu dopravnej sústavy a vytvára vhodné podmienky na výchovu pracovníkov v oblasti kombinovanej dopravy a dopravných systémov. Žiaci si osvoja základné normy platné v doprave, naučia sa klasifikovať, definovať a porovnávať prostriedky technickej základne dopravy, osvoja si problematiku organizácie, riadenia a technológie dopravného procesu. Súčasťou získaných zručností je aj oblasť využitia prostriedkov výpočtovej techniky na riešenie dopravných a prepravných problémov.

Preprava

Obsah vzdelávania poskytuje žiakom potrebné vedomosti z oblasti prepravného procesu vnútroštátnej a medzinárodnej dopravy.

Ekonomika

Obsah vzdelávania uvádza žiakov do problematiky ekonomiky, hospodárskej praxe základných vzťahov a podstaty fungovania trhovej ekonomiky. Žiaci získajú základy odbornej ekonomickej terminológie, prehľad o zákonitostiach a javoch trhovej ekonomiky. Oboznámia sa s podstatou podnikateľskej činnosti, jednotlivými formami podnikania a ich charakteristikou. Súčasťou obsahu vzdelávania sú odborné vedomosti o podniku, základných podnikových činnostiach, jeho hospodárení, postavení na trhu. Žiaci si osvoja vedomosti o podstate a štruktúre národného hospodárstva.

Písomná a elektronická komunikácia

Obsah vzdelávania vedie žiakov k rozvíjaniu personálnych a interpersonálnych kompetencií a k rozvíjaniu používania informačných technológií. Žiak rýchlo a presne dokáže využívať editačné funkcie textového editoru a v tabuľkovom procesore vie správne aplikovať požiadavky normalizovanej úpravy písomnosti. Žiak vie vytvárať písomnosti a tabuľky na dobrej profesionálnej úrovni, t.j. Vecne, jazykovo a formálne správne, bežne pracovať s elektronickou poštou, využívať komunikácie prostredníctvom webových stránok. U žiakov sa podporuje samostatné logické uvažovanie a pestuje sa kultivovaný písomný prejav z hľadiska vhodnej odbornej štylizácie, logickej, vecnej a gramatickej správnosti a vyhovujúcej formálnej úpravy v súlade s normou pre úpravu písomnosti.

Informačné a komunikačné technológie

Obsah vzdelávania vedie žiakov používať operačný systém, kancelársky software a pracovať s bežným aplikačným programovým vybavením vrátane špecifického programového vybavenia, ktoré sa používa v oblasti dopravy.

16.4.2. Praktická príprava

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- popísať a rozoznať konštrukčné riešenia vozidiel používaných v doprave a ich efektívne, ekologické a bezpečné prevádzkovanie a opravy,
- diagnostikovať vozidlá cestnej dopravy a zabezpečiť a organizovať práce v dielňach na opravu a údržbu vozidiel,
- sa správne orientovať v prevádzkových predpisoch a pomôckach,
- vypracovať technologické postupy, vyhotovovať a viesť prevádzkové doklady,
- klasifikovať, zapojiť a využívať základné elektrické spotrebiče,
- merať základné elektrické veličiny, vybrať a použiť základné elektrické meracie prístroje,
- aplikovať informačné technológie pri riešení praktických úloh,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygiene práce.

Obsahové štandardy

Prax

Obsah vzdelávania odbornej praxe vedie žiakov k prehľbovaniu a upevňovaniu odborných vedomostí a praktických zručností. Používaním a dodržiavaním technologických postupov v súčinnosti s používaním platných noriem a predpisov sa vytvárajú u žiakov predpoklady na samostatný a kvalitný výkon práce s aplikáciou vedomostí získaných v teoretickej oblasti daného študijného odboru. Prax úzko súvisí so starostlivosťou o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, vytváraním vhodných pracovných podmienok, životným prostredím a starostlivosťou o zdravie človeka.

Odborné kreslenie

Cieľom vzdelávania je pripraviť absolventa po stránke teoretickej aj praktickej v oblasti odborného kreslenia. Používaním platných noriem a predpisov v odbornom kreslení sa u žiakov vytvárajú predpoklady k vypracovaniu správnej technickej dokumentácie. Žiaci sa naučia rozoznať, popísať a vyhotoviť technickú dokumentáciu. Použitím počítačového grafického softveru žiaci modelujú jednoduché 2D súčiastky, z ktorých vytvárajú zostavy a následne výrobné a zostavné výkresy.

Diagnostika motorových vozidiel

Obsahový štandard je vyústením aplikácie teoretických poznatkov konštrukcie motorového vozidla a jeho systémov v oblasti merania parametrov prvkov diagnostiky funkčných celkov a vyhľadávania porúch. Žiaci si osvoja základné vedomosti o spôsoboch diagnostikovania a pracovné postupy pri návrhu, tvorbe, realizácii daného problému merania a diagnostiky. Dôraz sa kladie na samostatnú prácu žiakov pri riešení zadanej úlohy a nadobúdanie zručností a vedomostí, ktoré sú zoradené do systematicky usporiadaných poznatkových štruktúr a vzťahov tak, aby mal žiak vytvorené potrebné praktické východiská z nadväzujúcich odborných predmetov teoretického vzdelávania. Pri práci rešpektuje normy pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci ako aj starostlivosť o životné prostredie.

Elektrotechnické meranie

Cieľom vzdelávania je pripraviť absolventa po stránke teoretickej aj praktickej v oblasti elektrotechnických meraní. Ťažisko je sústredné na oblasť praktických zručností a návykov pri meraní elektrických veličín, prvkov a obvodov. V kognitívnej oblasti na identifikáciu vhodných metód merania a ich aplikáciu. Žiaci sa naučia princíp a usporiadanie základných meracích prístrojov. Ďalej si osvoja spôsoby a metódy merania elektrických veličín, spôsoby a metódy merania s elektronickými meracími prístrojmi. Významným cieľom je výchova k zachovávaniu bezpečnosti práce a zodpovednému prístupu k práci na elektrických zariadeniach.

Učebné osnovy odborných predmetov tvoria samostatný súbor

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3765 M technika a prevádzka dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná